

SORUN **Polemik**

MARKSİST
İNCELEME
ARAŞTIRMA
ELEŞTİRİ
DERGİSİ

46

AĞUSTOS 2011

www.sorunpolemik.com e.posta: sorunkolektif@gmail.com

Süresi: Şimdilik İki Ayda Bir Yayınlanır

Sayı: 46 (2011)

Fiyatı: 4 TL (KDV Dâhil)

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: **Sırrı Öztürk**

Yönetim Yeri ve İletişim:

Akbıyık Değirmeni Sokak, No: 33/B 34122

Sultanahmet-Eminönü/İstanbul

Telefon: (0212) 638 81 82 Fax: (0212) 638 81 72

Posta Çeki No: 98213

Banka Hesap No: İş Bankası Cağaloğlu Şubesi (1095) 325 835

IBAN NO: TR 46 0006 4000 0011 0950 3258 35

Abonelik Yurtiçi yıllık 6 sayı - 30 TL. Yurtdışı dört katı

Yayın ilkelerimizle bağdaşmayan ilanlar kabul edilmez.

Gönderilen yazıların beş dergi sayfasını geçmemesi (CD ve e-posta),

Word programında zenginleştirilmiş metin biçiminde

kaydedilerek gönderilmesi gerekir.

Yazılı metinler kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Teknik Hazırlık: Sorun Teknik Büro

Baskı: Mutlu Basım

Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 264 Topkapı / İstanbul

Tel: (0212) 577 72 08

Yayın Türü: Yerel Süreli

ISSN 1303-2402

İÇİNDEKİLER

POLİTİKA CEPHESİ

- Sırrı Öztürk
“Demokratik” Diye Diye...
- Sırrı Öztürk
“Seçim” Hesaplaşması
- Sırrı Öztürk
Sınıf Partisi ve Devrimci Taktik
- Babür Pınar
Seçimler ve Siyasî Arenada Tango
- İsa Gözaçtı
Sınıflar Savaşına Marksist Bakış
- Turgay Ulu
**Emperyalist Kapitalist Sistem Rayına Oturuyor
Yunanistan’dan İzlenimler**
- Nikandros Kepesis’in
Kruşevci Revizyonizme Karşı Mücadelesi
- Kurt Gossweiler
Komintern’in Dağıtılması Hakkında Dimitrov
- Sırrı Öztürk
Muvaffak Şeref’in Anısına...
- Müşür Kaya Canpolat
Muvaffak Şeref İçin...
- Sırrı Öztürk
Faik Muzaffer Amaç’ın Anısına...
- Ali Özdoğu
İsmet Öztürk İle Dayanışma Etkinliğinden Notlar
- **SORUN *Polemik***
**Kitap Fuarlarından İnsan Manzaraları
Gözlem ve İzlenimler**
- *Sorun Yayınları Kolektifimiz’den*
Devrimci ve Marksist Kamuoyuna
- *Sorun Yayınları Kolektifi Yayın Kurulu Üyemiz İşçi Önderi
Orhan Kaplan Yoldaşımızın Katledilişinin
32. Yıldönümünde Yayımlanan Mesajımız*
- **Bizden Haberler**

“Demokratik” Diye Diye...

Türkiye Solu hâkim gerici sınıfların baskısı ve denetimi altında açık faaliyet alanlarını bir türlü kullanamadı. Ayrıca sosyalist literatür açısından dil (lisan), terim ve kavramlar konusunda oldukça geri adımlar attı. Zorunlu olarak zaman zaman Ezop dili kullandı, fakat sistemin baskı ve teröründen bir türlü kurtulamadı. Anılan konularda taviz verildikçe ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist ve Marksist cenahımız çok geri bir duruma/konuma itildi. Sırf legaliteyi kullanalım diye verilen tavizlerin hiçbir işe yaramadığı ise büyük kayıplar sonucunda anlaşıldı.

Türkiye Solu'nun ideolojik, teorik, politik ve örgütsel konumuna bağlı olarak sıralamaya çalıştığımız sorunların sebep-sonuç ilişkileri açısından elbette bilimsel bir açıklaması vardır. Ancak bunlar bu yazımızın konusu değildir.

Sosyalist literatürde: Partiye **Parti**, Sendikaya **Sendika**, Kitle örgütüne **Kitle Örgütü** denir. Bilimsel tanımlar böyle iken, “Sol Cenah” örgütleriyle politikacıları: Parti, Sendika, Kitle Örgütü, Dernek ve benzeri kurum ve kuruluşlarımızın meşruluk ve yasallıklarına gölge düşmesin, asıl niyetimizi birazcık gölgeleyelim, “Adımız zaten anarşist, komünist, vatan haini, bölücü ve teröriste çıkmış”, burjuvaziye fazla ürkütmeleyim, biraz derinden ve kamuflej yaparak gidelim, burjuva yasallığında kurulan elimizdeki bu türden araçları Ana ve Baba yasalar önünde ikide bir kapattırmayalım gibi düşünce ve gerekçelerle(!) başlarına birer “demokratik” lafını koymayı yeğledi.

Bu kez burjuvazinin olmayan demokrasisinde: Demokratik Parti, Demokratik Sendika, Demokratik Kitle Örgütü, Demokratik Dernekler kuruldu. Hâkim gerici sınıflar “Sol Cenahın” bu türden “taktiksel” kurnazlığına bıyık altından güldü. Cumhuriyet, kurulduğu günden beri de “Sol Cenah”ın kurduğu Parti, Sendika, Kitle Örgütü ve Dernek adı altındaki açık faaliyet yapan kurum ve araçlarını her altüst oluştta kapattı. Mallarına el koydu. Sorumlularını yargıladı, hapsetti ya da astı. Bununla da ye-

tinmedi ya keyfi-fiilî infazlarla ortadan kaldırdı veya yurtdışına kaçışı teşvik etti ya da işsiz bırakarak sisteme biat etmeye zorladı...

“Sol Cenah” örgütlerimiz sendikaları da kuşa çevirmeyi başardı... “Sınıf ve kitle sendikacılığı” diye bir söylem ve yakıştırma kullanıldı, ancak sendikaların alabildiğine yığınsal ve alabildiğince demokratik işleyişli olmasının gerekliliğini bir türlü algılayamadı. Bu arada, kimileri de örgütlerinde dernekçilik, sendikalarda ve kitle örgütlerinde ise partililik yapmaya koyuldu!

Böylece anılan kurum ve kuruluşlar amacından saptırıldı, işlevsiz bir duruma sokuldu. Tekelci sermayenin bin bir türlü kuşatmasında sendikalarımız da birer “Devlet Sendikasına” dönüştü. *Kolektifimiz Çalışanlarının* inat ve ısrarla tekrarlayıp gündemde sıcak tuttuğu bu hayatî ve can alıcı konuyu; “*İşçi Sınıfının Siyasal ve Sendikal Birliği*” sorunsalını burjuva ve küçükburjuva solcuları hiçbir zaman kavrayamadı. Onlardan bunu kavramaları da beklenemezdi, çünkü sınıfsal karakterleri buna engeldi...

Cumhuriyet kurulurken, “İmtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitleyiz...” diye hamasi nutuklar çekiliyordu. Böylesine arabesk bir toplum daha nasıl olurdu?

“Devlet eliyle burjuva -kapitalist- yetiştirmek...” projesi daha nasıl gerçekleştirilirdi?

Türkiye Solu olmayan burjuva demokrasisinde hiçbir zaman gereği gibi legaliteyi kullanamadı. Kullandırmadılar da. Kendi örgütsel gücüyle de kendi yolunu bir türlü açamadı. Çünkü 100 yıllık sınıf mücadelesi geleneğinin devrimci kazanımları üzerinde oluşturulmayan “Sol Cenah” örgütleri mevcut konumuyla ne hesaplaşıp ayrışabilmişti ne de yeniden harmanlanıp buluşabilmişti. “Dar grup tapınıcı” örgüt anlayışı ile tekelci sermayenin dışına uygun birer kolay lokma olmak dururken neden başını ağrıttı da birleşik, ciddî, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **Sınıf Partisi** oluştursun ki? Ne gerek vardı buna? Sistemin kendilerine açtığı kanallarda sosyalizm aşkına(!) “Örgütler Anarşisi” ortamında gül gibi geçinip gidiyorlardı!

Örgüt/partilerinin programları her altüst oluşta sosyal pratikte toplumda reddedilmesine rağmen, “Dar grup kültürü” bir türlü yıkılmadı ve yeniden üretim bir türlü gerçekleştirilemedi. Burjuvaziyle her alanda hesaplaşacak kolektif bir hareketi bir türlü işbaşı yaptıramadı/yaptıramadık. Devrimci ve Marksist Kadrolar burjuva ve küçükburjuva solculuğu üzerinde bir basınç uygulayamadı.

Günümüzde ve gelinen noktada, Kürdistan Solu'nun da Türkiye Solu'nun açmaya çalıştığı, fakat bir türlü açamadığı bu politik güzergâhta benzeri yöntemleri denemeye yöneldiği gözlemleniyor. Onlar da kurdukları bütün örgütlerin (Parti, sendika, kitle örgütü, dernek, kültür kurumu, vakıf, gazete, dergi, vb.) başına "Demokrat" lafını eklemeye yöneldi. HEP, DEP, HADEP, DTP, BDP türünden legal partiler kurulmadan Kürt ulusal özgürlük hareketi 12 Eylül faşist askeri darbe karşısında sıcak savaş -Gerilla Savaşı- konumuna geçmişti. Bu haksız ve kirli savaş başlatan TC devletiydi. Günümüzde yaşanan altüst oluşlardan, çeşitli dram ve trajedilerden (Tarihsel ve sosyal açıdan bilimsel bir değerlendirme yapılacaksa) devlet tekelci kapitalizmi suçluydu.

İngiliz ve Fransız sömürgecilerin Yakın Doğu'da ve Bölge'deki "yüksek" çıkarlarına göre öteki halkların ve TC devletinin coğrafi hudutları çizilmişti.

TC devleti kurulurken, öncelikle önündeki en büyük engeli, yani işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın yerel, ulusal, sosyal, sınıfsal ve enternasyonal kurtuluşunu programına alan Tarihî TKP'nin Kadroları Mustafa Suphi ve yoldaşlarını katletmişti. Kemalist rejim komünizm düşmanlığında dünyadaki faşist yönetimlere taş çıkartmıştı. Onların mantığına göre; devlet eliyle kapitalist yetiştirirken en büyük tehlike olan düşünce ve örgütlenme özgürlüklerimizin önü kesilmeliydi! Partisiz, sendikasız, grevsiz bir ortamın hazırlanmasına şiddetle ihtiyaç vardı. Bunu bihakkın başardılar.

Devlet bu türden sömürücü politikalarını uygularken, emekçi halklarımızı önce zengin-fakir olarak böldü. Alevi-Sünni kışkırtmasıyla insanlarımızı birbirine karşı kışkırttı ve tekrar böldü. En sonunda Kürt-Türk karışıklığını yaratarak emekçi halklarımızı birbirine karşı kışkırtıp şoven ve ırkçı bir rejim kurmayı başardı. Ezilen ve sömürülen emekçi halklarımızın haklı talepleri kaba güce ve zora dayalı biçimlerde karşılanıyordu. Dersim Katliam ve soykırımları, Kürt isyanlarını inkâr, imha ve asimilasyon yöntemleriyle bastırma girişimleri hep bu politikaların bir sonucuydu.

Yakın tarihimizden örnek sunulacaksa; bütün askeri darbeler, sıkı yönetimler tekelci sermaye diktatörlüğünün devamı için gerçekleştiriliyordu. Kahraman Maraş, Sivas, Çorum, Gazi katliamları da TÜSİAD'ların, MÜSİAD'ların, Anadolu Kaplan'larının artı-değer sömürüsünü katmerleştirmek için tezgâhlaniyor, fakat bunun "suçu" "Sol Cenahın" üze-

rine yıkılmak isteniyordu! Günümüzde ise büyük bir ikiyüzlülükle komünistlerin yerine bu kere de Kürt ulusal hareketi “suçlu” ilan ediliyordu!

Önce Komünistleri, daha sonra “İç Savaş” şartlarında da Kürtleri “bölücü” olarak damgalamaya yeltenenler; tekelci sermayenin “yüksek” çıkarlarını korumayı doğrusu becermiştir...

Evet, TCK'nın tarif ve tasnif ettiği ve de “suç” saydığı gibi değilse de; ideolojik, teorik ve felsefî yaklaşımlarıyla Devrimcilerle Komünistler bölücüydü. Onlar Dünyada da, Bölgede de, bu memlekette de; Sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği temelinde politika yaparak Burjuvazi-Proletarya temel çelişmesine uygun olarak bölücüydüler. Sınıfsal çıkarları bir olan, fakat din, tarikat, cemaat, milliyet, ırk, cins, inanç sistemindeki sahte gündemlerle bölünen ve birbirine karşı konuşlandırılan insanlarımızı, önce bölecek, sonra da buluşturup bütünleştirecekti. Böylelikle Komünistler, işçi sınıfı ve emekçi halkları (Yani kendilerini) kurtarıırken, emperyalist-kapitalist sistemin eşitsiz, adaletsiz, özgürlüksüz ve ahlaksız sistemini yıkarken onun pisliklerine bulaşmış olan herkesi, mülksüzleştirilenleri de mülksüzleştirerek, bütün insanlığı da kurtarmış olacaktır.

Çünkü Komünistler insanın ve insanlığın sosyal ve enternasyonal kurtuluşunun kavgasını veriyordu.

Bu süreçte yani “İç Savaş” koşullarında Kürt ulusal özgürlük hareketi “Sol Cenah” örgütlerinin yapmak istediği, fakat yapamadığını yapabilmiş bir harekettir.

Bu haksız ve kirli savaşta 50 bin insan kaybedildi. 17.400 insanımıza keyfi-fiilî infaz yöntemleriyle kıyıldı. Cezaevleri halen de siyasî tutsaklarla dolu. Gerek PKK, gerekse legal Kürt örgütleri bu sürecin geçerli bir değerlendirmesini yaparak politikada tutulacak yol ve yöntemleri ortaya çıkaramadı. Çıkarabilirler miydi? türünden bir sorunun cevabı açık ve net olarak: “Çıkaramazlardı.” şeklinde olacaktır. Kürt ulusal hareketini, onların bu türden “vukuatını” kimi liberal, tasfiyeci, reformist ve revizyonistler gibi şiddetle karşıya alarak ve tek “suçlu” göstererek eleştiremeyiz. Kürt ulusal hareketini eleştirmeden önce inkâr, imha ve asimilasyon politikalarında çok yetenekli olan TC devletini, tekelci sermaye diktatörlüğünü eleştirmek gerekir. Kürt ulusal hareketinin politikadaki başarısızlık grafiğini incelerken topu taca ya da İmralı'ya atan anlayışların da hiç bir kıymet-i harbiyesi yoktur/olamaz.

Burada eleştirilecek, karşıya alınacak ve aşılması şart olanlar; bu memleketteki ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist, komünist ve Bolşevik geçinenler olacaktır. Kürt ulusal hareketinin politikasızlığının suçu bu kesimlerde, onların politikasızlığında aranacaktır. Çünkü ulusal kurtuluş mücadelesi veren emekçi halkların taleplerinin karşılanması tekelci sermaye diktatörlüğü şartlarında, olmayan burjuva demokrasilerinde değil, siyasal ve sosyal devrim şartlarında ancak çözüme kavuşturulabilirdi. Yaşadığımız coğrafyada ise bu türden tarihsel, sosyal, sınıfsal ve enternasyonal görevini yerine getirecek, tüm sosyal muhalefet dinamiklerini harekete geçirip kurmaylık görevini bihakkın yapacak bir **Sınıf Partisi** yoktu.

Eğer “İç Savaş” şartlarında işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın talepleri gerçekleşmemiş ve bundan zararlı çıkmışsa, burjuva diktatörlüğünün geçici galibiyetine bir fatura çıkarılacaksa, bu fatura küçükburjuva “sol” önderliklerden, onların “vukuatından” önce komünist geçinenlere çıkarılacaktır/çıkarılmıştır.

Kürt ulusal hareketi dünyadaki yeni güçler dengesini ve Yakın Doğu’daki ve Bölgedeki emperyalist hegemonların “yüksek” çıkarları uzantısındaki yeni paylaşım savaşını görememiş ve Öcalan’ın ABD tarafından TC devletine paketlenip servis edilmesinden sonra “Demokratik Cumhuriyet” söylemine sarılmıştır. Bu söylem temeline dayalı politikalar Kürt legal partilerini kapatılmaktan bir türlü kurtaramamıştır. PKK, BDP ve onlara eklektik, pragmatik yöntemlerle eklenenleri; “Özgürlük, barış, demokrasi, halkların kardeşliği” şiarları ve izlediği tutarsız ve zikzaklı politikalarıyla TC devletinden hiçbir taviz elde edememiştir/edilemeyecektir.

Belli ölçülerde Marksizm’den esinlenen, etkilenen Kürt ulusal hareketi, **Sınıf Partisi**’nin kurmaylığından yoksun olduğu için “Tutarlı-Somut Amaçlı” ilerici-devrimci bir çizgiyi tutturamamıştır.

Kürt ulusal hareketinde, bir zamanların çeşitli tartışmalarına neden olan “Demokratik Cumhuriyet” söylemi günümüzde “Demokratik Özerklik” söylemine dönüştürülmüştür. “Cumhuriyet” ile “Özerklik” talep ve söylemlerinin demokratik mi, anti-demokratik mi olduğunu ya da olacağını kelimelere yüklenmek istenen “Demokratik” vurgular belirlemez. Sınıflar mücadelesinin konumu, güçler dengesi, örgütlülük düzeyi, tarihsel, sosyal, sınıfsal, ekonomik, askeri, kültürel vb. donanımlar belirler.

Neyin demokratik ya da anti-demokratik olduğuna kim ve ne adına karar verecektir? Her sosyal sınıf ideolojik ve sınıfsal karakterine göre bunun adını koyacaktır. Bu türden bir kararı bu memleketteki insanlarımız; işçi sınıfı, emekçi halklar ve tarihsel müttefikleri örgütsel konumları ve talepleriyle sokağı da deneyerek vermeye çalışıyor. İlerici ve devrimci talepler asla “anti-demokratik” diye suçlanamaz ve de yargılanamaz. Çünkü tarihsel, sosyal, sınıfsal haklılığı içermektedir ve de meşrudur.

“Cumhuriyet” ve “Özerklik” talepleri bilimsel tanımlarıyla ele alınır. Bu haklı taleplerin önüne birer “Demokratik” ifadesi eklenmekle hâkim gerici sınıfların asla imana gelmeyeceği ve de geri adım atmayacağı bilinmelidir. İşçi sınıfı ve emekçi halkların coşku ve heyecanını, maddî desteğini arkasına alan bir hareket “Cumhuriyet” ve “Özerklik” söylemleri neyi ifade ediyorsa gider ve gereğini yapar. Asla pazarlık ve müzakere yoluyla hareket etmez.

Dünya’daki, Yakın Doğu’daki, Bölge’deki ve bu memleketteki güçler dengesini, sınıf mücadelesinin seyrini hesaba katar. Emperyalist-kapitalizmin gündemini iyi okur. Dost ve düşmanını tüm niyetleriyle tanır. Küçükburjuvazinin gelip geçici heyecanlarına, tatminlerine, arkasını doldurulamayacak fiyakalı söylemlere ihtiyaç duymaz. Somut şartların somut tahlilini yaparak geçici, şarta bağlı taktiksel ittifaklar için devrimci esneklikler gözetir, pragmatizmden kaynaklanan taktiksel zaafı uğru-na stratejik amaçları feda etmez, kitlelerini hüsrana uğratmaz.

Sırrı Öztürk

“Seçim” Hesaplaşması

-Polemik-

“Seçim”, Kapitalizmin Evrimi ve Kriz

12 Haziran Milletvekili Genel Seçimleri yapıldı.

Olmayan burjuva demokrasisinde “seçim” denildiğinde Devrimciler, Komünistler neyi anlıyor, algılıyorsa bizler de onu anlıyor/anlamaya çalışıyoruz. Kapitalizm denildiğinde eşitsiz, adaletsiz, hukuksuz, özgürlüksüz, artı-değer sömürsüne dayalı ahlaksız bir sistemi/rejimi/düzeni anlıyor ve algılıyoruz. Bu türden bir toplumda yaşamak istemiyoruz. Emperyalist-kapitalizmin devrimci yol ve yöntemlerle yıkılmasını, yerine sınıfsız, sömürsüz, sınırsız, eşitlikçi, özgürlükçü, insana ve doğaya uygun/uyumlu komünist bir toplumu üretmek istiyoruz. Uluslarötesi tekkelci sermaye hegemonyasının yıkılması öngörüsü; Marx-Engels-Lenin sürecinin ve de onun takipçilerinin ham bir hayali değil, insanın ve insanlığın sosyal ve enternasyonal kurtuluşunu yansıtır.

Emperyalist-kapitalistler kapitalist özel mülkiyetin, üretim ve paylaşım ilişkilerinin ebedî olduğunu varsın düşünedursun. Marx-Engels-Lenin süreci onlara öğrenmeleri gereken tarihsel, ideolojik ve sınıfsal derisi vermiştir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, Dünya Sosyalist Sistemi ve emekçi halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi deneyimleri kapitalizmin ömrünün nereye kadar gideceğini işaretlemiştir.

Evet, acı, trajik fakat öğretici derslerle dolu bu süreçte artık ne Ekim Devrimi'nin kazanımları, ne Sosyalist Sistem, ne de ulusal kurtuluş mücadelesi veren ülkelerin deneyimleri ve kazanımları vardır. Hegemonlar bu süreçten büyük bir iştahla yararlanmasını bilmiş, tekniğin, teknolojinin ve bilimsel buluşların kazanımlarını da büyük bir maharetle yanına almasını bilerek çürüyen, tarihsel ömrü dolan sisteminin vitrin düzenlemesi işini başarmıştır. Yaşadığımız Dünyadaki gerçeklik budur. Bu durum; emperyalist-kapitalist sistemin ne haklılığını vurgular ne de ebedî oluşunu gösterir. Geçici olduğu belli olan bu durum mutlaka değişecek ve sosyalizmin tarihsel, sosyal ve enternasyonal haklılığı/zorunluluğu bir kez daha, hem de bir daha içinden ve dışından kuşatılmamak üzere gelmiştir.

Dünyada, Bölgemizde ve yaşamakta olduğumuz bu memlekette bu türden bilimsel bir öngörünün işaretleri her olay ve olguda alınmaktadır. İnsanlık, kapitalizmden büyük zarar görenlerin aleyhindeki/aleyhimizdeki her şeye rağmen, emperyalist-kapitalizme ve onun yerli ortaklarına, işbirlikçilerine ve taşeronlarına karşı yer yer isyan etmekte ve ayağa kalkmaktadır. İşçi sınıfı başta olmak üzere ezilen ve sömürülen emekçi halkların ayağa kalkışı, hak arayışı ve gerici sistemleri sorgulamaya başlaması eninde sonunda kurmayını da üretecektir.

Hegemonlar SSCB topraklarında ve ulusal kurtuluş mücadelesi vermiş ülkelerin topraklarında tahkimatlarını boşuna yapmıyorlar. Emperyalist-kapitalistler istediği kadar “Demokrasi, özgürlük, barış, kardeşlik” terennümleri yapsın, onlar, yani ölüm tüccarları savaş yöntemlerini hiçbir zaman bırakmamıştır. Hegemonlar arası kriz ile hegemonya krizi kapitalizmin yapısal ve genel karakterinden kaynaklanmaktadır. Savaşsız, sömürsüz, krizsiz, hapishanesiz, işkencesiz, mafyasız, çetesiz bir kapitalizm yoktur.

12 Haziran’da yapılan “Seçim” Hesaplaşmasını dünyamızın bu siyasî tablosunun içinde görmeye çalışacağız. TC Devleti ABD ve AB’ye kölece bağlanmış kara gerici, ırkçı, “Siyasî İslâmcı” iktidarlarca yönetilmektedir. Bu iktidarlar yıpranınca göstermelik, biçimsel seçimlerle, demagojik demokrasi atraksiyonlarıyla kitleler oyalanır. TC’de henüz kimi Batı ülkelerindeki gibi bir seçim oyuncağı veya düzeneği olan tahterevalli kurulamamıştır. Yani, burjuvazinin sağcısı yıpranınca demokrat veya solcu geçinenlerinin tahterevalli yöntemiyle iktidara getirilmesi düzeneği...

Kapitalist batıdaki sınıf mücadelesi karşısında işçi sınıfı ve emekçilere verilen/verilmek zorunda kalınan kısmî tavizlerle sistemleri ayakta kalabilmiştir. TC’de ise “Devlet eliyle burjuva yetiştirme” yöntemiyle hareket edilmiş, “Finans kapitalin oluşması geç olmuş, fakat güç olmamıştır.”(Dr. H. K.) Diğer yandan işçi sınıfı ile emekçi halklarımızın talepleri “İmtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitleyiz.” palavralarıyla kabaca ezilmiş ve sömürülmüştür. “Millî inkılap” diye söze başlayanlar öncelikle en büyük düşman belledikleri Komünistleri katlederek işe başlamıştır.

AKP iktidar sözcülerinin “Seçim” sonucunda böbürlenerek ifade ettiği; “Dünyada kalkınma hızı % 11 olan biricik ülkeyiz!” ya da “Dünyadaki 6 büyük ekonomiden birisi de biziz!” laflarını hayat ve mücadele tekzip etmektedir. TC’nin arkasındaki IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlar

boşuna; “Cari açıklarını azalt, gerici reform yap, sosyal harcamalarına dikkat et, işçi sınıfı ile emekçi halkların taleplerini ağızlarına birer bal çalıp gidermeye çalış, elindekini dikkatle harca...” diye “Stratejik Ortağına” (Siz bunu jandarması diye okuyun) akıl vermekte, yol ve erkân göstermektedir... Emperyalist-kapitalist sistemin teorisyenleri ve tüm kurum, kuruluşları istedikleri kadar birbirlerine “akıl” versinler, sabun köpüğü ekonomilerini krizlerden asla kurtaramayacaklardır.

Marksist geçinen kimi ekonomistler burjuvaziye yeminli bağlılıklarıyla ve krizden çıkış reçeteleriyle sömürücülere akıl vermekte(!), böylelikle düzen içi konumlarıyla sisteme olan sadakatlerini kanıtlamaktadırlar...

Bu “Seçim” hesaplaşmasına işçi sınıfı ile emekçilerin taleplerini gündemine alan, somut durumun somut tahlilini yaparak hareket eden ve kitlelere yol gösteren bir **Sınıf Partisi**’nin eksikliğinde girilmiştir.

“Sol Cenah” Örgütleri ve Parlamentarizm

“Sol Cenah” örgütleri bu “Seçim” hesaplaşması sürecinde de hem fenersiz yakalanmış hem de sınıfta kalmıştır. “Sol Cenah” örgütleri hâlâ iç içe durmakta ve bir türlü ayrışmamış olarak varlıklarını sürdürmek istemektedirler. Sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünist akımlar kendilerine açılan kanallarda “ilerici” bir politika yaptığını sanmaktadır! Sağ teslimiyetçi oportünist şeritteki örgüt/partiler hâkim gerici sınıfların sistemine hiçbir eleştiri yöneltmeden, kapitalizmden başka bir sistemin olabirliğinin üzerini külleyerek politika yapmayı öne çıkarmıştır! Şartlarını burjuvazinin belirlediği bir düzlemde “Seçim” hesaplaşması sürecine baştan-kara girmiş, aklıncı “sosyalizm” propagandası yaptığını sanmıştır! Böylelerinin seçimler sonucunda aldığı oylar, bir yanıyla sosyalizmin tarihsel, sosyal, sınıfsal haklılık ve zorunluluğu davasına büyük zararlar vermiştir. Diğer yanıyla sosyalizme ilgi duyan insanlarımızı büyük hayal kırıklıklarına sürüklemiştir.

Evet, her şey burjuva parlamentarizmine endeksli değildir. Komünistler tek amaç olarak parlamentoya gitmeyi belirlememişlerdir. Onlar duruma ve şartlara göre burjuva parlamentosunu işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın talepleri doğrultusunda her açıdan kullanmayı düşünmüşlerdir. Komünistler aynı zamanda ekonomizmi-sendikalizmi de yalnızca birer araç -okul- olarak görmüş ve değerlendirmişlerdir. Komünistler biliyorlar ki: Nihai amaç işçi sınıfı ve emekçi halklarımıza ebediyen kapalı

tutulan göstermelik parlamentolardan ve de “seçim” atraksiyonlarından geçmeyecektir. Fakat buna rağmen, somut durumun somut tahlilini yaparak, mevcut burjuva parlamentosunu bir araç olarak kullanıp kullanmamak, bu yolda devrimci esneklikler gözeterek zengin taktikler geliştirmek Komünistlerin başlıca görevleri arasındadır. Elbette devrimci esneklikler, taktiksel zenginliklerin üretilmesi stratejik amacımıza, yani iktidara gelme amacımıza asla gölge düşürmeyecektir. Düşürmemelidir.

“Sol Cenah” örgüt/partileri Lenin gibi bir politik dâhinin bu yoldaki öngörülerini ne anlamış ne de algılayabilmiştir. Onları bu ideolojik ve sınıfsal körlüklerinden ötürü de kıyasıya eleştiremiyoruz. Anılan örgüt/partilerin politikalarına yön veren üniversite okumuş yarım-aydın şefleriyle tabanındaki bizim insanlarımızı her zaman olduğu gibi ayırıyoruz. Genellikle devrimci hizayı bozan, “dar grup tapınımı” hastalığını yaygınlaştıran bu türden şeflerin üretim ve hayat dışı olduğunu yakinen görüyor, biliyor ve izliyoruz.

“Sol Cenah” örgütlerinin hesaplaşarak ayrışması sürecinin sancılı bir süreç olduğunun bilincindeyiz. Her örgütlenmenin tabanındaki sınıfsal bileşime bakmak esastır. Yine her örgütlenmenin tabanında son derece ilkeli, dürüst, militan, özverili, çalışkan ve Marksizm’i öğrenmeye, hazmetmeye ve pratikte yeniden üretmeye aday nüvelerin varlığından da haberiyez. Bu devrimci nüveleri örgütleyebilersen örgütlenmeye, öğretebilersen öğrenmeye aday olduğu gün gibi açıktır. “Birlik” sorununa en yatkın kadrolar böyleleridir. Yapılan eleştirilerde bu türden bir ölçüyü tüm süreçlerde hesaba katmak gerekiyor.

Sınıf Partisi ve Ayrışma

Burjuvazinin “Seçim” hesaplaşması sürecinde henüz daha ayrışma yaşayamadıkları ve de ***Sınıf Partisi***’nin ancak üstlenebileceği bir görevi kendiliğinden kurdukları örgüt/partilerinin üstleneceğini zannettikleri için böyleleri hem kendilerini, hem de kitleleri yanıltmıştır. Bu türden örgüt/partiler üzerinde henüz daha bir basınç uygulayamayan Komünistler de hayatı ve mücadeleyi kucaklamaya aday iktidar perspektifli bir ***Sınıf Partisi***’nin oluşturulması mücadelesini nihai amacına taşıyamamışlardır.

Bir türlü ayrışmamış “Sol Cenah” örgütleri devrimci politikayı hâlâ siyasal-sosyal devrim süreçlerindeki önder kimlik ve kişiliklerin tezlerinden hareketle yapmaktadırlar. Sözlerine “Stalin, Troçki, Mao, Enver

Hoca, Che Guevera dedi ki...” diye başlayanların bu türden “delilleri” kullanması kendilerini hemencecik politikanın dışına atmak manasına gelmektedir. Dillerinden “Marksizm-Leninizm” lafzını bırakmayanlar devrimci politikayı böylece birer doğmaya çevirmiştir. Marksizm asla bir dogma, din, tarikat, mezhep değildir. Bir eylem kılavuzudur.

“Stalin, Troçki, Mao, Enver Hoca, Che Guevera dedi ki...” söyleminin bu memleketteki bir diğer sürümü “Suphi, Kıvılcımlı, Deniz, Mahir, İbo dedi ki...” güzergâhında sürdürülmek istenmektedir. Verilen iki örneğin de “siyasî bir ekmek parası” dışında hiçbir kıymet-i harbiyesinin bulunmadığını hayat ve mücadele tüm altüst oluşlarda göstermiş/kanıtlamıştır. Sosyal pratikte yaşanan bu türden dram ve trajediler; birey, grup, çevre ve örgüt yapılarıyla herkesin/hepimizin boks maçında yediğimiz yumruklardan sonra sersemleme durumundaki gibi sayı hesabıyla kendimize gelmemizi göstermekte ve öğretmektedir. Devrimci mücadeleyi böylesine ucuz ve kolay “yöntemlere” indirgeyenleri hayat ve mücadele daima mahcup etmiştir.

Devrimci, Sosyalist, Komünist ve dahi Bolşeviklik iddialarımız hiçbir lafazanlığa “dar grup tapınımına” bel bağlamadan, 12 Haziran 2011 “Seçim” hesaplaşmasında bir kez daha sınanıp denendi ve de test edildi.

12 Eylül 2010 Referandumu deneyiminde “Evet, Hayır, Boykot, Yetmez ama evet ya da Havet, vb.” taktikleri burjuva seçim yorumcuları tarafından da mizahla karışık biçimlerde değerlendirildi. “Sol Cenah” bu deneyimden de geleceği kazanmak için ne ders ne de sonuçlar çıkarabildi.

Birleşik, ciddî, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **Sınıf Partisi**’nin kurmaylığından yoksun olarak yapılan “Seçim” Hesaplaşmasında da alınan sonuçlar kimseyi hayrete düşürmemelidir.

12 Haziran 2011 Genel Milletvekili Seçim Sonuçları Öğreticidir

Seçime Katılan Partiler	Oy Oranları(Yüzde)	Milletvekili Sayıları
AKP	49. 90	327
CHP	25. 90	135
MHP	12. 90	53
BDP+Blok	6. 68	36 (35)

12 Haziran seçimlerine % 84 oranında bir katılım gerçekleşti. Seçimlere katılmayanların oranı ise % 16 oldu. "Pasif Boykot" kolaylığından bir türlü kurtulamayan kimi devrimci grupların seçimlere katılmayan bu % 16 rakamının oluşmasında hiçbir katkısı yoktur. Olmamıştır. Siyasal billurlaşmada tam bir netlik sağlanamadığı için ne burjuvazinin ne de ona şu ya da bu düzeyde karşı çıkanların hangi ideolojik ve sınıfsal nedenlerle oy verip vermediği tam olarak anlaşılamamıştır.

Avantalar ve yağmalar düzeninde bir çıkarlar koalisyonu görünümündeki AKP; Kürt düşmanlığına endeksli propagandası, din, tarikat, cemaat, mezhep, milliyet, ırk temeline dayalı sömürücü politikalarıyla işçi ve emekçi kitlelerin oyunu alarak tekelci devlet kapitalizminden "yüksek" çıkarını koruyan politikasını pekiştirmeyi becerdi.

Bir burjuva yorumcusu CHP'ye oy verenlerin % 16'sının Ergenekoncu olduğunu söyledi. Geriye kalan oyların burjuva resmî tarih ve resmî ideolojisine, bunca baskıya, inkâr, imha ve asimilasyon politikalarına ve katliamlara rağmen, bunu bir türlü kavrayamayan Alevi oyları olduğunu işaretledi.

MHP'ye geçmişte tekelci sermayenin "hini hacette kullanılacak tükçüsü rolünü" veren hâkim gerici sınıflar, bu kez yüzde 10'luk barajın altına düşemedi. Yalnızca uyardı. O kadar!

Daha çok Avrupa'da örgütlü bulunan Alevi örgütleri, bu memleketi de Avrupa sanarak bağımsız adaylarıyla kitesini sağlıklı "sol"lu burjuva partilerin gerici, tutucu, tepkici politikalarının etkisinden kurtarmayı denedi. Avrupa'da verilen ve verilmek zorunda olunan bazı haklarla kazanımlar, çetin mücadelenin sonucunda elde edilmişti. Anadolu Alevileri ise bir yandan sistemin, diğer yandan "Sol Cenah" örgütlerinin bin bir kuşatma ve parselasyonu altında bir türlü politika üretemiyordu. Alevilerin elde ettiği görece hakların TC Devletinden de alınmasının gerekleri vardı. Gasp edilen bu haklar geri alınmalıydı. Bu gerekliliğin Alevilik üzerinden değil, sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği temelinde yapılmasının şart olduğunu görmeye çalışılmadı. "Sol Cenah" örgütleri ne Kızılbaş-Alevi kültür, inanç ve geleneğini yeterince tanıyordu ne de kabaca sömürülen fukara Sünnî'yi tanıyordu. Kürtlerin, Alevilerin, Müslümanların sömürücü burjuvazileri de yeterince palazlanmış ve sınıfsal çıkarlarına göre mevzilerini seçmişlerdir.

BDP, sağlıklı "sol"lu burjuva partilerinin Kürt düşmanlığına endeksli politikaları karşısında mevziini korumayı başardı. Sistemin bin bir türlü

baskı ve terörüne, seçim hilelerine rağmen, dayandığı oy potansiyelini büyük ölçüde korudu. BDP bir yandan burjuva ve küçükburjuva şeritlerde politika üretemeyen “Sol Cenah” örgütlerini “Blok” formülasyonu ile yanına çekmeyi başarırken, diğer yandan son derece esnek bir politika izleyerek, Kürdistan’da giderek oluşan Burjuvazi-Proletarya saflaşmasında “Kürtlük” ortak çarpanına göre hareket etti ve gerici ittifaklarını genişletti. Ancak büyük kentlerdeki Kürtlerin oyunu almayı başaramadı.

Devlet tekelci kapitalizmi, iç ve dış destekçilerinin de katkısını alarak ABD ile AB’ye kölece bağımlı AKP iktidarını işbaşına getirdi. Beklenen sonuç da buydu. Seçim değerlendirmeleri yapan burjuva ideologları da doğallıkla, sınıfsal ve sosyolojik tahliller dışındaki yorumlarıyla yendiler.

Hâkim gerici sınıflar cumhuriyetin kuruluşundan bu yana sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği dışında politika yapılmasını aşılama işi kitlelere. Politika; din, tarikat, cemaat, mezhep, ırk, milliyet, laiklik, millî şef, ebedî şef ve benzeri söylemler temelinde götürülmek isteniyordu. Aynı sosyal/sınıfsal aidiyeti olan insanlarımız NATO’cu, PENTAGON’cu programları, projeleri olan sağlı “sol”lu burjuva sömürücü sınıfların çıkarlarını gözetip kollayan, fakat işçi ve emekçilere gözbağı koyarak aldıkları oylarla onları yönetmeye kalkan siyasî partilere oy veriyordu. Bu türden çifte standartlı bir oyunun oynanmasından sonra “Millî İrade” tecelli etmiş oluyordu! Bu oyunu bozacak, burjuva partilerinin arasına kama sokup sınıfsal ayrışmayı dayatacak bir **Sınıf Partisi** yoktu. Kendiliğinden kurulmuş, “işçi, sosyalist, devrimci, komünist hatta bolşevik” isim ve sıfatlarını çok rahatlıkla telaffuz eden örgüt/partiler de devrimci yasallıklarıyla sosyal meşruiyetlerini kaybettiğinden ötürü onlarda işlevsiz bir konuma itilmişlerdi.

Türkiye’nin Gündemi Yarım Saatte Değişir...

Çatı, Seçim, Geçim Partileri Ne Yapar...

Sıkça tekrarladığımız gibi, “Türkiye’nin gündemi yarım saatte değişir...” özdeyişimiz bu “Seçim” hesaplaşması sürecinde de doğrulandı. Sistemin en zayıf karnı olan “hukuk kurumu” kendini açığa düşürdü. CHP ve MHP’nin Ergenekon sanığı tutuklu milletvekili adayları, seçilmelerine rağmen salıverilmedi... BDP’nin KCK tutuklusunu 5 milletvekili de seçilmelerine rağmen onlar da salıverilmedi. Hatip Dicle ise mevcut hukukî mevzuatın özel yorumuyla seçildiği halde salıverilmedi ve yerine

AKP'li birinin seçildiği ilan edildi! Olmayan burjuva demokrasisinin, hiç bir zaman olmayan hukuku da delindikçe delindi. Ulusal ve uluslararası hukuk anlayışları, norm ve sözleşmelerinin hiçbir gerçekliği bu memlekette yoktu. İşletilmiyordu. Her şart altında kullandığımız düşünce ve örgütlenme özgürlüklerimiz, Ana ve Baba yasalar, hukukî, cezaî mevzuatlar, teamüller, yönetmelikler, devlet tekelci kapitalizminin “yüksek” çıkarları ve de AKP'nin iktidarı için paspas misali çiğnenabiliyordu...

Bu düzenek Cumhuriyetin kurulduğu günden bu yana “Devletin âli menfaatleri uğruna ‘hini hacette’ mutlaka çiğnenebilirdi...” Sistemin bu kuralı değişmedi. Burjuva hukukçuları ne minareyi çuvala sokabildi ne de hamamın namusunu kurtarabildi... “Seçim” sonuçlarının tartışılması, mevcut hukukun kabaca delinmesi, seçilen milletvekillerinin TBMM'deki yerlerini alamayışı günlerce gündemi işgal edip durdu. CHP'in biçimsel ve göstermelik mecliste “Yemin etmeme boykotu” uzun sürmedi. BDP ise meclise katılmak, yemin etmek ve de çok özlediği parlamento-yu kullanmak için AKP iktidarından bu türden hukuk gasplarının düzeltilmesine ilişkin minicik bir taviz verilmesini boşuna bekledi durdu. AKP iktidarının parlamentodaki en büyük rakibi BDP idi. AKP; CHP ve MHP muhalefetine kedinin fareyi oynata oynata yemesi misali halledeceğinden emindi. Burjuva demokrat BDP ve ona tutunarak politika yapmayı uygun bulan “Blok” bileşenleri, en azından ve bir dönemin I. TİP'i gibi bir örgüt olmamasına rağmen, her şeye ve aleyhteki pek çok mevzuata rağmen, yine de TBMM'nin en “ileri” örgütlülüğünü temsil etmekteydi.

Devrimciler, Sosyalistler, Komünistler devletin Kürtleri ve öteki ulusal azınlıkları inkâr, imha ve asimilasyon politikalarına karşı, her zaman ve her durumda Kürt ulusal özgürlük hareketine yardımcı olmuş ve devlet tekelci kapitalizminin diktatörlüğünü karşıya almıştır. Fakat PKK ile BDP'ye ilkesiz, eklektik, pragmatik yöntemlerle tutunarak “ilerici” bir politika izlediğini sanan 18 grup, çevre ve örgüt (Ki, pek çoğunun bu sıfatları dahi hak etmediğinin bilincindeyiz.), tüm iddia ve söylemlerine rağmen “Emek, özgürlük, demokrasi” adı verilen “Blok” içinde cem olmayı uygun bulmuştur. Daha doğrusu “Devrimci, Sosyalist, Komünist hatta Bolşeviklik iddialarını” bir kalemde çiziktirip BDP'nin kitlesel tabanına tutunmayı yeğlemiştir! Kürt ulusal özgürlük hareketi tüm süreçlerde kendilerini gündeme taşıyan, şu ya da bu düzeyde ilgi gösteren Hakikî Komünistler hariç, “Sol Cenah” örgütlerinden herkese kapısını açmış, gazete, dergi, radyo ve TV'lerinde böylelerine asla hak etmediği desteği, daya-

nişmayı cömertçe sunmuş ve duyarlılık göstermiştir. Kürt ulusal özgürlük hareketine öncülük edenlerin küçükburjuva ideolojik ve sınıfsal karakteri yüzünden, bu harekete en büyük ideolojik, teorik, politik ve örgütsel katkıyı sunacak olan Hakikî Komünistleri ise sürekli biçimlerde karşıya almıştır. Oysa Komünistler; yerel, ulusal, sosyal, sınıfsal ve enternasyonal birlik politikalarıyla bu memleketteki en önemli sosyal muhalefet dinamiklerinden Ulusallık ve Sınıfsallık dinamiklerinin makasını açmakla görevli zevatın önünü kesici bağımsız sınıf tavrıyla hareket etmiştir. Komünistler; emperyalist-kapitalizmin bu uğursuz projeleriyle, onları uygulamakla görevli kadrolarını politik açığa vurma yöntemleriyle gündemlerinden hiçbir zaman düşürmemiştir. Burada bir kez daha tekrarında yarar var: Kürt ulusal hareketi kırdı yenilmemiş, kentlerde, özellikle de metropollerde buluşan Kürt ve Türk küçükburjuva solculuğu yüzünden darbe almıştır. Halen de darbe almaktadır. “Devrimci, sosyalist, komünist hatta bolşevik geçinen” Türkiye Solu bir türlü “Öndersizlik Krizini” aşamamıştır. BDP’ye ilkesiz, eklektik ve pragmatik yöntemlerle tutunmaktan başka bir seçeneği kalmamış olanların kullandığı, örgütsel isimler, devrimci sıfatlar, devrim iddiaları bir kalemde sıfırlanmıştır. BDP’ye tutunarak politika yapanlar, “Seçim” hesaplaşmasında taraf olmayı dahi başaramamış ve daha ilk adımda “Blok” bileşenlerinden Troçkist (Devrimci İşçi Partisi) DİP ile (İşçilerin Kardeşliği Partisi) İKP ayrılmıştır. Anılan 18 “Blok” bileşeni BDP’nin bütün maddî, manevî ve moral değerlerini kullanmıştır. Örneğin her “Blok” bileşeni, bu siyasî ortaklığa 50’şer bin TL. seçim masrafı koyamamıştır. Bürosunu seçim çalışmalarına açamamıştır. Gazete ve dergilerinde kampanyalar geliştirememiştir. Elemanlarını mitinglere götürmemiştir. Fakat örgüt isimlerinin “Blok” metinlerinde anılmasından ötürü büyük bir doyuma ulaşmıştır. İstanbul, Ankara, İzmir gibi belli başlı metropoller dışında esamisi dahi okunmayan örgütler BDP’ye nasıl bir oy katkısı getirmiştir? BDP “Seçim” hesaplaşmasında, özellikle Kürt illerinde bütün imkânlarıyla kitleleri seferber etmeyi başarmıştır.

“İşte proletaryanın partisi, işte gazetesi, işte yayınevi, işte televizyonu...” diyerek kurum kurum övünen emep ise, ödp ve “tkp” ile siyasî seçim ittifakı adına cilveleştikten sonra kendisini Kürt ulusal özgürlük hareketinin şefkatli kollarına teslim etmekte bir sakınca görmemiş, ancak herhalde “seçim yasası” gereği seçimlerden de çekilmemiştir.

Komünist Partilerin tarihsel, sosyal haklılığı nasıl ve nereden anlaşılır? İşçi sınıfı hareketiyle sosyalist hareketi buluşturup bütünlüştürme yeteneğinden. Evet, Komünist Partiler böylelikle Komünist isim ve sıfatlarını kullanmayı hak ederler. Sosyal meşruiyetleriyle devrimci yasallıklarını böyle kazanırlar. Tarihî TKP'mizin ismini, devrimci tarih ve geleneklerini keyfe keder ve vahiy gelenekleriyle kullanmakta bir sakınca görmeyen, kendiliğinden kurulmuş, yarı-ulusalcı sip partisi te-ka-pe-si ise seçim öncesi sansasyon ve magazinleşme yöntemiyle ilan ettiği 500 bin kabadayı bulmak yerine 50 bin oy alarak tatmin olmuştur! Hatta kendini "seçimlerin en başarısız partisi" ilan etti akabinde Kürtlere taciz oklarını yönlendirdi!

Birleşik, ciddi, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **Sınıf Partisi**'nin gecikmeden oluşturulmasını gündeme getirişimiz bu örnekte de görüldüğü gibi son derece acil ve hayati bir görevdir.

Ödp ise burjuvazinin bu türden solcu örgütlere açtığı açık alan çalışmalarında örgüt nasıl oluşur, seçimlere nasıl girilir türünden sorulara cevap bile verememiş, iç çatışmalarıyla yetinmiş, TBMM'de tek eylemi kravattını çıkarıp sıranın üzerine koymak olan ("Bin Umut Adayı" -Ne demekse-) bir Ufuk Uras dahi çıkaramamıştır. Kuruçeşme Toplantılarında "Sosyalist Solun Birliği" iddiasıyla, bu konuyu sömüren, sansasyon ve magazinleşme yöntemleriyle kotarılan ödp partisinden tam 8 adet hizip örgütü doğmuştur. Devrimci Yol örgütünün tabanındaki devrimci, özverili, militan nitelikli kadrolar "çok üstün yetenekli şeflerinin" politikalarıyla savrulup gitmiştir!

Esp ise "Blok"un kendi adaylarına listelerde yer vermeyişine fena halde bozulmuş, "Blok"tan çekilip bağımsız aday göstererek "Seçim" hesaplaşmasına katılmıştır. Bu türden çifte standartlı politikalarıyla, "ML" ve "KP", "Bilimler Akademisi" söylemleriyle, Marksizm'e aykırı "ezilenler" türünden literatürleriyle, renk renk bayrakları ve sokak eylemlerinde hünerli elemanlarıyla esp'de "Seçim" hesaplaşmasından yüzünün akıyla çıkmayı başarmıştır!

Devrimci, Sosyalist, Komünist geçinen kimi "Blok" bileşenleri kısacık ömürlerinde *Devrimci Hareketin Birliği*, *Sosyalist Solun Birliği* ve de *Komünistlerin Birliği* sorunsalına hiçbir zaman duyarlı olmamıştır. Bu türden örgütlerin "dar grup tapınımı" hastalığı hiçbir zaman tedavi görmemiştir. Ayrıca üniversite okumuş yarım-aydınlarından oluşmuş birinci elemanlarının huysuz, geçimsiz, burnundan kıl aldırmayan ve de hüsnüne âşik tavırları yüzünden iki birim bir türlü yan yana gelememiştir.

“Çatı, Seçim, Geçim Partisi” uvertürleri burjuva ve küçükburjuva solculuğu katında bu yüzden çok revaçtadır. Akıllarınca “Blok” yarenlikleriyle bir araya gelenler asla örgüt oyuncaklarını feda etmekten yana değildir. Onların tek bir örgütte, tek bir program yörüngesinde yeni bir kalıba dökülme diye bir niyetleri hiçbir zaman olmamıştır. Keza bu durumu iyi biliyor olması nedeni ile olsa gerek(!) Öcalan’da böyle olabileceğine işaret etmiyor mu? “Çatı, Seçim, Geçim Partisi” uvertürlerinin neden yapıldığını anlamakta gecikmiyoruz. Türkiye Solunun bu türden ideolojik, politik ve örgütsel “vukuatlarından” ötürü bir araya gelemeyişini BDP kütlesele desteği ile üzerlerinde basınç uygulayarak yan yana getirmiştir. Aşk olsun BDP’ye... Bu olguyu desteklemeliyiz. Hiç olmazsa işçi sınıfı ve emekçiler adına(!) kendiliğinden kurulan bu 18 örgütten böylelikle kurtulmuş oluruz...

Komünist Kadroların Devrimci Taktiği

Devrimci, Sosyalist, Komünist ve dahi Bolşevik iddialı örgütlerin sosyal pratikteki bozgunu, siyaset sahnesindeki asıl aktörlerimizi ve **Sınıf Partisi** eksikliğimizi daha büyük bir ihtiyaçla öne çıkarmıştır.

Elimizdeki basın-yayın **Araç**’ları işçi sınıfının malıdır. Kolektif çabalarla üretilen bu **Araç**’larımızla Bilimsel Komünizm kaynaklı ve Marksizm-Leninizm ilke ve amaçlarının tutarlı-somut-amaçlı bir takipçisi olmayı gündeminden düşürmemeye büyük bir özen gösterdiğimizi dost-düşman herkes bilmektedir. Anılan organlarımızda: Kendi yerli sentezimizin üretilmesine katkı getirmeyi amaçlıyoruz. “**İşçi Sınıfının Siyasal ve Sendikal Birliği**” davası ile “**Tek Parti, Tek Sendika, Tek Gençlik Örgütü**” şiarlarımızın sosyal pratikte doğrulanmasına önem veriyoruz.

İŞÇİ BİRLİĞİ *Gazetemizin* 10. Sayısında (s.2-9) daha seçimlerden aylarca önce “**Komünist ve Devrimci Sol’un Seçim Taktiği Nasıl Olabilir ve Nasıl Olmalı**” **İŞÇİ BİRLİĞİ KOLEKTİFİ** imzalı çağrımızla konunun önemini vurgulamış, devrimci kadrolara olan görevimizi yerine getirmiştik. Aynı çağrıyı **SORUN Polemik Dergimizin** Mayıs 2011 tarihli 45. Sayısında (s. 3-31) daha da derinleştirmiş, Lenin’den yapılan katkılarla zenginleştirip Devrimci ve Komünist kadroların eleştirel katkısına sunmuştuk. İdeolojik ve politik beyni ve omurgası sağlam olan bütün çabaların bir gün mutlaka anlaşılacağına, suskunlukla geçiştirilmeyeceğine ve de asla kuşatılmayacağına inanıyoruz. Bunun işaretlerini her olay ve olguda hemen alıyoruz. Anılan çağrımızla pek çok Devrimci ve Ko-

münist Kadro ile yaratıcı-ilkeli diyaloglarımız, fikir alışverişlerimiz gerçekleştirildi. Günümüze kadar internet sitelerinde kolektif çabalarımızdan ve organlarımızda işlemiş olduğumuz eleştirel katkıya açık ve muhtaç, ayrıca senteze kavuşturulmaya aday tezlerimizden söz etmeyenler, bunlardan söz etmek durumunda kaldı. Sınıf mücadelesi daha da gelişip güçlendikçe Marksizm-Leninizm'e duyarlı her birim kolektif çabalarımızın neyi amaçladığını daha çabuk kavramakta gecikmeyecektir.

"Marksizm'in yorumu ve pratikte yeniden üretim" yöntemini ideolojik süzgecinden geçirenler sosyalizmin asıl sahibi olan Modern Proletarya güçleriyle gecikmeden buluşacaktır. Hayat ve mücadelenin öğrettiği de budur.

"Blok" Partisi Yönelişi

Politika Sahnesinde Eksikliği Hissedilen

Sınıf Partisi'nin Oluşturulmasını Önlemek İçindir

"Blok" iddialarıyla Kürt ulusal özgürlük hareketinin kimi imkân ve değerlerine tutunan grup ve örgütler 1989 yılındaki Kuruçeşme Toplantılarında "Sosyalist Solun Birliği" iddiasıyla yola çıkmış, ayrışa ayrışa bihal olmuşların sosyal pratikteki bozgunlarından sonra geldikleri son yerdir. "Çatı, Seçim, Geçim partisi" uvertürlerine İmralı'dan da katkı gelmiştir. Burjuva parlamentosunu işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın talep ve ihtiyaçları doğrultusunda kullanabilecek, devrimci esnekliklerle, taktiksel zenginlikleriyle politika yapabilecek bir **Sınıf Partisi** olmayınca, kitleler "Blok" adaylarına kulak kabartmıştır. "Blok" milletvekili adayları da pek çok "vukuatlarına" rağmen AKP, CHP, MHP milletvekillerinden daha "ileri" bir konumdaydılar.

12 Haziran'dan bu yana "Blok" milletvekilleri basında ve TV'de günlerce konuşuruldu. Burjuvazi onların düşünce davranış çizgilerini yeterince ölçüp biçti. Burjuvazinin yetenekli gazetecileri ile TV programcıları 35 milletvekilini bir ay daha konuştursaydı, sonuçta "Blok"tan geriye ne kalırdı? demekten kendimizi alamıyoruz. "Blok" milletvekilleri devlet tekelci kapitalizminin diktatörlüğü altındaki bir memlekette politika yapıldığını unutmamalı ve burjuva parlamentosunu kullanırken fazla hayal kurmamalıdır.

Burjuva parlamentosunun en "ileri" grubunu oluşturan "Blok" milletvekilleri kazanılan bu seçim mevzilerini nasıl kullanacaktır? Kullanabilecekler mi? Sağlı "sol"lu partiler BDP'ye eklenen "Blok"a ve onun mu-

halefetine dayanabilecekler mi? “Seçim” bildirgelerindeki özelemlerini nasıl hayata geçirecekler? Gerici AKP'nin çoğunluğunda kotarılacak “Anayasa” tartışmalarında Kürt ulusal özgürlük hareketine, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerimizi kullanırken karşılaşılan burjuva devlet terörünü geriletmeye ilişkin nasıl bir taviz alacaklar? Alabilecekler mi? Yapılacağı vaat edilen Anayasa'nın devlet tekeli kapitalizminin günümüzdeki çıkarlarını koruyan bir içerikte olacağından haberli misiniz? İşçi sınıfı ve emekçi halkların talep ve ihtiyaçlarına göre de olsa cevap veremeyeceğini, bu yoldaki önerilerin, mücadelenin, oy hesaplarının, oyalamaların hesaba dahi katılmayacağını biliyor musunuz? Mevcut yasalarda ve anayasalarda nasıl gedik açabiliriz? sorusunun cevabını ve nasıl örgütsel güvenceyle kotarılabileceğini söyleyebilir misiniz?

“Blok” milletvekilleri, politikayı gerici parlamento ilişkileriyle mi sınırlandıracaktır? Devlet tekeli kapitalizminin “yüksek” çıkarlarını geriletecek ve de aşacak ne gibi projeleri üretecektir? PKK, KCK, BDP, DTK, Barış Meclisi vb. gibi örgütlerin tabanında Devrimci ve Marksist nüvelerin varlığından haberliyiz. Sunulan mesajlarda ve eylemlerde onların da etkisi ve katkısı bulunmaktadır. Birlikte hareket ettikleri ve burjuvazinin çıkarlarına uygun adımlar atmaya aday olanların da etkileri bulunmaktadır. Burjuva parlamentosunu tek çözüm yeri gören anlayışların aksine, özellikle politikanın kitlesel çıkışlarla ve her alanda yapılması önerisini getiren kadrolar anılan örgütlerin tabanında mevcuttur. İlerici insanlarımızın sayesinde bu memlekette mevcut örgütlerin doğrusal büyümesi ve parlamento seçilmesiyle değil, parlamento dışındaki kitlesel çıkışlarla, örgütsel güvenceleriyle donanımlı, “Tutarlı-Somut-Amaçlı” kitle çalışmalarıyla vücut bulacağına işaretleri alınmaktadır. Siyasal ve sosyal devrimlerin kanuniyetleri de gösteriyor ki; İşçi sınıfının, emekçi halklarımızın sosyal kurtuluşu: İşçi-Kitle, Köylü-Kitle, Gençlik-Kitle ve Asker-Kitle çalışmalarıyla, her alandaki çeşitli sızramalarla, yeni mevzilere yerleşerek iktidara gelinecektir.

Sınıf Partisi ve Devrimci Taktik

İnsan ve İnsanlığın *Sosyal/Enternasyonal Kurtuluşu*, *Proletarya-Burjuvazi*, *Sınıf Mücadelesi*, *Tarih*, *Toplum*, *Devlet*, *Devrim*, *Tekelci Sermaye*, *Emperyalist-Kapitalizm (ve gündemi)*, *Bilimsel-Komünizm*, *Mark-sizm-Leninizm*, *Parti ve Partileşme Sorunu gibi son derece hayatî ve acil sorunlarımız hakkında neleri tam olarak biliyoruz? Bildiğimizi iddia ettiğimiz bu türden konu ve sorunlar hakkında ulusal ve enternasyonal ölçeklerde, hayat ve mücadelede, nasıl bir sınav verdik? Sosyalizmin 150 yıllık tarihinden ve bu sürecin uzantısındaki 100 yıllık sınıf mücadelesi tarihimizden geleceği kazanmak için hangi ders ve sonuçları çıkar-dık? Sosyalizmin tarihsel ve sosyal haklılığı/zorunluluğu ve bu yoldaki devrimci deneyimlerin uzantısında devrimci geçinen ve de “Marksizm’in yorumu ve pratikte yeniden üretimi” yönteminden habersiz olan küçük-burjuvazinin bilinçsiz ideologlarıyla yeterince mücadele edebildik mi?*

Hâkim gerici sınıfların iktidarlarına karşı mücadele edebilecek, burjuva diktatörlüğünü anladığı dilde yıkacak bir örgütlenmenin ve de günümüzdeki “Örgütler Anarşisi” hastalığımızın baş sorumlusu neydi? Kimlerdi?

Cevap ve çözüm yöntemleri arayan soru ve sorunlarımız oldukça fazladır.

* * *

Güncel sorunlarımızdan hareket ederek yaşadığımız coğrafyadaki sınıf mücadelesinde aldığımız tavırların ve yöntemlerimizin adını koyabiliriz. Serinkanlı bir değerlendirme yapabiliriz. Uygun bir “Çıkış Hattı” üretebiliriz.

Gelinen noktada sosyal muhalefet dinamiklerinin en anlamlısı işçi sınıfı hareketi, sosyalist hareket, emekçi kadın hareketi, ilerici-devrimci gençlik hareketi, Kızılbaş-Alevi hareketi, Kürt ulusal özgürlük hareketi, yoksul Türk-Kürt köylülüğü devlet tekelci kapitalizminin cenderesinde ezilip sömürülüyor. Bütünlüklü politikalarla sistemin artı-değer sömürüsü, inkâr-imha-asimilasyon politikaları geriletirilip aşılamıyor. Sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliğine dayanmayan sahte gündemlerle

kitleler oyalanmak isteniyor. Uluslarötesi tekелci sermayenin yer yer yerli bir ortağı, işbirlikçisi ve taşeronu kimliğindeki burjuvazi kendi yararına olan gerici reformları dahi yapamıyor. Siyasal-ekonomik kriz aşılıyor.

Burjuvaziyi reform yapmaya zorlayacak birleşik, ciddi, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **İşçi Sınıfı Partisi (İSP)** veya **Komünist Partisi (KP)**'miz de yok.

Mevcut AKP iktidarı dış dinamiklerin desteği ile ve sahte gündemleriyle işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın taleplerini çeşitli yöntemlerle zamana yayarak iktidarını sürdürmekten ve bu talepleri savsaklamaktan yanadır.

Sosyal muhalefet dinamikleri haklı gerekçeleriyle örgütsel ve bütünlüklü olmayan gücüyle sokağı deniyor. Memlekette çok büyük ve anlamlı bir sosyal muhalefet var. Reform ve yeni anayasa söylemleri toplumdaki yaygınlık kazanıyor.

İlerici-Devrimci güçlerin burjuvazinin sağlı "sol"lu siyasî partilerini bu alanlarda etkileme gücü ise bulunmamaktadır.

Oysa sınıf mücadelesinin kurmaylığını yürütecek olan **İSP** veya **KP**'nin zorlamasıyla gerçekleştirilmesi muhtemel reformlardan yalnızca burjuvazi tek başına yararlanmayacaktır, aksine bu türden reformlar sayesinde proletarya ve emekçi halklar yeni mevziler kazanmış olacaktır.

Böylelikle proletarya devrimcileri *Devrimci Hareketin* yeni nitelikler kazanmasına çalışacak ve iktidar mücadelesindeki programından asla taviz vermeden, onu besleyecek, amaçlarını güçlendirecek ve bu yeni mevzisinde bir basamak ileri sıçrayabilmek üzere yığınağını yapacaktır.

Burjuvazi, bir yandan proletarya ve müttefiklerinin bu imkân ve fırsatları görmemesi ve bu mücadeleye katılmaması için küçükburjuva anarşizmini ve tekелci sermayenin şımarık çocuğu bireysel terörizmi beslerken diğer yandan liberal, merkezci, şoven, sosyalşoven, reformist, sosyalreformist, özgürlükçü ve postmodern "sol" akımlara trenin makasını açarak onların sahne almasına göz yumar.

Devrimin yolu, tarihsel ve sosyal açıdan çürümüş olan kapitalist ilişkileri kökten aşacak **Kurum** ve **Araç**'ları üretmekten geçiyor.

Anılan kurum ve araçlarımızın örgütsel güvencesinde ve Devrim yolundaki strateji ve taktiklerimizi belirlerken devrimci taktiksel zenginliklerimiz saptanması önemlidir. Nihai amaca ulaşmak için Devrimci taktiksel esneklik gözetilmesi meselesi, burjuvazinin gerici reformlarına tapınma ya da onlara fit olma anlamına gelmez. Asla!

İSP-KP'nin güvencesinde *Devrimci Hareket* güçlüyse burjuvazinin gerici reform yapması engellenebilir. Gücsüz ise burjuvazi gerici reform ve yeni anayasa söylemleriyle idare-i maslahatçılık yapar, kitlelerin talep ve ihtiyaçlarına cevap vermez.

Sınıf mücadelesindeki kuvvet ilişkilerine göre; burjuvazi sınıfsal konumu gereği sömürdüğü kitlelere az taviz vermekten yanadır. Proletarya da oldukça az taviz vermekten ve bu konuda uslu davranmamaktan yanadır. Proletaryanın devrimci taktiksel esneklik gözetmesi hakikî devrimin yolunu döşer.

Gerici reformlar konusunda burjuvazinin en büyük korkusu, proletarya ve müttefiklerinin yeni bir mevzi kazanarak güçlenmesi korkusudur. Tutarlı-Somut-Amaçlı bir iktidar mücadelesini, yine Tutarlı-Somut-Amaçlı bir demokrasi mücadelesine bağlayan Komünistlerle sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünist küçükburjuva “sol” siyasî akımların anarşist-anarşizan taktikleri bu temelde farklıdır.

Devrimciliğin sorgulanıp ayrıştığı nokta burada başlar. Tutarsız burjuva demokrasisi ile tutarlı proletarya demokrasisi anlayışlarını birbirinden ayırt etmek zorundayız.

Devrimci taktiklerin, olmayan burjuva demokrasisinde erimemesi için **İSP-KP**'nin oluşturulmasını ve güvencelerini sıkça gündeme getirmek durumunda kalıyoruz.

Devrim telaffuz edenlerin ya da devrimciliği lafza indirgeyenlerin proletarya ile anılmaya değer bir ilişkisi ve etkisi yoktur. Yoksul köylülük ile de hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. Millî Mesele ile Milliyetler Meselesi hakkında da tutarlı bir teori pratiği asla söz konusu değildir.

Bu durumda: **İşçi Sınıfının Siyasal ve Sendikal Birliği, Komünistlerin Birliği, Tek Parti, Tek Sendika, Tek Gençlik Örgütü** şiarlarımızı boşuna telaffuz etmiyoruz. Bu şiarlarımızı gündemde sıcak tutmamızın haklı sebepleri vardır.

Proletarya ve yoksul köylülükle bağı-bağlantısı olmayanların “Öncü parti, önder parti, kitlesini arayan parti, blok, çatı partisi” tekerlemeleriyle devrimcilik yerine idare-i maslahatçılık yaptığı açıktır. Böylelerinin devrimden ve devrimcilikten ne anladığı tarihsel deneyimlerimizde, “Devrimci Durum”larda, özellikle de 1970 - 15/16 Haziran Direnişi sürecinde net biçimde açığa çıkmıştır. Çeşitli parti çağrışımlarıyla, sınıf yerine yalnızca küçükburjuva öğrenci gençliği, ara katmanları ve onların dinamizmini öne çıkaranlar, bu türden bir Marksizm algılarıyla *Parti* ve *Partileş-*

me Sorunu'nun amacına ulaşması mücadelesine büyük zararlar vermektedir.

İSP-KP'nin oluşturulmasıyla geniş kitlelerin devrimci bir bayrak ve program altında toplanarak seferber olması düşüncesi kuvvetlenir.

Burjuvazinin karşı durulamaz korkusu işte budur.

Burjuvazinin sınıfsal çıkarlarına bilinçle katkı getiren bilcümle küçükburjuva dar kafalı "sol" akımların teşhis, mümkünse tedavisi, değilse şiddetle karşıya alınarak teşhir ve tecridi mücadelemiz önemini korumaktadır.

Kır ve kent küçükburjuva unsurlarla ara katmanların proletaryanın davasına katılması veya *Devrimci Hareketimize* verdiği zararların izolesi hayati bir meseledir.

Bu bağlamda daha da geliştirip güçlenmesine çalıştığımız tez ve tahlillerimizde küçükburjuva "sol" akımları asla "düşman" yerine koymayışımızın ve şiddetle eleştirmeyişimizin nedeni budur.

"Devrimin yolu" diye söze başlayıp modern proletarya yerine küçükburjuva öğrenci gençliğin cılız omuzlarına asla kaldıramayacağı bir yük koyup, rol verenlerle proletarya yerine küçükburjuvaziyi önder yapanları hayat ve mücadele hiçbir altüst oluş sürecinde doğrulamamıştır.

Sınıf mücadelesi tarihimizde çok büyük değer verdiğimiz Marx-Engels-Lenin süreci öğretici derslerle doludur. Devrimci mücadele sürecinde bilim ve akıldışı eğilimler burjuvazinin koruyuculuğunda serpilip gelişiyor.

Troçkizmden sonra bu türden eğilimlerin başında gelenlerden boy boy yerli Bernsteincılar; **İSP-KP**'nin üstlenmesi gereken rolünü ve devrim sorununu, burjuva ve küçükburjuva "sol" akımların öncülüğüne ve de burjuvazinin lütfedeceği sosyal reformlara, legal Marksizm'e, ekonomizme indirgemıştır. Diğer yandan boy boy yerli Blankicilerin ise "Somut durumun somut tahlili"ni yapmadığını, **Sınıf Partisi**'nin ve Proletaryanın fiilî önderliğini reddettiğini ve yerine küçükburjuva komplocu aydınların ayaklanma teorilerini koyduğunu görüyoruz.

Seçimler ve Siyasî Arenada Tango

12 Haziran 2011 milletvekili genel seçimleri sonuçlandı. Ancak bazı toplumsal kesimler beklenmeyen bir sonuçla karşılaşmış gibi şaşırды. Süreç içerisinde, toplumsal durumun gerçek yüzü ve rengi öylesine ters bir şekilde algılandı ki; bu toplumsal sürecin “normal” sonucu, “anormal” bir durum sayıldı. Burjuva cumhuriyet siyasasına ilişkin olguları yanılmalı algılayan, parti yandaşları, belleklerine yerleşen niyetlere öylesine iman ettiler ki; seçim sonuçları karşısında apışıp kaldılar.

Seçimler öncesi, burjuva “sol” ve “sağ” rozetli gazeteciler, ideologlar, siyasî Kâbelerine göre, oturdukları konuma, tutundukları zemine doğrudan bağlı olan niyetlerinin, gerçeğin kendisi olduğu kanısını öylesine abattılar ki; son ana kadar ezberlerini tekrar ettiler. Seçim sonuçları sonrasında ise, “ezberlerinden en küçük kuşku duymaksızın”, “ekmek parası sağladıkları” köşelerinde; burjuva sağcı ideologlar “*halkın rasyonel karar verme yeteneğini gösterdiği*”, burjuva sol ideologlar ise; “*Halkın rasyonel düşünme yeteneğinden yoksun oluşu*” türünden saptamalarla durumun analizini(!) yaptılar.

Bazı kalemşorlar içerisinde düştükleri yanılmasızdan kurtulmak yerine; “günahın yükleneceği” nedeni buldular. En son aşamada; yaşanan gerçekliğin müsebbibi olarak, yine “halkın adam olmazlığı” ilan edildi. Diğer yandan farklı bir ülkede yaşıyormuş gibi; bazı kalemşorlar, aynı durum karşısında; zaferin müsebbibi olarak “halkın karar verme iradesini” gösterdi.

“Sol” elitçi ideologlara göre, “*Halk, onların kurtarıcı olarak üstlendikleri önderliğin değerini algılamaktan ve vaat ettiği ütopyayı değerlendirmekten uzaktır.*” Ve acınası durum şudur ki “*onları anlamayacak kadar cahil halk, onların değil de; sıradan, sabit fikirli insanların peşinden sürüklenmektedir.*” Oysa onlar, kurtarıcı misyonuyla Dünya’ya gönderilen öncü insanlardır. Halk, bir türlü, onların dünyaya geliş nedenini anlamakta; “demokrasi ve özgürlük” misyonlarının gerçekleşmesine onay vermemektedir.

“Sağ” elitçi ideologlara göre ise; “halk; “hakikati” görmüş ve “köleleri yönetme” yeteneğine ve *kurtarıcı* kimliğine kimlerin sahip olduğunu fark etmiş ve kendilerini dünya üzerindeki cennete götürecektir. Bu nedenle halk kendini yönetecek iyi adamları seçecek yeteneğe ve yeterli bilince ulaşmış durumdadır.

Niyetlerini gerçek yerine koyarak toplumsal sorunlara yaklaşan, grupların, bireylerin; gerçeğe yüz yüze kalınca şoke olmaları kaçınılmazdır. Ancak şok; her zaman, onların gerçeği kavramalarına yol açmaz. Eğer birey ve gruplar, niyetlerinin gerçek olduğuna iman derecesinde inanıyorlarsa; şok, siyasî şizofrene yol açar. Bu nedenle söz konusu grup ve bireyler; “şoke” eden gerçek durumun da, gerçek olmadığını kanıtlama peşine düştüler.

Diğer yandan; her toplumsal olay karşısında aynı ezberi tekrar ederek; toplumsal olguların insan iradesine tabi olduğunu ve toplumsal pratiğin bazı grup ve odaklar tarafından kurgulandığını söyleyen ve bu kurguyu belirtmekten özel bir haz alan, sözde *toplum mühendisleri(!)*; seçim sürecinin malûm odaklar tarafından organize edildiğini açıkladılar. Kimi siyasî önderler, daha da ileri giderek; bazı partilerdeki değişimin ve gelişmenin de bu senaryonun parçası olarak gerçekleştirildiğini iddia ettiler. Bu metafizikçi kurgucular, seçim süreci öncesinden başlamak üzere, tüm toplumsal pratiğin, bu odaklarca yazılan senaryonun uygulaması olduğunu yinelediler. Ancak, sonuç, önceden üreterek açıkladıkları; teorik savların tersi olunca; ani bir duraksama yaşadılar. İlk durumda, gerçeğin tokadı yüzüne çarpan bu bireyler, bir süreliğine illüzyon içerisinden çıktılar. Halkın; daha önce söylenenleri sorgulama ve hesap sorma konusundaki algı eksikliği; bu bayların yeniden illüzyon dünyasına girmesini sağladı. Her toplumsal pratiğin, tasarlanabilir komplonun tezahürü olduğuna inanan bu ideologlar, gerçekleşen sonucun da, aslında “gerçeği” yansıtmadığını kanıtlamak için yeniden özel komplo söylemleri üretmeye koyuldular.

Toplumsal gelişmeleri, belli iradelerin yazdığı senaryolar olarak tanımlayan birey, sınıfların durumunun, bilinç düzeyinin ve eyleminin; toplumsal durumun ortaya çıkmasındaki rolünü yadsır. Bu baylar iflah olmaz idealistlerdir. Politik gelişmeleri komplo olarak değerlendiren bir siyasî; bumerangın dönüp atanı vurması misali; kendi özel ve nesnel pratiğinin ve konumunun da malûm odaklarca kurgulanan bir komplonun ürünü olduğunun söylenmesine kapı açar.

Gerçekliğin maddî ilişkiler temelini, kendi niyetleriniz dışında, siyasî kalıplara saplanmaksızın, komplocu bakış açısında uzak durarak, bilimsel ve somut verileri olduğu gibi algılayarak, çıplak gözle irdeledinizde; toplumsal durumun yakın bir resmini çekmeniz olanaklıdır. Kuşkusuz, gerçek sizin siyasî hedefinizi, niyetlerinizi onaylamasa da ve toplumsal sonuç, grupsal yararınıza olmasa da ve bu nedenle size acı verse de; gerçekliği olduğu gibi görmeyiz, en azından sizi *düş kırıklığından* kurtarır.

Seçim sürecine girildiğinde, sürecin nasıl sonuçlanacağını, toplumsal verilerin gerçekçi okunmasına bağlı kalarak, doğru tahmin edebilenler için; gerçekleşen durumda “hayret” edilecek bir yan yoktu. Gerçekleşen sonuç; olacak olandı; gerçekleşti. Ancak parti kadrolarının ve bu partilerin gaza getirdiği yandaşlarının “*beklentileri*” ya da somut duruma oturmayan *hayalleri* vardı. Bu beklentilerin hiçbirisi gerçekleşmedi. AKP, 367 milletvekili ile parlamentoda mutlak egemenlik kurarak, “Anayasayı” kendi projesi doğrultusunda değiştirmek istiyordu. Bunun için MHP’nin baraj altında kalmasını gerekli gördü. Bu nedenle, okun ucunu MHP’ye çevirdi. Seçimler öncesi, din eksensli ümmetçi üslubunu seçim dönemi değiştirdi ve ırkçılığa varacak denli “milliyetçilik” söylemine sarıldı. Bel altından saldırı araçlarını dahi kullandı. MHP’nin darbe yemesinden nema bekleyen faşist *Büyük Birlik Partisi* AKP’nin gölgesine sığındı. MHP’ye yönelen politik saldırı, faşist kadroları sarstı. Ancak bu sarstı, kimi faşist kadroları da bilemedi. MHP tabanı bu saldırıya karşı; MHP’yi korumayı gerekli gördü. Diğer yandan, DP ve ANAP çizgisinin etkisindeki *bazı unsurlarda*, AKP’nin güçlenmesi karşısında, “demokratik açılım” *söylemine* ilişkin çekince ve endişe nedeniyle MHP’yi desteklediler. Hatta Demirel ve Cindoruk’un söylemlerinden etkilenerek, burjuva modern yaşamın tehdit altında olduğu kaygısıyla, önce, CHP’ye meyleden bazı “sağ” unsurlar, MHP’yi “kurtarmak” görevini üstlendiler ve AKP’ye karşı CHP’yi alternatif olarak tercih etme derdinden vazgeçerek MHP’ye oy taşıdılar.

Beklentileri bir kenara bırakıp gerçeğe döndüğümüzde, gerçekleşen sonucun, *normal* olduğunu görürüz. AKP’nin aldığı oy oranı, MHP’nin aldığı oy oranına eklendiğinde ortaya çıkan rakam; Türkiye’de burjuva sağ politikanın % 60, %70 arası desteğinin değişmediğini gösterdi. Diğer yandan seçim sonuçları; Türkiye’de *burjuva sol partilerin* desteği olan %30 ile %40 aralığının da aynı kaldığını ortaya koydu. Bur-

juva sol partiler, geleneksel desteklerini aldılar. *Burjuva sol* cephede yer alan partiler; burjuva sol çizgiye onay veren kitleler dışında kalan toplumsal kesimlerin ilgisini çekecek stratejik bir değişikliği yapamadığı için, bilinen ve kanıksanan durum sürdü.

Seçimler sürecinde; burjuva demokrasisinin temel organı sayılan parlamentoya üye seçiminin, bir oyun olarak sergilendiği ve diğer kapitalist ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de parlamentonun, milletin vekillerinin değil, siyasî liderlerin ve yakın çevresinin “atadığı” emir erlerinin görev yaptığı siyasî organ olduğu, *bir kez daha* açığa çıktı. Kuşkusuz gerçek anlamda milletin vekili olmayan bu zatlar; farklı ses ve renkler kuşanarak, egemen sınıf sistemine hizmet yarışına başladılar.

Burjuva demokrasisinin işlevini, kapitalist sistemin işleyişi biçimler. Sosyalist ya da ezilen Kürt halkının temsilcisi olan kadrolarda bu durumdan istisna değildir. Eğer politik hattı, *emeğin kurtuluşu eksenine* oturmuyorsa; devrim yerine, demokrasi mücadelesini temel hedef görüyorsa ve bizzat emekçiler tarafından seçilmiyor, parti kurmayları tarafından işaret ediliyorsa (Ki durum budur); Sosyalist, demokrat milletvekilleri de, burjuva demokrasisinin yüklediği görevi yerine getiren siyasî unsur olurlar. Kendi oyununu gerçekleştirmek için sahneye çıkmayan; sömüren sınıfın çıkarları doğrultusunda siyasî oyuna katılan; ezilen sınıf üyesi birey ve gruplar; egemen sınıfın kavaliteliğini benimseyerek dans eder. *Başrol oynamayan, figüran olmaya razı olur.* İşin gerçeği şu ki; emekçilerin ezici çoğunluğu; seçim sürecinde, siyasî arenada, burjuvazinin kurallarını koyduğu dansın figüranı oldu.

AKP, Yargı Organlarının, Siyasî Bir Kurum Olduğunu Afişe Etti

AKP, daha doğrusu Tayyip Erdoğan ve avanesi, tüm çabalarına karşın, kendi siyasî geleceklerine ilişkin tasarladıkları hedefe ulaşma beklentileri boşa çıkınca; Yeni Anayasa yapmak sevdasından vazgeçemediler. Çünkü tek adam olma isteği hastalık haline gelen, Recep E.; “tükürdüğünü yaladı” denilmesini kabullenecek durumda değildi. Hedefe ulaşmak için her yola başvuracak ruh haline sahip Recep Tayyip E. gereğini yaptı. Seçim sonuçlarını değerlendirme konuşmasında “*Yeni Anayasa için, diğer parti ve sivil örgütlerle uzlaşma yolunu seçeceklerini*” açıkladıktan sonra; son vuruşunu gerçekleştirdi. Elindeki son kozu kullandı ve çeşitli siyasî davalar nedeniyle cezaevinde tutuklu olan ve milletvekili seçilen bireylerin tahliye edilmesini önledi. AKP’nin amacı;

elindeki bu kozu, yaptırım gücünü etkin kılmak doğrultusunda kullanmak ve muhalif partileri, yeni Anayasanın yapılmasına razı etmekti. AKP'nin, milletvekili sayısını, parlamentonun salt çoğunluk sayısı üzerine çıkarma beklentisi gerçekleşseydi; tutuklu milletvekillerinin tahliye edilmesi, normal seyrini izleyerek gerçekleşecekti. Tersine oldu ve AKP, tutuklu milletvekillerinin tahliye edilmesini önledi.

AKP'nin, yargıyı, hükümetin koçbaşına dönüştürmesini sinsi tebesümle izleyen, tarikat çöplüğünde yemlenerek serpilmiş yandaş gazetecilerin, yazarların; bu durumu, "*Derin devlet Hükümetin kucağına bomba koydu.*" şeklindeki açıklamaları, gerçeğin üzerini örtme amacına hizmet etmektedir. AKP kurmaylarından çoğunun, yargının "tahliye etme" kararının(!) yanlış olduğunu söylemesi şaşırtaçmanın bir parçasıdır. Hükümet üyelerinin ve AKP'nin önemli isimleri, seçim sürecinde, "*tutuklu milletvekillerinin tahliyesinin mümkün olmadığı*" tehdidini kullandılar. Burjuva politik arenasında tango başarıyla sürdürüldü.

Çoğu yazar, çizer hâlâ "yargının bağımsızlığından" söz ededursun; hükümetle yargı arasında her zaman üstü örtülü bir bağın olduğu gerçeği açığa çıktı. Burjuva demokrasilerinde, yargının bağımsız bir kurum olarak, siyasî organdan bağımsız olabileceği mavalına inanan ideologlar için bu durum *anormal* sayılır. Oysa en demokratik burjuva devletlerde bile, özellikle siyasî davalarda yargının siyasî aktör yanı sıra açığa çıkar ve belirginleşir. Özel olarak, siyasî davalarda yargıçların, siyasî bir aktör olarak rol alması; kapitalist sistemde *normal* bir durumdur.

Seçim sürecinde olduğu gibi ve seçim sonrasında da yargıçların, "*menfi*" kararlara imza atması noktasında; yalaka, pazarlamacı, ezik-büzük, yandaş gazeteci, yazar tayfası; yargıçların bağımsız olduğunu ve siyasî odakların basıncına dayanıklılık göstererek, özgür kararlar aldığını tekrar edip durdu. Son yıllarda, hükümetin taraf olduğu siyasî davalarda yargının yüklendiği rol açık seçik ortaya saçılmışken; "*Yargıçlar siyasî aktör değildir; siyasetten bağımsızdır.*" diyenler, ya siyasetin anlamını bilmeyecek denli cahildirler (Ki bu yazarların çoğunun böyle olduğundan kuşku yok.) ya da gerçek durumu sulandırmak için her türlü yalana ve hileye başvuran dalkavuklardır.

Halen görevinin başında olan bir yüksek yargıcın; "*Ben olsaydım, tutuklu milletvekillerinin tahliyesi yönünde karar bildirirdim.*" sözü; yasaların, yargıcın yorumuna açık ve muhtaç olduğunu ve her yargıcın aynı davada farklı yorum yapabileceğine işaret eder. Kuşkusuz bireyin dava

konusuna ilişkin yorumunun rengini, toplumsal varlık olarak, ideolojik ve politik yöneliminin biçimlendirmesi normaldir. Yargıçlar da toplumsalın öznesidir ve herhangi bir kararında ve fikrinde, ideolojik ve politik tutumunu yansıtır. İnsan, bilincinden bağımsız olabilen bir varlık değildir. Bu durum, karar verme yükümlüğüne sahip bireylerde daha da belirgindir. Dolayısıyla hükümetin icraatını onaylayan birey, “özerk” olma zorunluluğunu yerle bir edecek ölçüde; icraatın selametini kendi selameti olarak gördüğü için, önüne gelen politik dava ve soruna ilişkin kararında; “bağımsız yorum yapma idealini” terk eder. Hükümet, yargıçlara, doğrudan direktif vermese de, basına yansıttığı her uyarı ve açıklama; *ruhen hükümete bağlı yargıçların* kulağına küpe olur. Bu kaçınılmazdır. Siyasî düzeni ve toplumsal varlığına hayat veren devlet aygıtının tüm organlarını (özel olarak burjuva hükümeti) korumakla yükümlü olan yargıç, dava konusu olan bir siyasî soruna ilişkin kararına; ideolojik rengini içselleştirmiş damgayı basar.

AKP; yeni Anayasa için, partilerden söz aldığı takdirde; mahkemeler harekete geçecek ve Milletvekillerinin tahliyesi gerçekleşecektir ve meclise giren milletvekilleri bu “zor” kazanılmış mevkiinin hakkını vererek, burjuva sisteme hizmetlerini sürdürecekler.

Muhalefet partileri, Anayasanın yapılmasına katkı vermekten vazgeçtikleri takdirde; sözlerinde durmayan unsurlar olarak ilan edilecekler ve bu AKP hükümetinin artısı olacaktır. Böylece AKP, seçim sonuçlarının kendi yararına olması için bir veri daha elde edecektir.

Meclisi boykot ve BDP’li parlamenterlerin toptan istifası ve ara seçimin yapılması halinde ise; AKP, bu bölgelerde yeni vekil kazanacaktır ki; bu yola başvurmak, BDP’liler açısından, tercih edilebilecek bir tutum değildir. Bu yola başvurulması neredeyse olanaksızdır. BDP’li vekillerin meclisi terk etmeleri; *parlamenter yoldan kopmayı ve halk ayaklanması* alternatifini gündeme getirir. Ama Kürt partilerin böylesi bir noktaya gelmeleri, devrimci kararlılık gerektirir ki; Kürt önderlerinin bu kararlılıkta olduğunu söylemek havanda su dövmek olur. Kaldı ki bu *kopuşa*, en başta PKK önderliği, bilinç ve moral olarak hazır değil.

Dolayısıyla her durumda; AKP, somut toplumsal olanakları, becerebildiği ölçüde ve politik kapasitesine bağlı olarak kullanacak ve durumdan “yağ” çıkaracak konuma oturdu. Sürecin sömürülen ve ezilen sınıflar tarafından yönetilememesi, burjuva yöneticilerin *beceriksizliğinin üzerini* kapatır ve onların “çekip çeviren adam” olduğuna ilişkin kanaati yaratır.

AKP'nin başı, yeteneksizliğinin ve yetersizliğinin üzerini fevri ve kural tanımaz eylemleriyle örtüyor. Bu durumunun, sorgusuz destek görmesi onu "tek adam" konumuna iteledi. Hükümetin başı; burjuva devlet organları arasındaki ilişkileri aleni sergileyecek ve amacı için kullanacak ve çatışmaya sebep olacak kadar riskli bir "tek adam" rolünü benimsedi. Recep Tayyip E.; devletin kurumlarıyla didişiyor ama; sıra demokratik değişimlerin önünü açacak yasaların yapılmasına gelince yan çiziyor. Bu tavrı, sözde liberal yazarları dahi bezdirdi. AKP'yi *demokrat ve hatta devrimci olarak nitelendirmek* gafletine düşen eski tüfek özgürlükçüler; bu durum karşısında, AKP'nin muhafazakârlığa kaydığını dillendirdiler. Oysa ana karakteri muhafazakârlık olan AKP, hiçbir zaman demokrat parti olmadı. AKP'nin başı; demokrasi söylemini çıkarları uğruna kullanacak kadar takiyeci ve demokrasiden nefret edecek ölçüde muhafazakârdır. Tayyip E., *nesnel durumu aklının esiri yapmayı arzulayacak ölçüde diktatör vasfa sahiptir.*

Kendi siyasî çıkarlarını, sınıfın genel çıkarlarının önüne çıkararak, bireysel ve grupsal çıkarları, sınıfsal çıkarlara galebe çalan hükümetlerin, siyasetçilerin egosunun; toplumsal, sınıfsal akla galebe çalması; her durumda, kapitalist sistemin faturasını yüklenen emekçi çoğunluğa yeni bir eziyet, sınıf iktidarına külfet getirir.

AKP'nin başının; devletin diğer aygıtlarıyla hesapsız, gayri nizami bir çatışmaya girmesinin, sınıf iktidarına yüklediği külfet büyürse; toplumsal kriz kaçınılmaz gelir ve İslâmî hareketin, burjuva devletin bazı organlarıyla gerçekleştirdiği dansın, son tango olması ihtimali artar.

Neden Yine Yeniden AKP

AKP'nin kitlesel destek kazanmasının, dönemsel nedenler dışında temel toplumsal nedeni var. 1920'li yıllardan başlayarak, Türkiye'nin içrisine girdiği sürece, (Muasır medeniyetler seviyesine çıkma yürüyüşüne) ayak uydurmaya çalışan ve *yeni rejimin*, siyasî ve kültürel programının bir unsuru olarak, burjuva modernliğin yarattığı kimliğe bürünen siyasî kadrolar; kapitalist "devletin" çizgisini topluma benimsetmek için seferberlik ilan ettiler. CHP bu seferberliğin öncülüğünü yaptı.

"Cumhuriyetin kurucu kadroları ve burjuva sol partilerin yöneticileri ve üyeleri; halkın yaşamının; toplumsal organizasyonun ana unsuru olan 'devlet' in yaşamına ve bekasına feda edilmesi gerekliliği konusunda hemfikirdiler. Bu kural dışına çıkan halk, sosyal inkişafın kutsal vas-

fını anlamayacak kadar bilinç yoksunu ve yönetilmeğe muhtaçtı.” Bu yaklaşım tarzı; bütün burjuva “sol” parti yöneticileri ve aktif üyeleri tarafından benimsendi. Bu parti yöneticileri ve üyelerinin, üzerlerine sinmiş ve âdetâ kimliklerini karakterize eden bu davranış kalıbından kurtulmaları neredeyse olanaksızdı. Kuşkusuz sağ parti yöneticileri de; muhalif olarak sahneye çıksalar da; *devleti topluma benimsetmek* seferberliğinden, bu temel amaçtan, bir nebze de olsa vazgeçemediler; ama sözde “devlet karşıtı” olma halleri, halk tarafından benimsenir olmalarını sağladı.

Kapitalizmin tedrici gelişmesi nedeniyle devlet, doğrudan iktisadî hayata müdahale etti. Devletin iktisadî hayata müdahalesi; toplumun yararı görüntüsü altında gerçekleştirilse de bu eşyanın tabiatına aykırı olurdu. Gerçekte ise devletçilik doğrudan kapitalizmin ve dolayısıyla burjuvazinin geliştirilmesini sağladı. Kuşkusuz devletçiliğin sermayenin lehine olması, devletçiliğin kendi yararına olacağını sanan toplumun büyük kesimini hüsrana uğrattı. Devletçilikten kâr değil zarar gören kitleler arasında; devletçiliğe tepki ve hoşnutsuzluk büyüdü. Dolayısıyla devletçilikle özdeş parti olan CHP doğrudan bu tepkinin ve hoşnutsuzluğun hedefine oturdu. Siyasî sahneye giren yeni burjuva partiler, öncelikle *devletçiliğe karşı* bayrak açıyor görünseler de; bu asıl olarak devlete ve devletçiliğe değil; devletin geleneksel değerleri dışlama tavrına karşı duruştu. *Kitlese bir hareket olmasına ve “karşıt” bir hareket görüntüsü vermesine rağmen; 1950 yılından itibaren etkin bir güç olarak siyasî oyuna katılan DP, daha sonra AP ve son olarak ANAP hükümetlerinin politik programı ve toplumsal çizgisi de, halkın modernleşmeye dâhil edilmesini hedefledi ve bu bir ölçüde gerçekleştirildi; halkla devlet barıştırıldı.*

Devlet çiftliğinde büyütülen sermaye sahipleri, 1950 sonrası dönemde, emperyalizmin güdümünde serpilip geliştikten sonra; rüştünü ispat etmek ve devletin emrinden çıkarak devleti kendi hizmetinde aygıt haline sokmak için harekete geçti. Burjuvazi; kendini varsıl eden ve sermaye birikimini sağlamak uğruna aşırı oranda halka baskı uygulayan devletin bu karakterinin toplumda yarattığı *devletçilik karşıtlığını*; devleti tamamen hizmetine sokmak amacı doğrultusunda kullandı. Burjuva sağ partiler, kapitalizmin vardığı yeni aşamada, kapitalistlerin ihtiyaçlarına binaen, yine politikalarını halkın devletçiliğe karşı hoşnutsuzluğu üzerine oturtular. Bu dönemde, burjuva sağ partiler; devletçilik karşıtlığını; “özeleştirme” politikasını, programlarına açık seçik yazdılar. Siyasî sahneye giren yeni burjuva partiler, öncelikle *devletçiliğe karşı* bayrak açtı-

yor görünseler de; bu asıl olarak devlete ve devletçiliğe değil; devletin geleneksel değerleri dışlama tavrına karşı duruştu.

Kapitalizmin tedrici gelişme sürecinde; feodal kalıntıları temizlemesi, burjuva hayatın, idari politik merkez alana hapsolmasını getirdi. Toprak ağalığı sisteminin tasfiye edilememesi; kırsal alanın modernleşmesini ve gelişmesini önledi. Kent cazibesine kapılan kır için göç, zorunlu oldu. Köyde burjuva modernliği ile tanışamayan insanlar, kente, yoksunluklarının yanı sıra, geleneksel kültürlerini de taşıdılar. Kırsal bölge insanı, sahip olduğu niteliklerini kaybetmeme inadıyla birlikte, kente taşındı. Bu unsurlar kentli olmadılar. Kentlerin “büyük köy” oluşu; köylülüğün kente egemenliğini sağladı. Köylülük kültürü; muhafazakârlık, milliyetçilik dindarlık, bağnazlıktı. Kentlerin köylülüğü absorbe edememesi (Kapitalizmin feodal kalıntıları elimine edememesi); nedeniyle köy kültürünün kente egemen oluşu; muhafazakârlığın kenti kuşatmasını sağladı. Kapitalizmin normal seyir izlediği ülkelerde; kentin demokrasi ve modernliğin kalesi olmasının aksine; Türkiye’de kent, kıra ayak uydurdu. Kır tarafından kuşatılmış kent varoşlarında kültürel, dolayısıyla ideolojik muhafazakârlık egemen oldu. Belli dönemlerde toplumsal dalgalanmalara bağlı olarak kent varoşlarında, sol siyasa etkin olsa da; kültürel muhafazakârlık değişmedi. Ki sol siyasanın etki koşulları ortadan kalktığı zaman, geleneksel ideolojik eğiliminin üzerindeki örtü kalktı ve toplumsal muhafazakârlık yüzünü ve ağırlığını gösterdi.

Bugün kentlerin muhafazakârlığını “yeni” bir durum olarak sunmak “süreci kavramamak” üzerine oturur. Türkiye’de muhafazakârlığın her mahallede baskı unsuru olması; eskiden beri var olan bir olgudur.

TC’nin inşa sürecinin başından beri, Cumhuriyet rejimi ile barışık olmayan, Osmanlıcı, şeriat yanlısı politikacılar ve ideologlar var oldu. Bu siyasî tutum, kimi zaman TC ile sathi çatışmalara girse de, doğrudan ve genel bir çatışmaya girişmedi. Çatışmaya girme konusunda İslâm şeriatçısı unsurlar kendi aralarında da “birlik” kuramadılar. Diğer yandan, halkın önemli bir kesimi; bu ideologların, din adamlarının, siyasetçilerin etki alanında kaldı ve bu alanda yoğrulurak, baskıcı üslup ve muhafazakâr dil sahibi oldu, ancak Şeriat düzeni isteminden uzak durdu. Tüm bu nedenlere bağlı olarak; şeriatçı din baronları, devletle çatışmaya girmek yerine; kimi zaman, liberalizm, kimi zaman demokrasi, kimi zamanda din elden gidiyor, bayrağı altına sığındı. Tarikatlar çatısı altında kendi iktidarını kuran bu unsurlar; halkın baskıcı üslup ve muhafazakâr dil sahi-

bi oluşundan güç alarak ve kapitalizmin gelişim sürecinde, kapitalizmle kaynaşarak varlığını sürdürdü. Devlet dokunmadıkça, kendi lokal iktidarını sürdürmekle yetindi. Kapitalizmin gelişmesi sürecinde; Tarikatların kapısından içeri giren kapitalist değerler; şeyhlerin devletle hayırhah uzlaşmasının yolunu açtı. Tarikatların çoğu; “sağ” hükümetlerin dayanağı oldu ve hükümetlerin kendilerine sunduğu payı; dünyalık olarak kullandı. Şeriatçılık istemi; burjuva sağ hükümetler döneminde unutulmuş, sol hareketin gelişmesi döneminde akla gelen bir argümana dönüştürüldü.

12 Eylül darbecileri, halkı, darbenin yanına çekmek amacıyla geleneksel kültüre, dinsel değerlere özel vurgu yaptılar. Darbenin varoşlarından aldığı destek gözle görülecek kadar büyük oldu. 12 Eylül darbesi, kültürel ve dinsel eğilimin “*itibar iadesini*” sağlayacak koşulları gerçekleştirdiği ölçüde; muhafazakâr ideolojinin temsilcisi grupların güçlenmesinin miladı oldu. *Ama asıl olarak 12 Eylül askeri diktatörlüğü; Anadolu sermayesinin, gelişip serpilmesi ve Anadolu'nun iktisadî hayatına önemli bir güç olarak katılması koşullarının önünü açtı.* Bu sermaye sahipleri, geleneksel değerlere sarılarak kapitalist pazarda yer tuttu. 1980 sonrası, tekeli sermaye ile bütünleşemeyen küçük ve orta burjuvazinin önemli bir kesimi, kültürel kimliğine sahip çıkarak toplumsal yaşam içerisinde kendi yaşam tarzıyla yer alabileceğinin farkına vardı. Askeri diktatörlük döneminde, muhafazakâr kültürü içselleştiren toplumsal gruplar güç kazandı. Din referanslı partiler, bu toplumsal grupların, geleneksel yaşam tarzlarını sürdürme istemlerinin siyasî ideolojik ifadesi oldu.

Kültürel anlamda modernlik ile kan uyuşmazlığı olan ve modern yaşam tarzına eklemelenemeyen ve bu toplumda kendi yaşam tarzı ve kültürel değerleriyle yaşayabileceğini keşfeden orta ve küçük ölçekli sermaye sahipleri; 1980 sonrası dönemde; din referanslı partilerin temel gücü oldu. AKP bu sürecin olanakları ve gelişim seyri üzerine oturdu. Yaşam tarzı ve sahip çıktığı kültürel, dinsel değerler nedeniyle bu toplumsal gruplara yakın duran ve kendisi için sınıf bilincine sahip olmayan işçiler, emekçiler; bu toplumsal grubun etkisi altına girdiler. Dolayısıyla bu süreçte AKP; kendisi için sınıf bilincine sahip olmaktan uzak, işçilerin emekçilerin de desteğini alan bir partiye dönüştü.

Bugün işçileri emekçileri siyasî kimliği altında toplayarak düzen içinde tutmak için elimine eden; pasifleştiren ve kendisi için sınıf tavrı göstermekten uzaklaştıran partinin AKP oluşu tekeli sermayenin bu partiye yönelmesini sağladı. Bu anlamda “kitle partisi” olan AKP'nin bu

niteliği nedeniyle sermaye tarafından desteklenmesi “normal” politika oldu.

Bu gerçeklikten hareketle denilebilir ki; AKP'nin güçlenişi, devlete yabancılaşan, devlete aidiyeti aşınan ve burjuva, küçükburjuva elit tarafından, kültürel yaşamları ve kimlikleri nedeniyle hor görülen, itilen, kılın (sahipsizlik duygusuna kapılan) toplumsal kesimlerin, (Türk, Kürt, Laz, Çerkez ayrımı yapmaksızın) yıllardır biriken sindirilmiş tepkisinin, din referansına aidiyetle dışavurumuna doğrudan bağlıdır.

Yeni süreçte, söz konusu toplumsal hareketin iktisadî alandaki dayanağı olan küçük ve orta ölçekli sermayenin; tekelci sermayeye dönüşmesine paralel olarak; hareketin müsebbibi olan oryantalist kültürel ve dinsel öğelerin, sivil hayata ağırlığını koyduğu oranda, devletin içeriğine eklenmesi de gerçekleşti.

AKP'nin başarısı, sağ aklın ilgisini bir noktaya çekecek şerbeti hazırlama kabiliyetine sahip olmasıdır.

Kuşkusuz AKP'nin kitlelerin sağ aklını ortak paydada toplamasında; diğer sağ liberal partilerin stratejik hatalarının ve yıpranmasının ve gözden düşmesinin rolü büyüktür.

Burjuva liberal partiler pratikleri ile itibar kaybedince; bu partilere sığınma ihtiyacı kenara konuldu. AKP, din eksenli kapitalist parti olarak, anti-devletçi ve sol karşıtı kitlelerin desteğini aldı. AKP'nin, burjuva düzenle bütünleşen bir parti olması, modern yaşamı benimseyen sağ kitlelerin tereddüdünü mas etti. Din eksenli bu parti; kapitalizmin kurallarına tam uyum sağlayan düzen partisi olduğunu gösterince, kitlelerin burjuva liberal partilere ihtiyacı kalmadı. Burjuva düzen karşıtlığı söylemini terk eden AKP; yeni burjuva söyleminin kitlesel karşılığına kavuştu. AKP, kapitalist ve dindar olmanın uzlaşabilir olduğu gerçeğinin üzerindeki örtüyü kaldırdı. Örtüyü kaldırmanın ödülünü aldı. Dindar ve burjuva yaşamak isteyen kitle; siyasî önderini buldu. *Kardeşinin malına aç gözlülükle el koyan ve bu “haram”, haksız elde edilmiş parayla, hac görevini ifa eden bireyin eylemi, AKP'nin politik çizgisine, çağrısına ve yaşam pratiğine denk düştü.*

Allah'ın ipine sarılarak kısa zamanda, kendi mahallesinde, köşe dönen zenginin konumu, yoksulu imrendirdi. Yoksulların, Allah'ın ipine sarılarak kurtulacakları ümidi çoğaldı. Yoksul birey, yoksulla dayanışma yerine; zenginin projesine (hele de kısa yoldan zengin olana) aklını, emeğini ve tercihini bağladı. Köşe dönme becerisine sahip ve etrafında-

kilere “zenginliği pay etme potansiyelini” vaat edenin peşine takılmak olağan davranış sayıldı. AKP, politik olarak, varsılığın paylaşılacağını vaat ederek, halk katmanlarının desteğini elde etti.

Halkın, ideolojik yüklenimine bağlı kültürel, politik eğiliminin pratik ifadesine öncülük eden bir partiye destek vermesi *normal* bir eylemdir. Halkın içselleştirdiği muhafazakâr karakterli ideolojik, politik eğilimini gerçekleştirirken kandırılmaz; olağan vaziyet alır. Bu toplumsal platform üzerinde vaziyet alışın kandırılmakla ilgisi yoktur. AKP'nin ve din referanslı ideologların halkı kandırdığını söylemek; kendini kandırmaktır.

Yoksulluk ve yoksunluk; din ve milliyetçilikle birleşince; tevekkül ve teslimiyet kitlelerin eyleminin rengi oldu.

Yoksun ve çaresiz toplum, ipine sarılacak bir fetişe ihtiyaç duyar. Bu noktada fetiş şeyin ne ifade ettiği ve fetiş insanın ne söylediği önemli değildir. Topluluğun onda ne bulduğu önemlidir. Herkesin kendi istemini simgeleyen ve amacını yüklediği fetiş, farklı eğilim ve isteme sahip insanların aynı güruh içerisinde yer almasını sağlar. Ortak ruh, fetişin oluşturduğu havayı soluyan topluluğun kendi için tasarladığı şeyin ifadesidir. Burada içeriğinin belirgin olması ruhu bozar, fetişin içeriğinin ya da idolün söyleminin muğlak olması ya da çok laf edip, hiçbir şey söylememesi; daha açık tabirle idolün ilkesizliği, topluluğu bir arada tutan ruhu güçlendirir. Dini argümanların kullanıldığı ve dini kaide ekseninde yürütülen siyasî faaliyet içerisinde; kitlelerin idollere gereksinimi çok daha fazladır.

*Bu nesnel durumun değişmesi; toplumsal bir krizin gerçekleşmesi-ne ve bu krizi emekçiler lehine bir olanağa çevirecek **Proleter Devrimci** bir **Partinin** varlığına bağlıdır. Bu türden bir oluşum gerçekleşmeksizin; nesnel durumun emekçiler lehine değişmesi olanaksızdır.*

AKP'nin İktidar Olmasının Vebali Burjuva Sol Partilerin Hatasına Yüklenemez

Genel durumu, sürecin izlediği seyri ve nedenlerini kavramadan, nesnel durumun dışında; AKP'nin siyasal konumunun, özellikle CHP'nin, 2011 milletvekili genel seçimlerine ilişkin taktik hatalarının ve yeni burjuva sol söyleminin, üzerine oturduğunu söylemek önemli bir yanılgıdır.

Burjuva anlamda bir “sosyaldemokrat” projesinin olmaması nedeniyle CHP, günübürlük siyasî taktiklerle süreci âdeta geriden takip etti.

Parti önderi ve yöneticileri günlük olaylar karşısında, enine boyuna düşünölmüş, toplumsal olguların analizine dayalı ve bir genel stratejiyi tümleyici taktikler üretmek yerine; o an için ve “baştan savma” bir tarzda ortaya atılan düşöncelere dayalı yol haritası çizdiler. Bu düşönceler “akla uydurularak” partililerce de “kutsal” lafızlar olarak benimsendi.

Bir sermaye partisi olarak CHP'nin kendi burjuva sol kimliğine uygun olarak yakın durması gereken AB projesine; projenin halkın çoğunluğu tarafından kendi yararına kabul edilmesine rağmen, karşı çıkması, endişe yarattı.

Ergenekon sanığı olan; Mehmet Haberal, Mustafa Balbay ve Sinan Aygün gibi kimlikler, oy taşır kanısıyla listelere konuldu. CHP yönetimi bununla da yetinmedi; Ergenekon sanığı olmayan ve parti dışında yer alan burjuva sağ kimliği tescilli insanları milletvekili adayları olarak listesine aldı. CHP'nin bu pragmatik yaklaşımları kendini “sol” içerisinde gören küçükburjuva grupları bir ölçüde rahatsız etti.

CHP'nin tüm bu taktik hatalarının, sol seçmeni küstürdüğünü ve bir kesimin, bu nedenlerle, seçimlere katılmadığını söylemek mümkündür; ama AKP'nin *halk desteğini yitirmemesinin*, bu taktik hatalara bağlı olduğunu iddia etmek çok zorlama bir tespittir.

Kitlelerin genel ideolojik politik eğilimini etkileyen genel statüko ve koşullar değişmedikçe; *burjuva sol partilerin*, sağ, muhafazakâr, milliyetçi akımların etkisi altındaki toplumsal kesimlerden destek alması olanaksızdır. Burjuva solun hataları, ancak demokrat kesimlerin desteğini etkiledi ve bu destek oranı da %2, % 4'ler aralığında seyretti.

Devletçilikten, statükoculuktan kopma hamlesi ve politik duruşu, pratik karşılığını bulmasa da ve bu söylemi ve çizgisiyle, “*doğru yerde*” konumlanışı, yapılan yoğun propagandanın aksine, CHP'nin destek yitirmesine neden olmadı. Daha önce aldığı %1, %2'lik milliyetçi desteğini yitirdi ki; bu CHP açısından olumlu bir şeydir. Kendisini cumhuriyetin kurucusu olarak gören ve bu nedenle devletin her kurumunu kutsal adeden partinin, seçim sonrası milletvekillerinin serbest bırakılmamasını protesto etmek için; yoğun iç ve dış baskılara karşın, parlamentoda kısa süreliğine de olsa yemini ertelemesi dikkate değer bir harekettir. Bu hareket burjuva sol açısından bir gelişmedir. Kuşkusuz tavrı sonuna kadar sürdürmemesi eleştirilebilir ama burjuva sol partinin yapabileceği işin boyutu da bu kadarla sınırlıdır.

Üzerinden atlanmaması gereken sorun; burjuva sol partilerin burjuva düzen partileri oldukları, bu temel ve sınıfsal vasıfları nedeniyle, sosyalist argümanlar kullansalar da ve programlarında “yazılı” olduğu anlamında, halk yanlısı, “demokratik” ilkelere sahip olsalar da, pratikte bu ilkelere sahip çıkmaları mümkün olamaz. Bu durumları, onları; işçilerin siyasî hakları için mücadelesinde, Kürtler ve azınlıklar sorununun demokratik çözümlenmesi noktasında, ikircikli davranışa sürüklenmektedir. Burjuva sol bir partinin gerçek anlamda, emekçilerin kurtuluşu doğrultusunda politika üretmesini beklemek abesle iştiğal olur. Bu partilerin politik işlevleri; halkı “sol” söylem etrafında toplayarak, emekçilerin sosyalizme yönelmesini mas etmektir. Ancak görevlerini yerine getirmekte zaaf yaşayan bu partilerin halkla kurdukları bağın mücadele sürecinde aşınması kaçınılmazdır. Diğer yandan burjuva sol partiler, kendi yaşam olanaklarını tehdit eden politik akımlara ve siyasî rejimlere karşı, kendini savunma gereksinimi duyar. Bu kaygı, onun, emekçilerin ilgi odağı olmasını sağlayacak politikalar üretmesine neden olur.

Bu noktadan hareketle denilebilir ki; burjuva sol partinin demokrasi cephesinde yer alması, bir tercih değil; zorunluluktur.

Devrimci sosyalistler, burjuva sol partilerin sınıfsal niteliğini ve işlevi doğru okumadılar: Bu okumada yanılısama, burjuva sol partilerle ilişkilerin, söylemde farklı; pratikte farklı olmasına yol açar. Burjuva sol partilerle ilişkinin doğru tanımlanması; burjuva sol politikalara umudunu bağlayan emekçilerle ilişkinin doğru kurulmasına katkıdır.

Kürtlerle Dans

Emek, demokrasi, özgürlük bloğunun oy oranı artmadı. Yalnızca seçim süreci daha iyi organize edilerek, oyların aynı oranda kalmasına karşın, aynı oranda oy ile daha fazla milletvekili çıkarılması sağlandı. Bu emek, demokrasi, özgürlük bloğunda yer alan siyasîlerin kitleleri harekete geçirecek politikalar üretemediklerinin göstergesi oldu. Sosyalist bireylerin ve diğer yandan şeriatçı ve milliyetçi Kürt bireylerin bloğa katılması oy oranını artırmadı.

Gerçek politik ittifaklar sınıflar arasında yapılıır. Sınıflar ve halklar arasında birliğin tezahürü olmayan bireysel katılımların, etkisi ya çok azdır ya da hiç yoktur. Bu türden vitrin süslemelerin, özellikle ideolojik yüklenimli siyasa da etki yaratması olanaksızdır. Bu nedenle birkaç bireyi etkilemekten başka işlevi olmayan bu katılım; Kürt ve Türk emekçilerinin büyük çoğunluğunun ilgisini çekmedi.

Seçim sürecinde politik yetersizlikleri nedeniyle adaylar; bildikleri ezber söylemin dışına çıkamadılar. Adaylar, sınıfsal niteliklerine yakışır tarzda, kimliklerini parlatici söylem ve davranışlarla öne çıkmaya çalıştılar. Bu nedenle politikalar, emekçilerin sorunlarını dile getirmekten ve çözüm üretmekten çok, Kürt ulusalcılığı ekseninde bireysel ve grupsal çıkışlar şeklinde oluşturuldu. Bu tavır Türkiye emekçilerinin, Kürt hareketine karşı var olan uzak duruşunun daha da belirginleşerek sürmesini sağladı.

Kuşkusuz genel faktörlerin yanı sıra; Kürt siyasetçilerin ağırlıklı kullandıkları “milliyetçi” söylem, kendisi için sınıf bilincine sahip olmayan Türk emekçilerinin, harekete karşı gard almasına neden oldu. Sosyalistlerin ve Kürt demokratlarının Türk ve Kürt emekçilerini ve Alevileri harekete geçirecek siyasî program, söylem ve pratikten uzak oluşu blok’un oy oranının aynı noktada kalmasının nedeni oldu.

BDP yöneticileri; *oy oranının artmaması* konusunda “özel” bir çaba sarf ettiği görüntüsü verdiler. Sürece yoğun katılım, partinin, yinelenen politik ezberinin değişimini gerektirir ki; BDP önderleri bu değişimin, boylarını aşacağına farkında olduklarından; hareketin kitleleşmesinden ve *devrimci sınıf hareketiyle, dolayısıyla devrimci proleter partilerle sıcak ilişki kurmaktan* uzak durdular. BDP yöneticileri, sosyalist bireylerle, vitrinde kullanılmak üzere kurulacak ilişki tarzını *özellikle* tercih ettiler.

Vitrin süslemekte kullanılan bireylerin durumuna, farklı anlamlar yüklemekte; ittifak sorununu içdiş etmenin bir başka biçimi oldu. Ertuğrul Kürkçü’nün milletvekili olması ile Mahir Çayan’ın; Levent Tüzel’ in milletvekili olmasıyla Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının ve Süreyya Sırrı Önder’in milletvekili olmasıyla, devrimci sosyalistlerin parlamentoya girdiği fikri, “*dili; aynı anda beyin yerine de görev yapan ve konuşurken akli fonksiyonlarını tatil eden*” bireyler tarafından dillendirildi. Bu düşünce; parlamenter mücadeleyi revizyonizm olarak gören ve yaşamını küçükburjuva reformist çizgiden uzak bir çizgide kalmayı şiar edinen ve bu doğrultuda yaşamlarını feda eden Mahir Çayan, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarına gerçek anlamda hakarettir. Bu devrimci insanların fikirlerini ve pratiğini eleştirmek başka bir şeydir; ama onların hayatları pahasına gerçekleştirdikleri eylemi yadsıyan pratiği ve söylemi onlara mal eden *rol çalma ayamazlığı*ni eleştirmenin gerekliliği başka bir şeydir.

Emek, demokrasi, özgürlük bloğunun küçükburjuva pratiği ve söylemi küçükburjuvaların ilgisini çekti, ama sosyalizme atf yapan blok,

emekçilerin kurtuluşunun temsilcisi olma yolunda bir duruş sergilemekten kaçındı. Adayın kimliğinin oy oranını etkileyecek olmamasına rağmen; BDP kurmayları, adayların, yoksul köylü ya da işçi emekçi olmasının önünü tıkadı. Adayların büyük kesimi, iş adamı, toprak sahibi ya da ismi aşınmış, umut vaat etmekten uzak küçükburjuva isimlerden oluştu.

Bu milletvekillerinin atacakları her adımda, kendi sınıfsal vasıflarının etkin rol oynayacağı açıktır. Bu milletvekilleri, Kürt halkının tamamının temsilcisi değildir. Bu milletvekilleri sosyalist de değildir. Küçükburjuva vasıfları “fevri çıkışlara” yakın durmalarının zeminini oluşturuyor. Bu nedenle siyasî sorumluklarının gerektirdiği gibi davranmaları konusunda zorlanacakları açıktır. Fevrilik çoğu zaman teslimiyetin dışı vurum halindedir. Devrimci duruş; doğru politikalarla süreci yönetebilmektir. Politika, sonuçları tam hesap edilmeden; gerçekleştirilmek istenen bir oyun olarak yapılırsa; kullanana zarar verir. BDP önderlerinin bildikleri ezberi tekrar ederek, kendilerinin de pratik anlamını tam bilmedikleri “demokratik özerklik” şiarını seslendirmeleri, boşa kürek sallamaktan öteye geçmedi. Politik başarısızlığın sürdürülmesi halinde; halkın “sorgusuz” desteğinin kaybedilmesi gerçeği ile karşı karşıya kalınacağı açıktır. Ki bu ulusal hareketin onarılmaz yara alması demektir.

Devrimci sosyalistler; seçim sürecinden ders çıkararak hareket etmek zorundadırlar. Seçim sonuçları; sosyalist parti ve grupların, dayanışma içerisinde aday gösterecekleri, işçi ve emekçilerin, parlamentoya girebilmesi koşullarının var olduğunu, ama sosyalist partilerin de bu olanığı kullanma yeteneğinden yoksun olduğunu gösterdi.

Demokrasi güçlerinin; emekten yana, insanca yaşam eksenli bir duruş göstermeleri gerekliliktir. Emekçiler, işçiler vekâletlerini burjuva aktörlere ve elbette ki küçükburjuva sosyalist aktörlere de vermekten vazgeçerek, kendi sınıfsal kimlikleriyle oyun alanına indiğinde; oyun sahicilik kazanacaktır. İşçiler emekçiler ancak “kendisi için sınıf konumuna” gelerek ve toplumsal pratiğin tüm alanlarında, küçükburjuva aktörlere vekâlet vererek değil; bizzat kendileri sahnede yer alarak, kendi sorunlarını çözmenin aktörü olabilirler.

Sosyalist, reformist aktörlerin; kendi sınıfsal çıkarlarının; emekçilerin yararına bir durum olduğuna ilişkin yanılısama yaratmaları ve bu aktörlerin, demokrasi kulvarında statü edinmesinin, zafer çılgınlıkları ile karşılanması; yabancılaşmanın, toplum bilincinde yarattığı travmanın ifadesidir.

Sosyalistler, ideolojik ve siyasî olarak burjuva sol hareketinden ayrı konumlanmanın yanında ve en az onun kadar önemli olarak; burjuva solun elitçi yaklaşımını şiddetle reddetmelidir. Devrimci Sosyalistler emekçi sınıfların bir üyesi olarak; sınıfsal kurtuluş mücadelesi içerisinde *örgütlü* yer almayı başarmalıdır. Bireysel iktidar ve statü istemlerini, işçi sınıfının kurtuluşu önüne koyarak hareket etmek; sosyalizmden uzaklaşmak ve burjuva sol siyasasına bulaşarak halktan kopmanın kapısını açmak olacaktır.

Sosyalist cephe içerisinde yer alan bazı unsurlar; emek demokrasi, özgürlük bloğunun başarısı ile ateşlendiler ve hararetli *kitleci* kesildiler. Tam da bu nokta da; *ilke mi kitle mi önceldir?* sorusuna yanıt gereklidir. Devrimci proleter sosyalistler, doğruları söylemekle yükümlüdürler ve kitle desteği uğruna devrimci çizgiden sapamazlar. Şimdi kitle aşkına, devrimci sosyalist ilkelerden vazgeçerek; Alevicilik, ulusalcılık ve hatta din bezirgânlığı yapma noktasına varan bedbin sosyalistler türedi.

Artık emekçiler, politik istençlerinin pratik karşılığını görmek için; öncelikle burjuva sol partilerden ve burjuva demokratik eğilimlerden örgütsel, ideolojik kopuşu yaşamak zorundadırlar. Seçim sonuçları, bu kopuşun, emeğin kurtuluşu için, elzem olduğunu sergiledi. Bu örgütsel ve ideolojik ayrı duruş zorunluluğu; demokrasi cephesinde yer alan güçlerle ilişkiyi yadsımaz; aksine bu ilişkileri anlamlı kılar. Sınıf bilinçli emekçiler, devrimci sosyalist bir kurtuluş ve kuruluş programı ile yürümeyi öncel sorun olarak gündeme almakla yükümlüdürler.

Her sınıf; kendi yolunda yürüyerek menzile ulaşır.

Sınıflar Savaşına Marksist Bakış

Sınıflar Savaşımına Farklı Bakışlar

Üzerinde yaşadığımız coğrafyada yaşanan ve halen sürmekte olan sınıflar savaşının yürütülmesi sırasında genel anlamda aşağıda sıralanan bakış açılara göre tavırlar sergilenmiştir.

Bir: Sınıflar savaşımını sadece ekonomik-sendikal mücadele ile sınırlayan ekonomist-sendikalist bakışlar/anlayışlar.

İki: Sınıflar savaşımını sadece sokak protesto eylemleriyle sınırlayan, basın açıklamasının ötesine taşmayan popülist bakışlar/anlayışlar.

Üç: Sınıflar savaşımını, sınıf adına, sınıftan kopuk dar bir grup örgütünün eylemiyle sınırlayan “öncü” iddialı bakışlar/anlayışlar.

Dört: Sınıflar savaşımını sadece fabrika eylemiyle sınırlı tutan kaba işçici bakışlar/anlayışlar.

Beş: Sınıflar savaşımını sadece köylülükle/kır ile sınırlayan bakışlar/anlayışlar.

Altı: Yukarıda sıralanan beş özelliği de parça parça içinde barındıran eklektik ve pragmatik bakışlar/anlayışlar.

Bu anlayışlar birbirinden pek çok farklılıkları varmış gibi görünse de esasında temel ortak özellikleri vardır. İşçi sınıfını ve emekçi kitleleri özne olarak görmemek, kendi “dar grup” örgütlerini özne yerine ikame etmek istemeleridir.

Bu anlayışlar işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin öncüsü ve önderi olarak sadece kendi grup örgütünü görmekte, bu türden bir örgütlenmenin oluşturduğu bu platforma, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin katılmaları için habire çağrı yapmaktadır. Grup örgütleri kendiliğinden oluşturdukları grup platformlarını, sınıflar savaşımının yürütüldüğü platformlarla karıştırmakta, işçi sınıfı ve geniş emekçi kitleler bu platformlarda kendilerini görmedikleri için, platformlardan uzak durmaktadırlar. Platformlar öylesine çok ve öylesine birbirine karışmış durumdadır ki işçi sınıfı ve geniş emekçi kitleler hangi platformun kendi platformları olduğuna bir türlü ikna olamamakta ve bütün platformlardan uzak durmayı tercih etmektedir.

İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin üretimi gerçekleştirdikleri işyerleri (fabrika, atelye, büro, ofis, çiftlik, tarla, mandra...), dinlenmelerini, eğlenmelerini, hobilerini, sosyal çalışmalarını ve barınmalarını gerçekleştirdikleri üretim dışındaki zamanlarını geçirdikleri yerler örgütlenmenin olması gereken yerlerdir. İşyeri örgütlenmesi temel örgütlenmedir ve örgütlenmenin ana merkezleridir. İşyeri örgütlenmesindeki geniş örgütlenme sendikal örgütlenme, dar örgütlenme ise parti örgütlenmesidir. Geniş örgütlenme açık, dar örgütlenme kapalıdır. İşçi sınıfının yaşadığı alanlarda mahalle ve semt örgütlenmesi de merkez örgütlenmesidir. Mahalle semt örgütlenmesinin biçimleri kitle örgütleri biçimindedir. Bu örgütlenmenin kapsadığı alan çok geniştir. Yaşanılan yerde yaşanılan ortak sorunların çözümüne yönelik yerel mahalle komiteleri, mahalle meclisleri, öğrenci/veli dernekleri, dayanışma dernekleri, sportif-kültürel-sanatsal kuruluşlar (kültür merkezleri, spor kulüpleri vb.) biçiminde örgütlenme. Mahalle/semt örgütlenmesi de açık geniş örgütlenmedir. Mahalle semt dar örgütlenmesi parti örgütlenmesidir ve parti örgütlenmesi kapalı örgütlenmedir.

İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin işyeri, mahalle, sokak, alan eylemlerinin koordinasyonunu ve birliğini sağlayacak eylem komiteleri: Eylemler açık-yasal alanda yapılıyorsa eylem komiteleri biçiminde örgütlenme, eylem kapalı alanda yapıyorsa parti eylem komitesi biçiminde örgütlenme şarttır.

İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sınıf örgütlenmesi, kitle örgütlenmesi, eylem örgütlenmesi koordineli bir biçimde yürümelidir, işyeri-mahalle-sokak sacayağı iyi kurulmalı, açık ve kapalı alandaki çalışmalar birbirine karşıtılmadan, birbiriyle koordineli ve uyumlu bir biçimde yapılmalıdır.

Kimin Çıkarı Neyin Çıkarı?

Devrimci-sosyalist-komünist sol akımların, işçi sınıfının genel/bütünsel çıkarı dışında grupsal, kesimsel çıkarları olamaz. Marksizm'in bu açık kaidesini göre göre bunda ısrar eden akımlar, burjuva ve küçükburjuva solculuğunun etkisi altında olan akımlardır. Üzerinde yaşadığımız coğrafyada maalesef devrimci ve sosyalist harekete, işçi-kitle hareketine burjuva ve küçükburjuva akımlar egemendir. Ancak bu egemenliğin çok uzun sürmeyeceği çoğu olay ve olguda, işçi-kitle eylemlerinde bariz bir biçimde görünmektedir. En büyük öğretici hayatın kendisi, sınıflar savaşımının çetin sınavı ve pratiğidir. Burjuva ve küçükburjuva

solculuğunun etkisinde bulunan akımları, sınıflar savaşımının çetin sınavı ve pratiği etkisiz hale getirmiştir. Tarihsel olarak anılan bu akımlar yenilgiye uğramıştır. Proletarya sosyalizminin güçleneceği ve egemen olacağı zemin oldukça genişlemeye başlamıştır.

Ayrıca grup örgütleri ve grup partileri işçi sınıfının genel/bütünsel sınıf çıkarının yerine, kendi özel/kesimsel grupsal çıkarını ikame etmelerinden ve bu özel/kesimsel grupsal çıkarlarında uzun yıllardır ısrarcı olmalarından dolayı sınıflar savaşımında muhatap alınmamış, işçi sınıfı nezdinde sosyal meşruluklarını ve devrimci yasallıklarını kaybetmişlerdir. Bu durum tarihsel olarak gruplar çağı döneminin kapandığını gösterir.

Hiç kuşkusuz her devrimci, sosyalist, komünist akımın grup kurma hakkı vardır. Sosyal pratikte grup sınıpı denirken gelişme göstermiyorsa, *Devrimci Hareketin* birliğini sağlayamıyorsa, sınıflar savaşımında tasfiyesi kaçınılmazdır. Hareketin emekleme ve gruplar çağı döneminde bu doğal karşılanır. Ancak bizdeki örneklerine bakıldığında; gruplar çağının 90 yıl sürdüğü dünyanın hiçbir coğrafyasında görülmemiştir.

Grup kurma hakkı, grup partisi kurma hakkını doğurmaz. Eğer bir coğrafyada **Sınıf Partisi** varsa, o coğrafyada yeni bir sınıf partisi kurulmaz, kurulması da gerekli değildir. Çeşitli niyet ve amaçlarla kurulabiliyorsa, o parti ancak muvazaa partisi olur. Komünistler kendi partilerinde, sınıflar savaşımında en yüksek düzeyde taraf olmanın gereği olarak **Sınıf Partisi** kolektifinin uygun bir parçası olur. **Sınıf Partisi** sistem ve düzen içine girmeye doğru evrildiğinde ilgili ve yetkili kurullarında mücadelesini sürdürür ve kongre süreçlerinde gerekli müdahalelerin üzerinden partinin proleter sınıf çizgisi korunur ve partinin egemen çizgisi haline getirilir. Partideki proleter devrimci çizgi parti kongre süreçlerinde tasfiye edilip, egemen eğilim burjuva demokratik, sistem ve düzen içi reformist çizgi haline getirilirse, ancak o zaman egemen eğilimle vuruşarak büyük kopuş gerçekleştirilir ve kopuşun meşruluğu oluşur. Bir coğrafyada bir tane **Sınıf Partisi** olur. İkinci bir parti varsa o coğrafyanın ilerici, devrimci, sosyalist, komünist güçlerinde onulmaz sorunlar var anlamına gelir.

Üzerinde yaşadığımız coğrafyada grup örgütleri, grup partileri, grup hareketleri Gruplar Çağı'nı aşarak, Kongre Yöntemi ile 10 Eylül 1920'de tek bir sınıf partisi olan Tarihî TKP'de birliğini sağlamıştır. Tarihî TKP-Bolşevik Gelenek, Burjuva Hareket (Mustafa Kemal Hareketi) tarafından erken tasfiye edilmiştir. Tasfiye sonrası yurtiçi ve yurtdışı büroları-

nın girişimleri Bolşevik Gelenek'in reorganizasyonunu gerçekleştirememiş, kolektif bir hareket olma niteliğini kaybetmiş ve hareket bireylerin müdahaleleri üzerinden şekillenmiştir. Bu bireylerin büyük bir çoğunluğu da Menşevizmin (iktidar-proleter devrim perspektifinden uzak, kapitalizmin gelişmesi için burjuva politikalarına destek anlayışı/coğrafyamızdaki yerli sürümü Kemalizm'e destek sunan Dr. Şefik Hüsnü Değmer çizgisi ve bu çizginin takipçisi olan MDD, UDC vb. akımlar) perspektifinin ve pratiğinin dışına çıkamamıştır. Her ne kadar Şefik Hüsnü çizgisi Sovyetlerin dış politikasına uygun hareket ettiler, Kominform kararlarının dışına çıkmadılar denilse de hiçbir şekilde kendi iç dinamikleriyle Kemalizm'e, burjuva ideolojisine karşı bir inisiyatif geliştirememişlerdir.

Tarihî TKP'nin-Bolşevik Gelenek'in tasfiyesi aynı zamanda birliğin de tasfiyesidir. 1920'li, 1930'lu, 1940'lı, 1950'li yıllar Hareketin üzerinde yoğun olarak burjuva devlet terörünün -açık faşizmin- uygulandığı yıllardır. Aynı zamanda bu yıllar burjuva demokratik aydınlarla ve Kemalist hareketle iç içe geçme yıllarıdır. Bu dönemler bütün izlerin birbirine karıştığı dönemdir. Burjuva devlet terörü bu dönemde en küçük demokratik çıkışı, küçükburjuva demokratik aydınları ve yazarları bile "komünist" olarak damgalamış ve yargılamıştır.

1960'lı yıllar devrimci, sosyalist, komünist akımların yeniden diriliş yıllarıdır. 1960'lı yılların sonlarına doğru sınıf çelişkileri, sınıflar savaşımı keskinleşmiştir. Bu keskinleşme devrimci-sosyalist-komünist solu yeni arayışlara yöneltmiştir. Türkiye ve Kürdistan coğrafyası fıkır fıkır kaynamaktadır. İşçi sınıfı, emekçi kitleler ve yoksul köylülük -kır proletaryası- ayağa kalkmış ve yeni arayışlara yönelmiştir. Grevler, direnişler, işyeri işgalleri, toprak işgalleri, okul boykotları ve işgalleri yoğunlaşmış, işçi sınıfı, emekçi kitleler, yoksul köylülük "komiteler ve birlikler" biçiminde örgütlenmiştir. Bu komite ve birlikler bizim coğrafyamıza özgü yerel-yerli Sovyet-meclis örgütlenmesi oluşumlarıdır. İşçi sınıfının, emekçi kitlelerin, yoksul köylülüğün hareketliliği ve yerel örgütlenme düzeyi, devrimci-sosyalist-komünist solun örgütlülük düzeyinden çok daha ileridedir. Bu çelişkili durumun aşılması için arayışlar hız kazanmıştır. Bu arayışlar sürerken 15/16 Haziran Büyük İşçi Hareketi gerçekleşmiş, Hareketin önü 12 Mart Faşist Askeri Darbesi ile kesilmiş, Hareketin içinde bulunan devrimci-sosyalist-komünist solun kadroları tasfiye edilmiş, yerel Sovyetlerin koordinasyon ve birliği sağlanarak merkezi bir Sovyet'e dönüştürülemediği görülmüştür.

1970'li yıllardaki yeniden yükseliş ve devrimci-sosyalist-komünist soldaki arayış ve ayrışmalar *Birlik* sorununu çözememiş, arayışların öñü 12 Eylül 1980 Faşist Askerî Darbesi ile kesilmiştir.

1980'li yıllarda Kürdistan coğrafyasındaki Botan çıkışı, Türkiye coğrafyasındaki Zonguldak madencilerinin çıkışı büyük bir heyecan yaratmış ulusal kurtuluş dinamiği ile sınıfsal kurtuluş dinamiklerinin "el-ele"liği ise bir türlü sağlanamamıştır. Bu çıkışlardan ulusal kurtuluş dinamiğinin kitleselleşmesi politik önderliği ile bütünleşmiş, sınıfsal kurtuluş dinamiği kendi politik önderliğini yaratamamış, politik önderliği ile bulaşamamış ve kitleselleşememiştir. Ulusal kurtuluş dinamiğinin kitleselliği tekelci sermayeyi ürkütmüş ve bu dinamiğe tekelci devlet terörü/sömürge terörü uygulamıştır. Tekelci devlet terörüne yönelik direniş meyvelerini vermiş, ulusal kurtuluş dinamiği geçirdiği evrimle (geçirdiği evrim ayrı bir yazının konusudur) bugün de kitleselliğini sürdürmekte ve varlığını korumaktadır.

Bütün bu anlatılan süreçte Komünist Hareket birikimlerinin sürekliliğini içsel sorunları nedeniyle sağlayamamışken, burjuvazi sermaye birikimi ve sömürü oranlarını artırarak tekelci konumunu pekiştirmiş, ayrıca sınıflar savaşımında edindiği deneyimleri emperyalist odakların katkısıyla devlet aygıtını sürekli gerici tahkimatlarla güçlendirerek tekelci militarist polis devletine evrilmesini sağlamıştır.

Yapay Ayrışma-Bölünme

Sahici Ayrışma-Bölünme

Sınıfsal kurtuluş sağlanmadan toplumsal özgürlük sağlanamaz.

Sınıfsal kurtuluş sağlanmadan toplumsal eşitlik sağlanamaz.

Sınıfsal kurtuluş sağlanmadan toplumsal kurtuluş sağlanamaz.

Toplumsal kurtuluşun önündeki en büyük engel emperyalist-kapitalizmdir.

Emperyalist-kapitalizm aşılardan emeğın kurtuluşunun ve insanlığın kurtuluşunun önü açılmaz.

İşçi sınıfının toplumsal ve tarihsel görevleri vardır. İşçi sınıfı önce kendisini var etmenin ve kendini yeniden var etmenin (emeğın korunumu kanunu-antikapitalizm) savaşımını vermek zorundadır. Ardından işçi sınıfı kendi kurtuluşunun (emeğın kurtuluş kanunu-sosyalizm) ve insanlığın kurtuluşunun (insanlığın kurtuluşu kanunu-komünizm) savaşımını vermek zorundadır. Proleter devrimcilik sınıflar savaşımına bu üçlü ka-

rakter/kanun üzerinden bakar ve örgütlenmeyi **Sınıf Partisi** üzerinden şekillendirir. İşçi sınıfı sınıf bilincinin, örgütlenmenin, sınıf savaşımının merkezine bu karakteri yerleştirmek zorundadır. Sınıflar savaşımının merkezine bu karakter yerleştirilmeden işçi sınıfının bütünsel sınıf çıkarı ortaya konulamaz.

İşçi sınıfı iktisadî olarak ayakta kalabilmeli ki kendini koruyabilsin. İşçi sınıfının sendikal-ekonomik mücadelesi kendini koruma, kollama ve savunma mücadelesidir. Bu mücadele biçiminin sınırlarını genişletmek ancak işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliğini sağlamakla mümkündür. İşçi sınıfı kendini koruma, kollama ve savunma mücadelesini verirken, savunma savaşımının sınırlarını da bizzat yaşayarak, kendi deneyimiyle öğrenir. İşçi sınıfı savunmadan saldırıya doğru geçerken savunma aracının sınırlılıklarını aşarak, emeğin kurtuluş araçlarına yönelir. Proletaryanın savaşımı ekonomik mücadeleden siyasal mücadeleye doğru evrilir. Bu arayışlar sendikal mücadelenin önemini azaltmaz. Emeğin korunumu ile emeğin kurtuluşu mücadelesini iç içe geçirir ve emeğin kurtuluşu mücadelesi ile kaynaştırır.

İşçi sınıfı ve emekçi kitleler, emeğin korunumu için sendikal ve siyasal örgütlenme hakkını savaşım ile kazanarak, alttan ikili egemenlik/iki-likli iktidar durumuna gelene kadar hiç eksiksiz ve ikircikliğe kapılmadan bu savaşımı vermek durumundadır. Proleter devrimciler bu alanı küçümsememeli ve bu alanı sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünizme (burjuva ve küçükburjuva solcu akımlara) terk etmemelidir.

İşçi sınıfının, emeğin korunumu savaşımında edindiği deneyimler ve kazanımlar, emeğin kurtuluşu savaşımını besleyecek ve bu savaşımın zeminini sağlamlaştıracak unsurlardır.

İşçi sınıfı emeğin kurtuluşu savaşımını, emperyalist-kapitalizmin eşitsiz -birleşik- dengesiz gelişim kanunundan yararlanarak, bu kanuna göre geliştirir. Emperyalist-kapitalizm bir sistem olduğu için birleşik gelişim özelliği gösterir. Emperyalist-kapitalizmin bileşimindeki öğelerin gelişimleri farklı düzeylerde olduğu için eşitsiz gelişim özelliği gösterir. Emperyalist-kapitalizmin sisteminin bileşiminin içindeki birimler arasındaki eşitsizlik birimler arasında çelişkilere neden olur. Çelişkiler birimler arasında hiyerarşi yarattığı için dengesiz gelişim özelliği gösterir. Emperyalist-kapitalizmin kendi sistemi içerisinde oluşturduğu birlik çelişkili bir birliktir. Birliğin içindeki her ünite kendi içerisinde çelişkili bir durumu belirtir. Bu çelişki emek-sermaye (uzlaşmaz sınıf) çelişkisidir. Birlik üniteleri-

nin arasında da uluslararası kapitalist pazardan pay alma çelişkisi vardır. Birliğin tek tek ünitelerinin iç çelişkileri emperyalist- kapitalizmin yapısal krizini; ünitelerin birbirleri arasındaki çelişki ise emperyalist-kapitalizmin hegemonya krizini oluşturur. Emperyalist-kapitalizmin nesnellikten kaynaklı yapısal krizi nesnel olarak o coğrafyanın “zayıf halka” olup olmadığını belirler. Zayıf halkanın koparılması için sadece nesnellik/nesnel koşullar yeterli değildir. Öznel koşulların da oluşması gereklidir ki zayıf halka kopabilsin. Özcesi zayıf halkanın kopması devrimci durumun öznel ve nesnel koşullarının oluşmasına bağlıdır. Zayıf halkanın koparılması, sınıflar savaşımının hem coğrafi düzlemde hem de uluslararası düzlemde veriliş düzeyi, durumu, mücadele biçimine göre belirlenir. Bir zayıf halka, nesnel olarak zayıf halka olduğu için kopmaz, zayıf halkayı koparacak öznenin eli iktidara uzandığı zaman kopar. Zayıf halkayı koparacak olan özne/işçi sınıfı ve müttefikleri sınıflar savaşımının bütün araçlarını ve mücadele biçimlerini siyasî iktidarı almaya odaklanıp, kanalize olduğunda, emperyalist-kapitalizmin zayıf halkası koparılır. Proleter devrimin siyasî devrim ayağı gerçekleştirilmiş olur.

Bir coğrafyadaki devrimci-sosyalist-komünist sol arasındaki en temel ayrım noktası burasıdır. Sınıflar savaşımı siyasî iktidarı alıp/almama durumuna göre hakikî ayrışmalar belirlenir. Proleter Ekim Devrimi’ndeki Bolşevizm-Menşevizm ayrışmasının temelinde bu gerçek yatar. Bolşevizm-Menşevizm ayrışması hakikî bir ayrışmadır.

Üzerinde yaşadığımız coğrafyadaki devrimci-sosyalist-komünist solların ayrışması siyasî iktidarı alıp/almama durumuna göre değil, grup örgütlenmelerinin doğrusal büyümedeki ihtiyaç hesaplarına göre yapılan sahici olmayan yapay ayrışmalardır.

Üzerinde yaşadığımız coğrafyada, Tarihî TKP’nin tasfiye edilışinden sonra, komünistler, devrimci-sosyalist-komünist sol birikimin birliğı ile sınıf hareketinin en ileri unsurlarının birliğini sağlayarak, hakikî ayrışma esasına göre, kongre yöntemiyle **Sınıf Partisi**’ni oluşturamadıkları için hakikî ayrışma yaşanmamıştır. Şimdi bütün izler birbirine karışmış durumdadır. Grup örgütlerinin, grup partilerinin çıkardıkları, toz duman ortamında, rekabetçi bir karmaşa devam ediyor. Bu rekabetçi karmaşa işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin yaşadıkları temel sorunların hiçbirisine çözüm üretmiyor.

İhtiyacımız Grup Partisi Değil Sınıf Partisidir

- İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sınıflar savaşımının bütün alanlarının ve bütün biçimlerinin, sınıfın tarzına uygun olarak yürütülebilmesi için, işçi sınıfının yerel-coğrafi-evrensel birliğini kurabilecek;
- Sınıfın iktidarını-proleter siyasal ve sosyal devrimini hedefleyebilecek;
- Coğrafyadaki komünist ve devrimci hareketin birikimini birleştirip sentezleyebilecek;
- İşçi sınıfı hareketiyle sosyalist hareketi ve de kitle hareketini bütünleştirebilecek;
- Birleşik, ciddî, güçlü, güvenilir ve donanımlı, kurumsal merkezi disiplinli **Sınıf Partisi**'ne ihtiyaç vardır.

Sınıf Partisi: İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin üzerinde egemen olan, burjuvazinin ve küçükburjuvazinin ideolojik, politik, ekonomik egemenliğini parçalayıp, işçi sınıfının ideolojik ve politik egemenliğini oluşturacaktır.

Sınıf Partisi: Sosyalist gerçekçi sanat ve kültür hareketini de işçi sınıfı hareketiyle bütünleştirip kaynaştıracaktır. Aynı zamanda; *Bilim-Politik-Sanat-Kültür-Estetik-Etik bütünselliğini* gerçekleştirecektir.

İşçi sınıfı ve komünistler **Sınıf Partisi**'ni kazanmadan geleceği kazanamazlar.

Bu bağlamda en zor, en kapsamlı devrimci görev: Burjuvaziyle her alanda boy ölçüşmeye aday kurumsal merkezi disiplinli **Sınıf Partisi**'nin oluşturulmasına çalışmaktır. Bu görev hiçbir koşula savsaklanamaz.

Geleceği ve **Sınıf Partisi**'ni kazanma sorumluluğu duyan komünistler göreve başına!

Turgay Ulu

-Gözlem-Değerlendirme-

Emperyalist Kapitalist Sistem Rayına Oturuyor Yunanistan'dan İzlenimler

Sosyalizm denemeleri, emperyalist-kapitalist sistemin doğal işleyişini kesintiye uğratmıştı. Dolayısıyla kapitalistler, sosyalizm denemelerinin daha fazla alana yayılmasının önünü kesmek için işçi sınıfına göre bazı haklar tanımak durumunda kalmışlardı. “Sosyal devlet” söylemi böylesi bir dönemi ifade etmek için kullanılmaktaydı. İşçi sınıfının kapitalizm karşısında elde ettiği haklar, burjuvaların bahşişleri değildi elbette. Bu hakları almak için işçi sınıfı oldukça fazla bedel ödemek durumunda kalmıştı. Verdiği mücadeleler sayesinde, dişle tırnakla sökülmüş bu haklarını.

Sosyalizm denemelerinde yaşananan geriye dönüşten sonra, artık bir önlem olarak işçi sınıfına hak vermek gerekmiyordu. Üstüne üstlük kapitalizm, krizlerini atlatmak için bu güne kadar elde edilen tüm haklarda kısıtlamalar yapma ihtiyacı duyuyordu.

Sosyalizm denemeleri henüz geriye düşmemişken, işçi sınıfının kazandığı haklardan kısıntılar yapmak o kadar kolay olmuyordu ya da emperyalist kuvvetler her istediği yere saldırılarını rahatça gerçekleştiremiyorlardı. Böylesi işlere kalkıştığında, kitleler sosyalizm seçeneğini daha fazla hayata geçirmeye girişiyorlardı. Burjuvalar bundan çok korkuyorlardı. Sosyalizm denemelerinin daha fazla dünya çapına yayılım eğilimi göstermesi onların korkularını artırıyordu. Bu durumda bir geri adım atıp, işçi sınıfının sosyal haklarını genişletmek zorunda kalıyorlardı. Bu gün olduğu gibi, her istediği yere saldırılar düzenlemek yerine olabildiğince “çatışmasız ve sorunsuz” bir sistem olmasını istiyorlardı. Gerçekleştirilen her askeri operasyon iç savaşlara ve devrimlere yol açma olasılığını bağrında taşıyordu. Bu nedenle burjuvazi daha temkinli yaklaşıyordu sosyal-sınıfsal meselelere.

Tekniğin ve teknolojinin gelişmesi, üretim süreçlerinde canlı emeğin kullanımını nicelik olarak azaltıyordu. Kol gücüyle çalışan işçiler sa-

yısal olarak azalırken, kafa emeğiyle çalışan işçilerin sayısı artıyordu. Aynı zamanda üretim ve tüketim dışı kalan işsiz işçilerin sayıları bir kar-topu gibi yuvarlanarak her geçen gün artış gösteriyordu. Bir zamanlar sömürgelerden elde edilen paralarla işsizlere görece bazı güvenceler tanınıyordu. Şimdi bu güvenceler bir bir geri alınmak isteniyor. Bunları hayata geçirmek için her gün yeni paketler ve yeni kemer sıkma yöntemleri devreye sokuluyor.

Üretimde canlı emeğin kullanımı azalıp, sabit sermayenin (makina vb.) kullanımı arttığı zaman kâr oranlarında düşme eğilimi yasası kendisini gösteriyordu. Emperyalist-kapitalizme “akıl veren” kimi postmarksist yazarların iddiasının aksine, kapitalistler canlı emek kullanımından vaz geçemediler/vaz geçemezler. Artı-değerin kaynağı canlı emek gücüdür. Salt makinalara dayalı bir üretim hayali, kapitalist sistemin doğasına aykırıdır.

Emperyalist kapitalist sistem dönem dönem krizlerini azaltsa da bu krizlerden bütünüyle kurtulması mümkün değildir. Krizler artık çok sık aralıklarla yaşanmaktadır. Artık burjuvazinin yedek sanayi ordusu olan işsizleri devreye sokması da olanaklı değildir. İşsizliğe çare bulmak bir yana her gün yeni bölükleri işsizlerin arasına katmaya devam ediyor.

Kapitalist sistemin doğal işleyişinde kesintiler yaratan sosyalizm denemeleri geriye düştükten sonra, artık kapitalizm doğal seyrini izlemeye devam etmektedir. Kapitalist küreselleşme bağrında taşıdığı sınıfsal çelişki ve çatışkılıyla henüz pratik sonuçlarını bütün yönleriyle vermemiş olsa da, kapitalist işleyişin “engelsiz” olarak seyrine devam etmesinin ne gibi sonuçlara yol açtığı yavaş yavaş görülmeye başladı.

Rekabet yasasının geçerliliğini sürdürdüğü, AB'nin içine düştüğü çok yönlü sorunlardan anlaşılmaktadır. AB projesi öngörüldüğü ve propaganda edildiği gibi, ulusal sınırları yıkan, serbest dolaşım hakkını sağlayan bir sonuç yaratmadı. Yalnızca Irak gibi ulus devletlerin yapısı emperyalist devletler koalisyonunun istediği biçimde yeniden düzenlendi. Amerika, Almanya, İngiltere gibi ulus devletlerin varlığı garanti altına alınırken, Irak, İran, Suriye vb. ulus devletler ortadan kaldırılıp, yerine kendilerinin bir eyaleti gibi işleyen yönetimler kurulmak isteniyor. Eğer ulus devletlerin sonundan söz edilecekse, ancak Saddam'ın Irak'ı gibi ulus devletlerin sonundan söz edilebilir. Yoksa Amerika, Almanya ya da İngiltere gibi ulus devletlerin sonundan söz edilemez. Tam tersine bu bü-

yük emperyalist devletler kendi geleceklerini güvence altına almak için ulus devlet yapılarını yeniden ve daha portatif bir biçimde tahkim etmektedirler. Sadece hantal yapılarını törpülemiş oluyorlar.

Kronik hale gelen krizler devam ettikçe, başta ekonomisi zayıf ve bağımlı olan ülkelerin işçilerinin yaşam koşulları çekilmez bir hal alıyor. Bununla da sınırlı kalmıyor. Uzun bir süre bağımlı ülkelere elde ettikleri paylarla işçi sınıfını susturan ya da susturmaya çalışan emperyalist ülkeler artık bunu devam ettirmekte güçlükler yaşıyorlar. Ekonomisi zayıf olan Yunanistan gibi ülkeler işçilerin kazançlarından daha fazla kesinti yapmak zorunda kalıyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin uyguladığı hak gasplarına karşı en güçlü tepkiler Tunus, Mısır gibi topraklardan geldi. Bağımlı ve sömürge ülkelerdeki işçi sınıfının hâlâ devrim yapmadaki dinamik gücü geçerliliğini koruyor. Artık batı ülkelerindeki işçi sınıfı da eskisi kadar uysal değil. Onların da yaşam koşulları daraltılmaktadır. Oralarda da artık tepkilerin önü alınamıyor.

Ekonomisi zayıf olan, AB bileşenleri içinde en çok sorunlar yaşayan ülkelere biri de Yunanistan oldu. Yunanistan'da kemer sıkma politikalarının bir türlü sonu gelmiyor. Asgari ücreti düşürdüler. Ama bu çare olmadı. Şimdi öğretmenlik gibi mesleklerde çalışanların ücretlerinden kesintiler yapılması gündeme getirilmiş durumda. Yunanistan'da yaşanan tek sorun kemer sıkmadan kaynaklanan sorunlar değil. Kaçak göçmenlerin geçiş hattında bulunan Yunanistan bir yandan da kaçak göçmenlik sorunuyla baş başa kalmış durumda. Yunanistan hükümeti bir yandan, Türkiye'den sınırı geçerek gelen kaçak göçmenliği önlemek için sınır boyunca çit çekeceğini dillendirirken, diğer yandan sınır ihlali yapan göçmenleri karakollarda uzun süre göz altında tutarak BM'den fon almanın hesaplarını yapmaktadır.

* * *

Kaçak göçmenlerin bazen altı ayı bulan tutukluluk süresince yaşadıkları karakollar, orta çağdan kalma mağaraları andırmaktadır. Karakollar ince uzun bir gecekondur biçiminde. Yağmur yağdığı zaman içeriye su sızıyor. Tuvaletlerinde sifon bulunmuyor. İnsanlar bu karakollarda üst üste yatırılarak bekletilmektedir. Bu karakollarda her türden bulaşıcı hastalık mevcuttur. Sıcak suyun olmadığı karakollarda bitler kaçak göçmenlerin kafa derilerini kemirerek semiriyorlar. Afganistan, Pakistan,

İran, Fas, Cezair, Irak, Nijerya, Dominik gibi ülkelerden ekonomik sorunlar nedeniyle kaçıp Avrupa'ya geçmek isteyen kaçak göçmenler, yalandıkları Yunanistan'da tutuldukları bu karakolların insanlık dışı koşullarına karşı herhangi bir tepki göstermiyorlar. Yunan polisi tarafından her türlü aşağılamaya boyun eğmek zorunda bırakılıyorlar.

Yunanistan'da önemli bir problem olan kaçak göçmenler, iç politika malzemesi olarak da kullanılmaktadır. Genel olarak Avrupa ülkelerinde bir ırkçı-faşist hareketlerin güçlenmesinin yaşandığı biliniyor. Irkçılığın en yoğun biçimde kendisini hissettirdiği yerlerden biri de Yunanistan'dır. Irkçılık kriz koşullarında bir çeşit yönetim yöntemi olarak devreye sokulmuş durumda. Yunan toplumunda, kaçak göçmenlere karşı zaten bir tepki var.

Kaçak göçmenler işsizliğin ve yoksulluğun nedeni olarak görülmektedir. Gerçekten de uyuşturucu, seks gibi sektörlerde kaçak göçmenler ucuz iş gücü olarak kullanılmaktadır. Kaçak göçmenlerin Yunanistan'da normal bir iş bulmaları olanaklı değil, muhtaç durumdadır ve bu durum onları her türlü pis işe bulaşmaya mecbur kılmış durumda.

Son bir ay içinde Yunanistan'da öldürülen göçmenlerin sayısı onlarla ifade edilebilir. Irkçı örgütlenmeler üçer kişi halinde göçmenlerin yoğun olarak yaşadıkları Atina Omany bölgesinde dolaşarak göçmen avına çıkıyorlar âdeta. Yabancı olduklarını anladıkları insanlara bıçaklarla, sopalarla saldırıyorlar. Bu saldırılarda ağır yaralananlar ve ölenler oluyor. Polis ve devlet de bu saldırıları önlemek bir yana âdeta teşvik eder durumdadır. Basında provokasyona yol açacak türden haberler yapılmaktadır.

Bıçaklanarak öldürülen bir Yunanlının, kamerası için kaçak göçmenler tarafından öldürüldüğü yönünde basında haberler yayıldı. Bu haberlerin yayılması üzerine faşist gruplar göçmen avına çıktılar. Çok sayıda göçmen yaralandı veya öldürüldü. Habere konu olan Yunanlının öldüğü doğru olsa da öldürülme nedeni doğru yansıtılmamıştı. Öldürülen Yunanlı iddia edildiği gibi salt kamerası gasbedilmek amacıyla bıçaklanmamış. Ölen Yunanlı, göçmenlerden sürekli eroin satın alan birisiymiş. Aldığı eroinin parasını ödemiormuş. Birkaç kere göçmenler tarafından uyarılan adam ödemeyi yapmayınca göçmenler adamı bıçaklamışlar ve kamerasını da almışlar. Bunun üzerine, faşist bir grup üçer kişilik ekipler oluşturarak, sokaklarda dolaşmaya başladılar. Elllerinde bıçak, sopa

gibi malzemeler olan bu ekipler, farkına vardıkları yabancılara saldırıp, onları öldüresiye dövüyorlardı. Dövme olaylarında birkaç göçmen öldü ve birçok göçmen de ağır yaralandı. Polis de bu saldırılara zemin hazırladı ve bu tip olaylara müdahale etmemeyi tercih etti. Irkçı gruplar yayınlarında, göçmenlerin en çok ikamet ettiği yeri kastederek: “Omanya’yı bize bırakın, biz temizleriz.” diyorlardı.

Krizle boğuşan Yunanistan yönetimi, göçmenlere karşı oluşan bu tepkiden faydalanmaya çalışmaktadır. Yönetime karşı gerçekleşen öfkeyi farklı alanlara çekmek için göçmenlere karşı gelişen tepkiyi teşvik etmektedirler. Böylece hem eylem yapan kitleleri başka kanallara yönleltmek istiyor hem de kaçak göçmenleri yoksulluğun, işsizliğin nedeni olarak göstermek istiyor.

Yunanistan’da yaşayan göçmenler kendi haklarını savunmak için çeşitli örgütlenmelere gitmişler de bu tip saldırıları önlemek ve kendilerini savunmak için etkili eylemler örgütleyemiyorlar. Göçmenler bazı küçük sol gruplardan, anarşistlerden destek alabilmektedirler. Sol kesim de dâhil olmak üzere, Yunanistan toplumu göçmenlerin yaşadıkları sorunlar karşısında oldukça duyarsız davranmaktadırlar.

Türkiyeli politik göçmenler de bir araya gelip ortak eylem örgütleyemiyorlar. Gefra gibi politik dernekler bazı eylemler yapmaya çalışıyor. Ancak kitlesel olmayan bu eylemlere polis ve diğer faşist gruplar saldırıyorlar. Bu nedenle bu tip eylemler de, göçmenlere karşı gerçekleştirilen faşist saldırıların yoğunlaştığı dönemlerde tercih edilmiyor. Eyleme gelen az sayıda kitlenin can güvenliğini sağlamak zor oluyor.

* * *

Yunanistan’da kitlelerin gerçekleştirdiği protesto eylemleri hiç bitmiyor. Yunanlı sol gruplar, her ne kadar göçmenlerin öldürülmesi karşısında duyarsız kalsalar da, geçmiş dönemde bir protesto eylemi sırasında polis tarafından öldürülen genç için çok sayıda eylemler gerçekleştirdiler. Gencin öldürüldüğü sokağa anıt yaptılar. Gencin adının içinde geçtiği duvar yazılamaları hâlâ göze çarpıyor.

Kriz döneminde devreye sokulan kemer sıkma politikalarına karşı sürekli eylemler yapılıyor. Geçtiğimiz günlerde İspanya’da eylem yapanlar, internet aracılığıyla Yunanistanlılara mesaj çekmişlerdi. Bu mesajda “Biz sokaklardayız siz uyuyorsunuz.” demişlerdi. Bunun üzerine Yunanlılar sokaklara döküldüler. Syntagma Meydanı’na çadırlar kurup gece

buralarda kalmaya başladılar. Syntagma Meydanı Yunanistan parlamento binasının tam karşısında yer alıyor. O günden sonra her gün Syntagma Meydanı başta olmak üzere belli başlı tüm meydanlarda kitleler toplanıyor. Özellikle akşam ve gece saatlerinde kitlenin sayısı oldukça artıyor. Bu eylemler herhangi bir örgütün öncülüğünde gerçekleşmiyor. Alanda herhangi bir örgüt veya parti pankartı göze çarpmıyor. Eylemler, internet haberleşmeleri üzerinden ve halkın kendi katılımıyla gerçekleşiyor. Alana bir megafon koymuşlar. İsteyen her birey bu megafondan konuşma yapabiliyor, eylemlerin gidişatıyla ilgili görüşlerini ifade edebiliyor. Parlamento binasıyla, Syntagma Meydanı'nın arasında bulunan yolun parlamento tarafında askerler bir zincir oluşturarak bekliyorlar. Eylemcilerin en çok attıkları sloganlardan biri "Hırsızlar!" sloganı oluyor. Parlamentodakilerin binip kaçmasını söylemeye çalışan, içinde helikopter resmi bulunan pankartları asmışlar parlamentoya yakın direklere. Yunanistanlılarda ayıp karşılanan bir hareketi sürekli parlamentoya karşı yapıyor eylemciler. Bazı eylemciler temsili darağaçları taşıyor ellerinde. Bazıları da bir insan iskeleti maketini bacağında zincirlemişler ve ağzına dolar tıktırmışlar. Karanlık çöktüğü zaman ellerindeki el fenerine benzeyen bir aletle lazer ışıklarını tutuyorlar parlamento binasının camlarına doğru. Parlamento binasının yakınında bulunan ve genellikle zenginlerin mekânı olan ünlü bir otelin camlarına da lazer ışıkları tutuluyor.

Şu anda belli başlı meydanlarda her gün yapılan bu eylemler halkın kendi inisiyatifiyle gerçekleştirilen eylemlerdir. Grev ve yürüyüşlerde örgüt ve partiler kendi pankartlarını taşıyorlar. Yunanistan'ın en kitlesel sol partisi olan KKE (Yunanistan Komünist Partisi) parlamentodaki üçüncü parti durumundadır. Ancak KKE'nin çizgisi ulusalcı özellikler taşıyor. Her ne kadar klasik Marksist-Leninist çizgiyi savunduklarını iddia etseler de, ulusalcılık onlarda ağırlıklı bir yer edinmiş durumda. Ayrıca KKE tüm eylemlerde ayrı hareket ediyor. Geçtiğimiz günlerde yapılan genel grev yürüyüşünde eylem saat 11'de başlayacaktı. Fakat KKE ve ona bağlı sendika olan PAME eylemi saat 9'da başlatıp 10'da bitirdi. Kendi başına yürüdü. Diğer kitle ve örgütler eyleme başladığı saatlerde KKE eylemi bitirmişti. KKE'den kopan birçok grup da var. KKE'nin kendisine ait olan bir televizyon kanalı var. Bu kanalda, eylemlerde yalnızca kendi kortejlerini yansıtıyorlar ekranlara. Diğer grupların kortejlerini yansıtıyorlar.

KKE'nin eylemlerinde yaşlıların yoğun olduğu dikkatleri çekiyor. Hem KKE'nin eylemleri hem de her gün meydanlarda yapılan kendiliğinden eylemlerde insan bir eylem havası alamıyor. Daha çok piknik ya da kar-naval havası var bu eylemlerde.

Yunanistan solu da tıpkı Türkiye'deki devrimci hareketler gibi bölük pörçük durumda. Bürokratlaşmış, hantal ve işlevsiz partilere ve sendikalara karşı tabanda bir rahatsızlık var. Yeni yeni küçük sendikalar kuruluyor tabanda. İşçiler kendi aralarında yeni örgütlenme yöntemlerini tartışıyorlar.

Yunanistan için pratik devrimcilik açısından bakıldığında, en eylemci grupların anarşistler olduğunu söylemek mümkündür. Eylemlerde polis- le dövüşenler genellikle anarşistler oluyor. Polis yürüyüş boyunca yalnızca anarşistlerin kortejlerinin etrafında geziniyorlar. Diğer gruplara hiç yaklaşıyorlar. Diğer gruplarda herhangi bir olay çıkması olası görülüyor. Normal yürüyüş devam ederken aniden bir anarşist genç fırlayıp etrafta bulunan Mercedes marka arabanın camlarını sopayla indiriyor. Gence müdahale eden kravatlı bir adam (büyük olasılıkla arabanın sahibi) gencin diğer arkadaşlarının öfkesini üzerine çekiyor ve darp ediliyor. Araba ateşe veriliyor. Elbette anarşistlerin hedefsiz ve rastgele şiddetini tasvip etmek mümkün değil. Ama devlet karşısında zorlayıcı eylem türlerini deneyen ya da tartışan gruplar genellikle anarşistler oluyor. Yunanistan'daki 17 Kasım Hareketi tutuklularını saymazsak, politik tutuklular sadece anarşistlerden oluşuyor. 150'ye yakın tutuklunun tamamı anarşistlerden oluşuyor. Bazıları uzun süreli ceza almış olan tutuklu anarşistlerle dayanışmak için birçok eylem gerçekleştiriliyor. Anarşistler sokaklarda afişleme yapıyorlar. Tutuklu arkadaşlarının duruşmalarına kitlesel katılım gerçekleştiriyorlar. Tutuklu arkadaşlarının maddî ve manevî ihtiyaçlarına karşı oldukça duyarlılar. Polis orada bir genci vurarak öldürdüğü zaman anarşistler bir bankayı yakıyorlar. Bankada birkaç insan yanarak ölüyor. Tüm vücutları kapalı olan eylemcileri polis bir buçuk yıl sonra bulup tutuklamış. Vücut hareketleri kameraya alınmış olan eylemcilerin görüntüleri diğer eylemlerdeki görüntüleriyle karşılaştırılarak eylemcilerin kim oldukları tespit ediliyor ve bu eylemciler şu anda tutuklular.

Tüm eylemlere rağmen kemer sıkma paketi parlamentoya sunuldu. Rutin protesto eylemlerinin herhangi bir yaptırım gücü bulunmuyor. Sık sık yapılan bir günlük genel grev eylemlerinin de bir yaptırım gücü bu-

lunmuyor. Fakat bu eylemler devam ettikçe yeni örgütlenme ve yeni eylem biçimleri tartışılıyor. En büyük muhalefet hareketi olan KKE iktidara gelmiş olsa hiçbir şey değişmez. Tabanda yeni devrimci örgütlenmeler olmadan Yunanistan'da ciddi şeyler olamaz. Sayıları ve etkileri sınırlı olmakla birlikte, tabanda devrimci amaçlar taşıyan örgütlenmeler var. Tabanda devrimci işçi birimleri oluşuyor. Bunun dışında "Devrimci Mücadele" adıyla bazen şiddet eylemlerine başvuran ve tamamen illegal olan gruplar da var. İlegal bir grup, polis karakoluna roket atmış. Bu eylem olduktan sonra yürüyüş yapan eylemciler maket roketleri ellerinde taşımaya başlamışlar. Sivil ölümlerine yol açmayan ama devlete karşı kullanılan şiddet eylemlerini destekliyorlar.

Yunanistan'daki Türkiyeli devrimcilerin durumunun iyi olduğunu söylemek pek mümkün değil. Türkiyeli devrimciler çok dağınık durumda. Her bireyde aynı olmamakla birlikte, herkes kendi derdine düşmüş durumda. Politik sığınmacıların Yunanistan'da gündelik yaşamını idame ettirmesi çok zor. Çünkü devlet herhangi bir olanak sağlamıyor. Bir red kart verip sokağa salıyor. Nerede kalacağı, nasıl yaşayacağı konusunda hiçbir güvence vermiyor devlet. Bazı devrimciler mücadele etmek istediğinde olsa bile elinden bir şey gelmiyor. Yakın zaman önce ortak bir dernek kurma girişimi başarısızlıkla sonuçlanmış. Grupların birbirleriyle iletişimi yetersiz. Her grup kendi ihtiyaçları doğrultusunda yapılmış durumda. Birbirleriyle haberleşmek veya dayanışmak çok düşünülmemiş. Türkiyeli devrimcilerin bir araya gelip ortak eylem yaptıkları pek görülmemiş. Bazı grupların veya bazı bireylerin Yunanlı solcularla ilişkileri olmuş. Ancak bu çok sınırlı bir çerçevede kalmış. Bazı gruplar da Yunanlı solcuların tepkisini çekmişler. Bu nedenle onlardan uzak durmayı tercih etmişler. Güvendikleri Türkiyeli devrimcilere ise epeyce bir yardımları olmuş. KKE, Türkiye'den kendi çizgisine yakın olan SİP "TKP" ile ilişki içinde bulunuyor.

Artık Avrupa'nın genelinde kitlelerin yaşam koşulları daraltılıyor. Henüz her şeylerini kaybetmemişler, bu nedenle eylemleri belli bir sınırın ötesine taşıramıyorlar. Ama kapitalizm doğal akışını sürdürdükçe mevcut yaşam statülerini de kaybetmekle yüz yüze kalacaklar. Yunanistan'da eşyalara para vermemek için birbirleriyle değiş tokuş yapmaya başlandı. İşsizlik Avrupa'nın genelinde artış gösteriyor. Irkçılık geliyor. Tüm bunlara rağmen Avrupa'da kısa vade içinde ciddi devrimci kalkış-

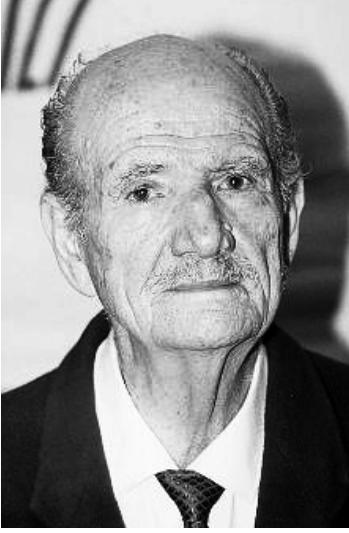
maların olacağını söylemek pek olanaklı değil. Ama tartışmalar başlamış durumda. Doğuda ya da bağımlı ülkelerde tartışma fazla olmuyor. Bıçak kemiğe dayandığı zaman birden çatışmalar başlıyor. İsyanlar baş gösteriyor ve her şey bir anda alt üst olabiliyor. Avrupa'da ise bu kadar hızlı olmuyor işler. Avrupa'daki rejimler denetim ve gözetim toplumunu belli ölçülerde oturtmuş durumda. Buralarda düzen dışına taşan eylemler ya da hareketler örgütlemek o kadar kolay değil. Ama imkânsız da değil. Altmış Sekiz Hareketi de belli bir tartışmanın sonucunda ortaya çıkmıştı. Bu tartışmalar devam ettikçe daha etkili eylemler gerçekleştiren örgütlenme denemeleri gündeme gelmişti. Türkiye'de yaşanan teorik ve pratik parçalanma buralarda da var. Buralarda bir netliğe ulaşmak daha uzun zaman alır. Başka coğrafyalarda yeni devrim denemeleri gerçekleşirse buralarda da hareket farklı bir değişim süreci içine girebilir. Güneşin doğduğu yerin ışığına ihtiyaç var buralarda.

Sıcak mücadelenin yaşandığı yerlerde görülen bölünme ve parçalanma buralarda daha fazla rehavete yol açıyor. Sıcak mücadele alanlarında nezle olundu mu buralardakiler verem oluyor. İş yine sıcak mücadele alanlarında yaşanacak gelişmelere bağlı durumda. Oralarda güven veren örgütlenmeler geliştikçe, buralarda da yeni canlanmalar ortaya çıkacaktır. Donmuş ve rehavete kapılmış olan bünyeler yeniden dirilişe geçecektir. Anadolu bu, uyur uyur gene uyanır. Ama buralarda uyanmak o kadar kolay ve kendiliğinden olmuyor. Anadolu'nun iteklemesine ihtiyaç var. Buralardaki insanlarımızın bir Anadolu barbarlık aşısına ihtiyaçları var.

15.6.2011

Nikandros Kepesis*'in Kruşçevci Revizyonizme Karşı Mücadelesi

Anasintaxi Gazetesi, sayı 300, 15-31 Haziran 2009

Komünist Nikandros Kepesis, Yunanistan “Komünist” Partisi'nin saflarında bulunduğu halde, sosyal-demokrat Y”K”P'nin Stalin'e ve Nikos Zahariadis'e her türlü göndermeyi yasaklamış olduğu oldukça zor bir dönemde onlara göndermede bulunmaya ve onlardan aktarmalar yapmaya başlamıştır. Kamuya açık konuşmalarında yaptığı bu tür göndermelerin tümü Y”K”P'nin gazetesi “Rizospastis”te sansürlenmiştir. Bu göndermelerde, Stalin-Zahariadis çizgisindeki emektar komünistler, Yunanistan Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELAS) ve Yunanistan Demokratik Or-

dusu (DSE) gerillaları - Y”K”P Genel Sekreteri Aleka Papariga'nın [partinin mevcut genel sekreteri - ç.n.] son zamanlarda Stalin yaptığı tamamen yanıltıcı, demagojik ve komünistleri aldatmaya dönük göndermelere karşı olarak- mevcut Kruşçevci sosyal-demokrat karşı devrimci revizyonizm içinde dikkat çekici, cesur ve dürüst bir tartışma görmüşler ve böyle bir tartışmanın açılmasını hiç tereddüt etmeden desteklemiştir.

O zamandan beri yoldaş Nikandros Kepesis birçok kamuya açık müdahalelerinde, konuşmalarında, ve konferans öncesi diyaloglarında, SBKP'nin 20. Kongresine ve Y”K”P'nin “6. Plenumu”nun (1956) revizyonist çizgisine karşı eleştirilerde bulunmuştur. Her ikisinin de anti-Marksist görüşleri nedeniyle red ve mahkûm edilmesini önermiştir.

Ardından ilk olarak **“Kruşçev ve Gorbaçov - İhanetin İki Temel Halkası”** (Atina 1998) kitabında, sonra **“Olaylar ve Kişiler Hakkında Düşünceler”**de (Atina 2006) ve son olarak da **“Marksizm-Leninizm ve Proletarya Enternasyonalizmi”** (Atina, Mayıs 2007) broşüründe Kruşçev revizyonizminin sosyal-demokrat görüşlerine karşı Marksist ilkeleri

savundu. Kruşçev revizyoniziminin görüşleri Aleka Pappariga'nın sosyal-demokrat grubu tarafından daima dile getirilmiş ve savunulmuştur, ve Y"K"P'nin bu yakınlarda gerçekleşen 18. Kongresinin belgelerinde, özellikle de "sosyalizm" konusundaki belgede açıkça görülebilmektedir: bu görüşlere göre Sovyetler Birliği -Stalin'in ölümünden veya öldürülmesinden [son dönemde ortaya çıkan bazı bilgiler Stalin'in öldürülmüş olabileceğine işaret etmektedir - ç.n.] sonra proletarya diktatörlüğünün devrilmesine rağmen- sosyalizmin inşasına ne proletarya diktatörlüğü ne de devrimci bir komünist partisi olmadan devam edilmiştir. Bu efsane söz-konusu liderliğin sosyalizm-komünizmi kavrayışının burjuva anti-Marksist niteliğini yansıtmaktadır.

Aşağıda Nikandros Kepesis'in sözünü ettiğimiz üç kitabından bazı kısa parçalar aktarıyoruz, ancak bu kitaplar Komünistler tarafından mutlaka bütünlüğü içinde incelenmelidir:

1) "**Kruşçev ve Gorbaçov - İhanetin İki Temel Halkası**" (Atina, 1998)

Bu kitabın önsözünde Komünist savaşı N. Kepesis, komünist harekete "*ihanel*"ten söz etmektedir, bunu "*bütün yüzyılların en büyük ihaneli*" olarak nitelendirmektedir, ve aynı zamanda bu ihanetin tam tarihini de saptamaktadır: "***ihanel - bütün yüzyıllarda görülen ihanetlerin en büyüğü - SBKP'nin 1956 yılındaki 20. Kongresiyle başlamıştır.***" (s. 9).

Başka bir yerde ise Marksizm-Leninizme ihanetten, Kruşçev ve ortaklarının Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine, hepsinden önce ve hepsinden önemlisi de proletarya diktatörlüğü ilkesine ihanetinden söz ediyor: "***Kruşçev ve ortakları, bir yandan 1980'lerde SSCB'de Komünizme geçmeyi vaat ederken, gerçekte Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine, hepsinden önce ve hepsinden önemlisi de proletarya diktatörlüğü ilkesine ihanet ettiler.***" (s. 77)

Nihayet, Kepesis, Kruşçev'in proletarya diktatörlüğünün yerine sözde "*tüm halkın devleti*"ni koyduğunu, ki bunun da ancak yeni burjuvazinin diktatörlüğü olabileceğini, çünkü sınıflar üstü bir devletin olamayacağını ortaya koymaktadır. Yalnızca proletaryanın diktatörlüğü ya da burjuvazinin diktatörlüğü olabilir. Proletarya diktatörlüğünün yerine sözde "*tüm halkın devletinin*" konulması, Sovyetler Birliğinde kapitalizmin karşı-devrimci restorasyonu önerilerine kapıyı açmıştır: "***Kruşçev revizyonist kliğiyle proletarya diktatörlüğünün yerine "tüm halkın devleti-***

ni” koydu. Bu da işçi sınıfını ideolojik olarak zayıflattı ve pratikte onu kendi iktidarını uygulayamaz, kendi yönetici rolünü oynayamaz hale getirdi. Böylece burjuva hainleri ve mafyanın etkinliği baş gösterebildi. Kötü şeyler 20. Kongreye başladı ve Gorbaçov, Yeltsin, Şevardnadze, Yakovlev ve benzerleri tarafından tamamlandı.” (s. 120)

2) **“Olaylar ve Kişiler Hakkında Görüşler”** (Atina, 2006)

İkinci kitabında N. Kepesis, Stalin’in SBKP(B)’nin 1952 yılındaki 19. Kongresi sırasında Niyazov’a dönerek **“Onu görüyor musun? O büyük bir lider. Yalnızca Yunanistan’a değil Avrupa’ya da devrimi getirecek”** dediği (P. Demetriou, “Ek vatheon”, Atina 1997, s. 202-203) Bolşevik komünist lider Nikos Zahariadis’in yok edilmesi-öldürülmesi sorununu ele almaktadır. Kepesis bu konuda şunları yazıyor: **“1 Ağustos 1973’te, Kruşçevci lider Leonid Brejnev Hitlerci işgalcilerin bile işlemeye cesaret edemedikleri bir suç işledi”** (Zahariadis 1941-1945 arasında Dachau toplama kampında Nazilerin tutsağıydı) ve **“öyle anlaşılıyor ki, Charilaos Florakis şayet doğrudan kendisi bu cinayete çağrıda bulunmadiysa, en azından Kruşçevci liderlikle anlaşımıştır. Her halükarda, Char. Florakis Nikos Zahariadis’in katlinin azmettiricisiydi.”** (s. 45)

3) **“Marksizm-Leninizm ve Proletarya Enternasyonalizmi”** (Atina, Mayıs 2007)

Bu 15 sayfalık broşür **“Kruşçevci liderlik tarafından Sibirya’nın buz tutmuş steplerinde tam olarak saptanamamış koşullarda öldürülen YKP’nin lideri Nikos Zahariadis’in anısına adanmıştır.”** Broşür Zahariadis’in 31 Ekim 1940 tarihli mektubuyla başlamakta ve anti-Komünist Churchill’in Stalin hakkındaki değerlendirmesiyle son bulmaktadır. Bu broşürde, Kepesis bir kez daha Zahariadis’in öldürülmesi olayını ele alıyor, Stalin’in onun hakkında Niyazov’a söylediklerini kaydediyor, A. Pappas’ın O. Kolozof ve P. Trigazis’le birlikte Gorbaçov’la buluşmak için Moskova’ya gidişinden söz ediyor, karşı-devrimci “perestroyka”nın Pappas tarafından “sosyalizm” olarak sunulan anti-Marksist görüşlerini listeliyor ve bunları eleştiriyor. Bu görüşler şunlardı: **“perestroyka’nın fikirleri sosyalizmin yeniden örgütlenmesinin ihtiyaçlarına karşılık vermektedir, ve çağdaş sosyalist teorinin gelişmesine ciddi anlam-**

da katkı yapmaktadır... sosyalizm daha önce hiç bu kadar çekici olmamıştı” (A. Papariga, “Pravda”, 25 Haziran 1991) (s. 8-9)

Kepesis SBKP'nin 20. Kongresiyle ilgili olarak daha önce yaptığı açıklamalara göndermede bulunarak, özellikle şu noktaya dikkat çekiyor: **“SBKP'nin 20. Kongresinde (1956) anti-Stalinizm SBKP'nin ideolojisi haline gelmiştir”**. Ve Kepesis, bir kez daha Y”K”P'nin SBKP'nin 20. Kongresini ve kendi 1956 6. Plenumunu mahkûm etmesi önerisini tekrarlıyor: **“bu utancın, bu ahlaki suçun, ortadan kaldırılması için, YKP'nin 18. Kongresi SBKP'nin 20. Kongresini ve YKP'nin “6. Plenumunu” (1956) mahkûm etmelidir.”** (s. 10)

Nihayet, A. Papariga'nın anti-Marksist pozisyonları ve onun SBKP'nin 20. Kongresinin ve “6. Plenumun” anti-Marksist görüşlerini mahkûm etmeyi reddetmesi karşısında Kepesis şunu önermiştir: **“tüm anti-Marksist görüşleri ve YKP'nin, SBKP'nin 20. Kongresinin ve YKP'nin “6. Plenumu”nu eleştirmesi ve mahkûm etmesi gerekliliğini reddetmesinden dolayı, A. Papariga YKP'nin liderliğinde kalmaz.**

Görevinden alınmalı ve onun yerini 18. Kongrede merkezi sorunlara ilişkin tartışmayı başlatacak bir kolektif liderlik almalıdır: SBKP'nin 20. Kongresi ve “6. Plenum” ve bunların anti-Marksist konuları mahkûm edilmelidir çünkü bunlar sosyalizmde ve uluslararası komünist harekette büyük yıkımlara yol açmıştır.” (s. 13-14).

Ancak bu yakınlardaki 18. Kongrenin bütün kararlarının, özellikle de “sosyalizm” konusundaki kararın da bir kez daha teyit ettiği üzere, sosyal-demokrat A. Papariga ve Y”K”P liderliği sıkı sıkıya ve kararlı bir biçimde, SBKP'nin 20. Kongresinin (Şubat 1956) ve [YKP'nin - ç.n.] “6. Plenumu”nun (Mart 1956) karşıdevrimci sosyal-demokrat yolunu izlemeye devam etmektedir, sermayenin çıkarlarına ve gerici burjuvazinin egemenliğini sürdürmesine hizmet eden haince anti-Marksist görüşleri mahkûm etmeyi reddetmektedir.

Sermayenin dalkavuklarının, Y”K”P'nin sosyal-demokrat liderlerinin, proletaryanın çıkarlarının sözcüsü ve Proletarya Devrimi ve Sosyalizm-Komünizmin yürekli savunucusu komünist devrimci yoldaş Nikandros Kepesis'e karşı son derece düşmanca tutumlarının ve sınıf kinlerinin kökeninde bütün bunlar yatmaktadır.

Gorbaçov ve Papatia: Nikita Kruşçev'in "cesur çocukları"
(Moskova, Haziran 1991)

* **Nikandros Kepesis**, 1940-41 savaşına yedek teğmen olarak katıldı. İşgalcilere karşı mücadeleye ilk katılanlardan biriydi. Yunan Kurtuluş Ordusunun (ELAS) 6. Bağımsız Pire Birliğinin komutanı oldu. 1930'da öğrenciyken OKNE (Yunanistan KP'nin gençlik örgütü) üyesi ve 1936'da Yunanistan KP üyesi oldu. 1944'te Pire Parti Örgütünün Sekreteryasının üyesi ve 1946'da Atina Parti Örgütü ikinci sekreteri oldu. 1950'de hapisteyken 3. Konferansta YKP Merkez Komitesine seçildi. 11. Kongreye kadar bütün konferanslarda yeniden seçildi. Yurtsever ve partizan etkinliği nedeniyle yoğun takibata uğradı. 22 yılını hapishanelerde ve toplama kamplarında geçirdi. İşgale karşı mücadeleye katkısı ve özellikle de 12-13 Ekim 1944 muharebelerindeki rolü nedeniyle, Parti tarafından onurlandırıldı ve PEEA (Ulusal Kurtuluş Politik Komitesi, Nazi işbirlikçisi hükümete karşı kurulan "Dağ Hükümeti" olarak da bilinir) temsilcisi oldu. Geçmişte Yunan parlamentosunda YKP'den milletvekilliği de yapmıştır. Emektar komünist savaşçı yoldaş Nikandros Kepesis 3 Haziran 2009'da aramızdan ayrılmıştır.

Kaynak: <http://anasintaxi-en.blogspot.com/2009/06/struggle-of-nikandros-kepesis-against.html>

Stalin Arşivi çeviri birimi

Kurt Gossweiler*

Komintern'in Dağıtılması Hakkında Dimitrov

DKP'li (Alman Komünist Partisi) saygın yoldaşlarla Komünist Hareleşme Bürosu'nun [Kominform] Kruşçev tarafından dağıtılması üzerine yaptığımız bir tartışmada, ben bu dağıtma eylemini, komünist harekete Marksist-Leninist proletarya enternasyonalizmi ilkesi yerine Tito'nun partisi tarafından propagandası yapılan "ulusal komünizm"i sokuşturmak için Kruşçev'in başvurduğu önlemlerden birisi olarak nitelendiğimde, şu cevabı aldım: *"Bu eleştiriyi önce Stalin'e yöneltmelisin, çünkü 1943'te, kimseye danışmadan sırf kendi otoritesine dayanarak Komünist Enternasyonal'in [Komintern] kapatılması emrini verdi ve böylece komünist harekete ciddî bir darbe vurdu!"*

Komintern'in kapanması hakkında bu görüş DKP'de olduğu kadar PDS'de (Demokratik Sosyalizm Partisi) ve doğal olarak Troçki'ye bağlı bütün parti ve hiziplerde hâkim görüştür.

Gerçekte ne olduğunyuysa Dimitrov'un kişisel günlüğünü okuyarak öğrenebiliriz.

Her şeyin başında, başkan Roosevelt tarafından imzalanarak ABD'de yürürlüğe giren 17 Ekim 1940 tarihli bir yasa yer alıyor. Bu yasa Amerikalı örgütlere her türlü uluslararası bağlantıyı yasaklıyordu. Bu durumda ABD Komünist Partisi Komünist Enternasyonal'e katıldığı için kapatılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı. O sırada, partinin genel sekreteri Earl R. Browder hapisteydi. 1940 Ocağında "pasaport sahteciliğinden" dört yıl hapis cezası almıştı. Onun önerisi üzerine parti, KEYK'ye (Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi) partinin kapatılmasını engellemek için Komünist Enternasyonal üyeliğinden ayrılmasının uygun olup olmayacağını sordu.

Dimitrov'un günlüğünden aşağıdaki not açıkça bu talebe gönderme yapıyor:

16.11.40: Ercoli (Togliatti), Marty ve Gottwald, Amerika Komünist Partisi'nden olağanüstü kongreleriyle bağlantılı olarak gelen talep nedeniyle evimdeler.

Şu cevap üzerinde anlaştık: “(Komintern örgütlenmesine) katılım sorunu konusunda bir karar alma kesinlikle zorunluysa, parti legal olarak çalışmasını sürdürebilmek için komünist enternasyonalle biçimsel bağlarını geçici olarak koparmak zorunda olsa bile, Marksizm-Leninizm’e ve proletarya enternasyonalizmine bağlılığını belirten bir karar alınmalıdır.”

Beş ay sonra, Nisan 1941’de, Dimitrov yönetici yoldaşlar arasında Stalin’in konuşmalarını aktarıyor:

20.4.41: Benim sağlığıma da içildi. Bu fırsattan istifadeyle, J. V. Stalin şunları söyledi: Dimitrov’a göre, Komintern’den ayrılmak isteyen partiler var (Amerikan partisine gönderme). Bu kötü bir şey değil. Tersine, komünist partileri Komünist Enternasyonal’in seksiyonları olarak kalmak yerine tamamen bağımsız partiler yapmak gerekir. Farklı isimler altında -işçi partisi, Marksist parti vs.- ulusal komünist partiler haline gelmelidirler. İsim önemli değil. Önemli olan, kendi halklarına dayanmaları ve kendi özgül görevlerine yoğunlaşmalarıdır. Komünist bir programa sahip olmaları, Marksist bir analize dayanmaları, devamlı Moskova’ya bakmaları, aksine her ülkede yerine getirilmesi gereken somut görevleri bağımsız olarak çözümlmeleri gerekir. (...) Çünkü durum ve görevler ülkeden ülkeye tamamen farklılaşıyor. (...) Komünist partiler kendilerini bu şekilde güçlendirirlerse, uluslararası örgütlerini yeniden oluşturabilirler. Marx zamanında Enternasyonal yaklaşan bir uluslararası devrim beklentisi içinde kurulmuştu. Aynı şekilde, Komintern de Lenin yönetiminde benzer bir dönemde oluşturuldu. Bugün, her ülkede ulusal görevler önde geliyor. Komünist partilerin uluslararası bir örgütün seksiyonları şeklinde Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’ne tabi olmaları bir handikaptır. (...)

Dünde kalana saplanıp kalmayın. Yeni ortaya çıkan koşulları dikkate alarak sonuçlar çıkarın. (...)

Bugünkü koşullarda, komünist partilerin Komintern’e üyelikleri burjuvaziden baskı görmelerini kolaylaştırıyor ve bu partileri kendi ülkelerinin kitlelerinden izole etme planlarına yardımcı oluyor; komünist partilerin ulusal partiler olarak kendi kendilerine gelişmeleri ve kendi görevlerini çözümlmeleri engelleniyor.

Dimitrov’un sonucu: “Komünist Enternasyonal’in gelecek dönemde hem uluslararası plandaki yeni ilişki ve çalışma biçimlerine hem de dünya savaşı koşullarına göre varlığının sürdürülmesi sorunu açıkça ve tam olarak ortaya kondu.” (s. 374)

Dimitrov, bu sorun üzerine fikir alış verişinde bulunmak için KEYK üyesi yönetici yoldaşlarla toplantı yapıyor:

21.4.41: Ercoli ve Maurice (Thorez) ile gelecek dönemde KEYK'nın komünist partiler üzerinde yönetici otorite olarak etkinliğine son vermesi ve ayrı ayrı komünist partilere tam bir bağımsızlık sağlaması; bu partilerin, tek bir komünist programla yönlendirilmekle birlikte, kendi ülkelerinin koşullarına uygun düşen somut görevlerini kendi başlarına çözümlen, kararları ve eylemlerinde KEYK yerine bir haberleşme ve ideolojik-politik destek organına karşı sorumlu olan, her ülkenin komünistlerinin gerçekten ulusal partileri haline getirilmesi gerekip gerekmediği sorunu üzerinde tartıştık.

İkisi de sorunu ortaya koymanın temelde doğru olduğu ve bunun uluslararası işçi hareketinin güncel durumuna tamamen uygun düştüğünü düşünüyorlardı. (s.375)

Bir süre sonra, Dimitrov, D. S. Manuilski ve A. A. Jdanov'la bu sorun üzerinde başka görüş alışverişlerinde bulundu.

KEYK'nın etkinliğinin durdurulması kararının nedenleri üzerinde D. S. Manuilski'yle tartışma. Bir çok muğlak ve önemli sorun bu yeniden gözden geçirmeyle bağlantılıydı.

MK'da (Jdanov'un evi) Komintern'den bahsettik.

1. Kararın nedenleri ilkesel olarak ortaya konmalıdır çünkü hem dışarıya hem de Sovyet yanlısı komünistlere bunun uygun bir açıklamasını yapmak zorundayız. Komintern'in büyük bir tarihi var ve yekpare bir uluslararası merkez olarak varlığı ve eylemine birden son veriyor. Kararda, karşımızdakilerin tüm olası saldırıları önceden dikkate alınmalıdır, örneğin, bunun bir oyun olduğu ya da komünistlerin enternasyonalizmden ve uluslararası proleter devrimden vazgeçtikleri söylenecektir. Kararı temellendirişimiz moral bozukluğu ve kararsızlık yaratmamalı, komünist partilere güç kazandıracak bir dayanak oluşturmalıdır (...).

Komünist Enternasyonal'in fikirleri kapitalist ülkelerde işçi sınıfının yönetici katmanları arasında derinlemesine kök salmıştır. Geline aşamada, komünist partilerin bağımsız ulusal partiler olarak gelişmeleri gerekmektedir. Her ülkede komünist hareketin en üst düzeye ulaşmasıyla birlikte, bir sonraki aşamada uluslararası komünist bir örgüt daha geniş ve daha sağlam bir zeminde yeniden kurulacaktır.

KEYK'nın dağıtılmasının hiçbir şekilde uluslararası proletarya dayanışmasının reddi anlamına gelmediği açıklanmalıdır. Aksine, yalnızca,

uluslararası işçi hareketinin güncel aşamasına daha uygun hale gelmeleri için bu dayanışmanın ortaya çıkış biçimleri ve yöntemleri değişmektedir.

2. Bu yön değişikliği mutlak bir ciddiyet ve kararlılıkla gerçekleştirilmelidir. Özümüzü değiştirmeyeceğiz, geri kalan her şey aynı kalacak, yani KEYK dağıtılsa da, uluslararası yönetici merkez olarak başka bir biçim altında varlığını sürdürecektir.

3. Bunun kimin inisiyatifıyla gerçekleştiğinin bilinmesi çok önemli: yönetimin kendi inisiyatifıyla mı yoksa bir dizi komünist partinin teklifleri üzerine mi. Son çözüm daha iyi gibi görünüyor.

4. Bu iş acil değil; telaş etmemeli, tartışmalı ve ciddi olarak hazırlanmalıyız.

Üç sorun tartışma gerektiriyor: a. İlkesel olarak nasıl açıklanmalı? b. Kararın inisiyatifi kimin olacak? c. KE'nin miras bıraktığı yoldan nasıl yürünecek?

5. Ne olursa olsun, komünist hareket bu yön değiştirme sayesinde önemli avantajlar elde edecektir:

- Her türlü Komintern-karşıtı anlaşma temelini kaybedecek;
- Burjuvazinin en büyük kozu hükümsüz olacak: yani komünistlerin yabancı bir merkezin emri altında ve dolayısıyla "vatan haini" oldukları;
- Her ülkede KP'ler bağımsız yapılarını güçlendirecek ve ülkelerinde gerçekten kitlesel partilere dönüşecekler;
- Halktan uzaklaşmama kaygısıyla KP'lere katılmak istemeyen işçi militanların katılımı kolaylaşacak. (s. 386)

Görüldüğü gibi, Nazi Almanyası'nın Sovyetler Birliği'ne saldırmasından altı hafta önce, Komünist Enternasyonal'in dağıtılması kararlaştırılmış sayılırdı. Daha sonra, doğal olarak faşist Almanya'ya karşı anavatanın savunulması ön plana geçti, tüm diğer sorunlar arka planda kaldı.

Dahası, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Birleşik Devletler'in bir süreliğine ittifak yaptığı tamamen değişmiş koşullarda komünist partilerin KEYK tarafından yönetimi yeniden büyük önem kazandı.

Ancak Stalingrad savaşında faşist Almanya ordularını geri dönüşsüz olarak yenilgi yoluna sokan Kızılordu'nun büyük zaferinden sonradır ki, Mayıs 1943'te, Dimitrov'un günlüğünde, faşist saldırının başlangıcından bu yana ilk defa Komünist Enternasyonal'in dağıtılması konusunun yer aldığını görüyoruz.

8.5.43: Gece Manuilski'yle birlikte Molotov'daydık. Komintern'in geleceği hakkında konuştuk. Mevcut koşullarda komünist partilerin yönetim merkezi olarak Komintern'in bizzat kendi gelişmesine ve kendi özgül görevlerinin yerine getirilmesine bir engel oluşturduğu kararına vardık. Bu merkezin dağıtılması için bir metin hazırlıyoruz.

Bu 8 Mayıs 1943 tarihiyle aynı yılın 22 Mayıs'ı arasında Dimitrov'un günlüğünde bu sorun üzerine tartışmalarla ilgili bir notun yer almadığı gün bulunmamakta. 11 Mayıs 1943'te, KEYK başkanının ilan edeceği, Dimitrov ve Manuilski tarafından düzenlenen bir deklarasyon taslağı Stalin'in bilgisine sunuldu, o da onay verdi.

Bu taslak birkaç kez KEYK prezidyumunda tartışıldı, 20 Mayıs 1943'te son şeklini aldı, SSCB politik bürosu tarafından 21 Mayıs 1943'te oybirliğiyle kabul edildi ve 22 Mayıs 1943'te Pravda'da "Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Prezidyumunun Bildirisi" başlığıyla yayınlandı.

İçeriği aşağıdaki gibidir:

1919 yılında, eski öncü işçi partilerinin büyük çoğunluğunun politik çöküşü üzerine yaratılan Komünist Enternasyonal'in tarihsel rolü işçi hareketindeki oportünist unsurlar tarafından budanma ve çarpıtılmalarına karşı marksizmin öğretilerinin savunulmasıydı. Bu rol bir dizi ülkede ilerici işçilerin öncü kesiminin gerçek işçi partilerinde birleştirilmesinin sağlanması, işçi kitlelerinin kendi politik ve ekonomik çıkarlarının savunusuyla birlikte faşizme ve faşizmin yarattığı savaşa karşı mücadele için harekete geçirilmesinde bunlara yardım edilmesi, ve faşizme karşı temel dayanak olarak Sovyetler Birliği'nin desteklenmesinden oluşuyordu. Komünist Enternasyonal, savaşa hazırlık aracı olarak Hitlercilerin kullandığı "Komintern karşıtı anlaşmanın" gerçek anlamını teşhir etti. Bundan daha önce, Komintern, diğer ülkelerde Hitlercilerin Komünist Enternasyonal'in sözde casusluk faaliyetleri yaygarasıyla maskeledikleri utanç verici saldırı girişimlerine yorulmaksızın karşı koymuştu. Savaştan çok önce, farklı ülkelerin gerek iç gerek dış koşullarının artan karmaşıklığıyla birlikte, her ülkenin işçi hareketinin görevlerinin herhangi bir uluslararası merkez tarafından çözümünün aşılmaz engellere çarptığı anlaşılmıştı. Dünyanın farklı ülkelerinin tarihsel gelişme yollarının bu ayrılığı, farklı karakterleri, hatta yapılarındaki zıtlıklar, toplumsal ve politik evrim düzey ve ritimlerinin farklılığı ve son olarak işçilerin bilinç ve örgütlenme düzeylerindeki farklılıklar, farklı ülkelerin işçi sınıflarına farklı görevler yüklüyor. Son çeyrek yüzyılda yaşanan bütün olaylar ve Komünist

Enternasyonal'in edindiği deneyimler ikna edici bir şekilde göstermiştir ki Komünist Enternasyonal'in 1. Kongresinde işçilerin birleştirilmesi için seçilen örgütlenme biçimi -işçi hareketinin yeniden doğuşunun başlangıç döneminin gereksinimlerine uygun düşen bu biçim- farklı ülkelerde işçi hareketlerinin gelişmesi ve görevlerinin karmaşıklaşmasıyla gittikçe aşılmakta, hatta ulusal işçi partilerinin daha fazla güçlenmesinin önünde bir engel haline gelmektedir.

Hitlercilerin başlattığı dünya savaşı, çeşitli ülkelerin durumlarındaki farklılıkları daha da arttırdı, Hitlerci tiranlığın uygulayıcısı olan ülkelerle güçlü anti-Hitlerci koalisyonu katılan özgürlük tutkunu ülkeler arasında derin bir uçurum yarattı. Hitler bloğuna dâhil olan ülkelerde emekçilerin, işçilerin ve tüm dürüst insanların temel görevi hitlerci savaş makinesini tahrip ederek bu bloğun yenilmesine yardımcı olmak ve savaştan sorumlu hükümetlerin düşmesine katkıda bulunmakken, anti-Hitlerci koalisyonu dâhil ülkelerde, Hitlerci bloğu en kısa sürede ezmek ve ulusların karşılıklı işbirliğini hak eşitliği temelinde sağlamak için bu ülkelerin hükümetlerinin savaş çabalarına her türlü desteği vermek geniş halk kitlelerinin ve her şeyden önce ilerici emekçilerin kutsal bir görevidir. Bu hususta, anti-Hitlerci koalisyonu katılan bazı ülkelerde, buralara özgü görevlerin var olduğunu gözden uzak tutmamak gerekir. Örneğin, Hitlercilerin işgal ettiği devlet olarak bağımsızlıkları ellerinden alınmış ülkelerde, ilerici emekçilerin ve geniş halk kitlelerinin temel görevi, Hitler Almanyası'na karşı bir ulusal kurtuluş savaşına dönüştürülmek üzere silahlı mücadelenin başlatılmasıdır. Buna ek olarak, Hitlerci tiranlıktan kurtulmak isteyen halkların ulusal kurtuluş savaşları, parti ya da dini görüş ayrımı olmaksızın güçlü anti-Hitlerci bloğa katılan en geniş halk kitlelerini harekete geçirmiş, ve düşmana karşı en hızlı zaferi elde etmek için her ülkenin işçi hareketinin öncüleri tarafından ulusal seferberliğin ve kitlelerin harekete geçirilmesinin başarılımasının en iyi ve en verimli yolunun, söz konusu öncülerin kendi ülkeleri çerçevesinde örgütlenmeleri olduğunu açıkça göstermiştir.

Daha 1935'te, Komünist Enternasyonal'in 7. Kongresi, gerek uluslararası durumda gerek işçi hareketinde geçmişte ortaya çıkan ve Enternasyonal seksiyonlarının büyük bir hareket kabiliyeti ve bağımsızlığa sahip olmasını gerektiren değişiklikleri dikkate almıştı. İşçi hareketinin bütün sorunları üzerine alınan kararın metne alınması sırasında, Komünist Enternasyonal'in yürütmesinin her ülkenin kendi somut koşulları ve özelliklerinden hareket etmesi, komünist partilerin iç örgütsel işlerine her türlü doğrudan müdahaleden de kaçınması gerektiğinin altını çizmişti.

Kasım 1940 tarihinde, ABD Komünist Partisi'nin enternasyondan ayrılma kararını inceleyen Komünist Enternasyonal, bu düşünceleri göz önünde bulundurmuş ve kararı onaylamıştır. Marksizm-Leninizm'in kurucularının öğretilerini kılavuz alan komünistler hiçbir zaman eskimiş örgütlenme biçimlerinin korunmasının savunucusu olmamıştır. Örgütlenme biçimlerini ve bu örgütlerin çalışma yöntemlerini bir bütün olarak işçi hareketinin temel politik çıkarlarına, verili somut tarihsel durumun ayırt edici yanlarına ve bu durumdan kaynaklanan görevlere göre oluşturmuşlardır. Büyük Marx tarafından ilerici emekçilerin Uluslararası İşçi Birliği'nde birleştirilmesi ve Birinci Enternasyonal'in tarihsel görevini -Avrupa ve Amerika'da işçi partilerinin gelişmesinin temellerini atmak- tamamlaması örneğini hatırlarlar. Ulusal kitlesel işçi partileri yaratılması aşamasına gelindiğinde, Birinci Enternasyonal'in dağıtılması gerekmişti, çünkü bu örgütlenme biçimi artık ihtiyaçlara uygun düşmüyordu.

Bu düşüncelerden hareketle, her ülkede komünist partilerin ve bunların yönetici kadrolarının politik olgunluğundaki ilerlemeyi dikkate alan, aynı zamanda şu anki savaş sırasında bir dizi seksiyondan gelen uluslararası işçi hareketinin yönetici merkezi biçimiyle Komünist Enternasyonal'in dağıtılması talebini inceleyen Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, -dünya savaşı koşullarında Komünist Enternasyonal Kongesi toplanması imkânı bulunmaması nedeniyle- yetkisini kullanarak, aşağıdaki öneriyi Komünist Enternasyonal seksiyonlarının onayına sunar: Uluslararası işçi hareketinin yönetici merkezi olarak Komünist Enternasyonal'in dağıtılması ve Komünist Enternasyonal seksiyonlarının KE tüzük ve kararlarından doğan yükümlülüklerinden serbest bırakılması.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Başkanlığı tüm enternasyonal yandaşlarını, emekçilerin ölümcül düşmanı olan Alman faşizmi ve onun müttefikleriyle yordakçılarının en hızlı şekilde ezilmesi için, tüm güçlerini anti-Hitlerci koalisyonla katılan halk ve devletlerin kurtuluş savaşlarını tereddütsüz olarak desteklemeye ve bunlara aktif olarak katılmaya yoğunlaştırmaya çağırır.

Bu deklarasyon Komintern'in bütün seksiyonlarına gönderildi ve istisnasız hepsi tarafından onaylandı.

29 Mayıs 1943 tarihli olarak, Dimitrov, Büyük Britanya, Avustralya ve Yugoslavya komünist partilerinin onay deklarasyonlarının içerikleriyle, Komintern'in dağıtılmasıyla ilgili olarak Reuters ajansı Moskova muhabiri King'in Stalin'le yaptığı röportaj'ın içeriğini not ediyor:

8.6.43: KEYK başkanlığının son toplantısını yaptık.

1. Komintern'in dağıtılması önerisinin tüm seksiyonlar tarafından selamlandığını, tek bir seksiyonun bile bu öneriye karşı itirazda bulunmadığını tespit ettik.

2. Komintern yürütme komitesinin, başkanlığı, sekreterliği ve uluslararası kontrol komisyonuyla birlikte dağıtıldığını ilan ettik.

10.6.43: Pravda'da 8 Haziran 1943 tarihli başkanlık kararı hakkında bildirimiz yayınlandı.

Sonuç olarak, hem belgeler hem de Dimitrov'un günlüğünde Komintern'in dağıtılması tarihi hakkında yer alan notlar, "Stalin'in tek emriyle Komünist Enternasyonal'in birdenbire dağıtılması" efsanesini yerle bir etmektedir.

İşte gerçek: Dağıtma fikrine yönelten, Komintern'in bir seksiyonu olmaya devam etmesi halinde ABD Komünist Partisini kapatmakla tehdit eden 1940 tarihli Amerikan yasasıydı. Dolayısıyla dağıtmaya götüren ilk adım ABD Komünist Partisi'nin Komünist Enternasyonal'e katılması üzerine oluşan baskıydı.

Komintern'in dağıtılmasının kesin nedenleri, bir yandan değişen nesnel koşullar -bunların arasında komünist partilerin merkezi yönetiminin gelişmelerine ve kendi ülkelerinin emekçileriyle bağlarının derinleşmesine engel olması bulunuyor-, diğer yandan komünist partilerin merkezi bir yönetime ihtiyaç duymadan Marksist-Leninist olarak hareket edebilecek kadar olgunlaştıkları inancıydı.

Dağıtma kararı KEYK başkanlığının bir yıllık danışma çalışmalarından ve KE'nin bütün seksiyonlarının tartışmasız demokratik bir yolla onayı alındıktan sonra alındı. Dolayısıyla Komünist Enternasyonal'in dağıtılması hiçbir şekilde enternasyonalizmin zayıflaması anlamına gelmez çünkü enternasyonalizm, karşılıklı işbirliğinin örgütsel biçimlerinden bağımsız olarak her gerçek Marksist-Leninist partinin temel bir bileşeni haline gelmişti. Dahası, komünist partilerin uluslararası bir örgütünün yeni koşullarda, bu koşullara uygun düşecek bir biçimde yeniden oluşturulacağı gerek Stalin gerekse KEYK başkanlığı tarafından açıkça öngörülmekteydi.

Bilindiği gibi, Eylül 1947'de, komünist ve işçi partileri haberleşme bürosu (Kominform) Varşova'da gerçekleşen bir konferansta kuruldu, çünkü -konferans bildirisinde de söylendiği gibi- konferansa katılan partiler arasında iletişim eksikliği olumsuz olgulara yol açmıştı. Bu haberleşme bürosunun görevi partiler arasında deneyim alışverişinin sağlanması ve gerekli görüldüğünde etkinliklerinin karşılıklı anlaşma temelinde eşgü-

dümlü hale getirilmesiydi. Konferansa katılanlar, kısaca “Haberleşme Bürosu” olarak adlandırılan topluluğun kurucu üyeleri, iktidarda olan komünist partilerin -SSCB KP, Bulgaristan KP, Yugoslavya KP, Polonya İşçi Partisi, Romanya KP, Çekoslovakya KP, Macaristan KP- ve iki Batı Avrupa komünist partisinin, Fransız KP ve İtalyan KP temsilcileriydi.

Haberleşme bürosunun varlığı dokuz yıl sürdü. Sonu Komünist Enternasyonal’in sonundan tamamen farklı oldu. Elbette, görüntüde biçim korundu: “komünist ve işçi partileri haberleşme bürosunun etkinliğinin sona erdirilmesine ilişkin basın bildirisi”, dağıtma kararını yine “komünist ve işçi partilerinin yeni çalışma koşulları” gerekçesiyle açıklıyor ve şunu belirtiyordu: “Haberleşme Bürosuna bağlı komünist işçi partilerinin merkez komiteleri, büronun etkinlikleri konusundaki sorunlar üzerinde fikir alışverişinde bulunmuşlar ve 1947 yılında kurdukları haberleşme bürosunun işlevini kaybettiği sonucuna ulaşmışlardır; bu bağlamda, haberleşme bürosunun etkinliğine (...) ve büronun yayın organı Kalıcı Barış İçin, Halk Demokrasisi İçin gazetesinin yayınına son verme kararı üzerinde fikir birliğine varılmıştır.”

Şimdi şu soru ortaya çıkıyor: 14 Kasım 1955’ten 17 Nisan 1956’ya kadar geçen sürede Haberleşme Bürosunun varlığının savunulmasından “işlevini kaybettiği” fikrine atlayacak kadar temelli ne değişiklik oldu?

14 Kasım 1955 günü, Kruşçev ve Bulganin ortak bir basın konferansı düzenlediler ve Bulganin aşağıdaki görüşü savundu:

Zaman zaman “Kominform”un şu veya bu şekilde tasfiye edilmesi gerekip gerekmediği soruluyor. Komünist partilerin evrensel olarak kabul görmüş bir uluslararası ilişki ve işbirliği biçimini reddetmeleri için ne sebep olabilir ki? “Kominform”un tasfiyesini isteyenler neden sosyal-demokrat partileri birleştiren Sosyalist Enternasyonal’in etkinliğine karşı bir şey demiyor? Neden kapitalistlerin uluslararası tekelde birleşmeleri ve işlerini ortaklaşa yürütmek için düzenli olarak istişare yapmaları doğal ve meşru oluyor da işçi sınıfından Marx ve Engels tarafından ilan edilen ve bütün emekçilerin en kişisel çıkarlarına uygun düşen “Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!” sloganını reddetmesi isteniyor?

Bu, -batıda Haberleşme Bürosu için genel olarak kullanılan ifadeyle- “Kominform denilen diken” yıllarca ayaklarına batan batı beylikleri için tam bir bozgun olmuştur! Nasıl oldu da dört ay sonra geçerliliğini yitirdi? Bu kadar derinlemesine ne değişti?

Buna verilecek tek bir cevap var. Arada, SSCB Komünist Partisi’nin XX. Kongresi gerçekleşmiş ve emperyalizmi yenmek için savaşımı ön-

gören Leninist politikadan emperyalizmle kalıcı ve barışçıl uzlaşma ve “bir arada yaşama” politikasına dönüş benimsenmişti. Dolayısıyla Komünist Parti Manifestosu ruhunda ödünsüz sınıf mücadelesi devrimci politikasından uzaklaşarak sınıf uzlaşması revizyonist politikasının benimsenmesi söz konusuydu.

Komünist ve İşçi Partileri Haberleşme Bürosu, bu dönüşün dünya komünist hareketine uygulanmasına karşı bir direniş merkezi haline gelebilecek şekilde oluşturulmuştu. Haberleşme Bürosu'nun SSCB KP yönetimini, bu partinin kararlarını kolektif bir karar organında yer alan diğer ortaklarıyla uyumlulaştırma gereksinimi nedeniyle kısıtlaması; işte “tü-kendi” denen işlev buydu. Bu nedenle Haberleşme Bürosu yok edilmeliydi! Kruşçev 1955 haziranında Tito'yla uzlaşabilmek için ve daha sonra da XX. Kongrede başarıyla kullandığı sürpriz taktiğini uygulayıp komünist partileri bir oldubittiyle karşı karşıya bırakmak için, serbest kalma ihtiyacı duyuyordu, bunun daha ötesiyse onları SSCB Komünist Partisi'ne boyun eğmek ya da ilişkisini kesmek arasında bir tercih yapmaya zorlamaktı! Boyun eğmeyi reddetmenin sonucunun ne olduğunu, 1960 yılında Arnavutluk ve Çin'le ilişkilerin kesilmesi örneği herkese gösterdi. Fakat revizyonist yönetimin bunu yapabilmesi ancak komünist hareketin kolektif bir organı bulunmaması nedeniyle mümkün olabilişti...

* Kurt Gossweiler Alman Faşizmi üzerine en önemli uzmanlarından biridir. Aynı zamanda uluslararası komünist hareket içinde revizyonizmin tarihi üzerine önemli araştırmaların sahibidir. (<http://www.kurt-gossweiler.de>)

Yukarıdaki metin ilk olarak Weiseneer Blätter'in 2001 yılı 4. mevsimlik sayısında yayınlanmıştır. Tüm sayfa numaraları George Dimitrov'un Bernard H. Bayerlein tarafından 1933-1943 Günlükleri başlığıyla yayınlanan yazılarına gönderme yapmaktadır. Rusça ve Bulgarca'dan Vladislav Hedeler ve Brigit Schievenz tarafından tercümesi yapılan eserin, Edition Aufbau, Berlin 2000 baskısı.

Metin, Les dossier du BIP dergisi 89 no'lu Aralık 2002 sayısında yer alan bir makalenin ikinci kısmıdır. Bu dergi Editions Démocrite tarafından yayınlanmaktadır. Adres: bd Roger Salengro 52, 93190 Livry-Garçan Fransa E-mail adresi: democrite@wanadoo.fr

Stalin Arşivi çeviri birimi (17 Ocak 2007)

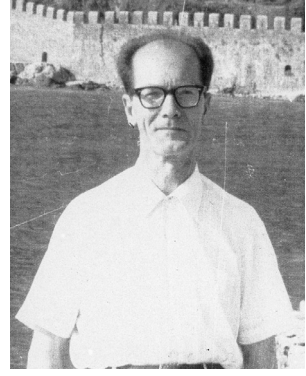
Sırrı Öztürk

-Anı-

Faik Muzaffer Amaç'ın Anısına* ...

(1915 - 9 Mart 1978)

Dönemin TKP Kadrolarından Avukat Faik Muzaffer Amaç'ı sıkıyönetim davaları sebebiyle değil, çok daha önceleri tanımaktaydım. 1946-'47 ders yılı döneminde o, Erzurum Erkek Lisesinde Felsefe öğretmeni idi. Ağabeylerimden Hilmi Öztürk de onun öğrencisiydi. Faik Hocayı ağabeyimden dinleyerek tanıyordum. Öğrencileri arasında onu ihbar eden ve sonraları hâkim, avukat, yazar olan kişinin (Akdemir Akmut) hayat hikâyesini ta o zamanlardan bilmekteydim. O

dönem Faik Hocayı, Erzurum Lisesinden “komünistlik” suçlamasıyla Diyarbakır'a sürgün etmişlerdi. Öğrencileri, özellikle, Doğu'nun yoksul (Türk ve Kürt) emekçi halk çocuklarından oluşan yatılı öğrenciler, aralarında ağabeyimin de bulunduğu kalabalık bir grup, okul pencerelerinden atlayıp kaçarak, Hocayı tren garında uğurlamış, ona uygun görülen sürgün olayını protesto etmiş ve büyük bir gösteri düzenlemişlerdi. Böylece onun öğrencileri belki de hayatlarında ilk eylemlerini böylece koymuş ve bu yüzden de cezalandırılmışlardı.

Faik Hoca dönemin TKP'nin legal kadrolarındandı. İddia edildiği gibi derslerinde “komünizm propagandası” da yapmamıştı. O ne yaptığını bilen biriydi. Felsefe dersinde öğrencilerine yalnızca ilkeli, dürüst, namuslu, yurtsever, bilinçli ve erdemli olmayı öğretmişti. Medeni hakları savunmuş, kişinin vazgeçilmez temel hak ve özgürlüklerinden söz etmişti. Onun bu demokrat tavrı bile yüzyıllık bir ticaret merkezi olan ve ayrıca esnaf ahlakının hâlâ da bir türlü kınlamadığı bir kentte anlaşılmamış, daha doğrusu anlaşılmış ve fakat kara dinci gericilik ile ırkçı faşist gericiliğin boy verdiği bir ortamda ihbar konusu yapılmıştı. O dönem bırakın komünizm, sosyalizm kelimelerini telaffuz etmek, “sos” demek bile yasaktı...

Faik Hoca sürgün edildiği Diyarbakır ve diğer kentlerde de kim bilir bu tür ihbarlarla boğuşmuştu. Çok sevdiği öğretmenlik mesleği elinden alınca o da hukukçu olmuştu. Erzurum Lisesinde öğrencisi bulunan Akdemir Akmut'ta Hocanın ardı sıra Diyarbakır Lisesine gönderilmişti...

15/16 Haziran Direnişi davalarında, sendikacıların yargılandığı davanın dışındaki, yani bizim "amele taifesi"nin davalarına girmeyi kimi avukatlar, "şöhretiyle mütenasip" görmediklerinden ilgi göstermemişti. Bu yüzden savunuculuğumuz bu türden "yetenekli" avukatlarca yapılamamıştı. Duruşmalarımıza, isteğimiz üzerine, Niyazi Ağırnaslı, Halit Çelenk, Turgut Kazan, ancak bir iki celseye katılmıştı. Faik Hocaya haber salmıştık: "Bizim davaya girsin diye..." O, hakkında "komünistlik" suçlaması olan kimliği ile bu isteğimize şöyle bir cevap vermişti: "Aleyhinize olmazsa gireyim..." 15/16 Haziran duruşmalarındaki genel tavrımız oldukça açık ve netti: Proleter Devrimci çizgide 15/16 Haziran Harekâtı'nı yalnızca biz (evet yalnızca biz) siyasî olarak savunmuştuk. Mahkemelerde sosyalizmin onurlu sesini haykırmıştık. Direnişimizin tarihsel, sosyal, sınıfsal haklılığını dile getirmiştik. Devrimci geleneğimizi duruşmalar da sürdürmüştük. Bu konu ilgili dosyada ve telif eserlerimizde yazılıdır. Bizim, Hocanın andığı gibi, bu türden bir hesap yapıp yapmadığımızı dost-düşman herkes biliyordu. Hoca, bunca yoğun işlerinin arasında yine de bizi kırmamış ve arada bir duruşmalarımıza girmişti.

12 Mart'ta idam talebiyle yargılanan arkadaşların avukat arayışları karşısında Faik Muzaffer Amaç Hocayı onlara öneren de bendim.

Onun da çabasıyla Doğu'nun bereketli topraklarına ekilen ilerici tohumlar gecikmeden ve zamanla yeşermiş, çalınan devrimci mayalar cılk çıkmamıştı. Erzurum'un yetiştirdiği ilerici ve devrimci kesimler Faik Hocayı ele veren ihbarcılardan daha büyük çoğunlukta idi. Yalnızca Erzurum Lisesinde değil, Erzurum Erkek Sanat Enstitüsünde de Faik Hoca gibi, ilerici düşünceleriyle düşünce-davranışta geleceğimizi hazırlayan eli öpülecek çok hocamız vardı. Müdürümüz Nurettin Çelikler, Türkçe hocamız ve müdür yardımcımız Nazmi Şener bizlerin, bilimsel bilgiler edinerek bilinçlenmemizi, ilerici ve namuslu kişiler olarak yetişmemiz için okul içi ve dışı akıl almaz özverilerle az mı didinmişlerdi? Kültür dersleri çok az ve sınırlı tutulan bizim okulumuzda daha 15 yaşına gelmeden bu hocaların özendirilmesiyle bütün klasikleri okumuş, edebiyatla, felsefeyle, sosyal bilimler ve pozitif düşüncelerle tanışmıştık. Bizim ilerici hocalarımız da TKP'nin Kadroları Faik Hocadan farklı olarak sos-

yalizmlle çok daha erken tanışmıştı. Ayrıca, çok dik duran onurlu kişilerdi. Onlar da “komünistlik” suçlamasıyla sürülmüş ve acı çekmişlerdi. Bu hocalarımızı, ayrılırken, bizler de görkemli biçimde protestolarımızla, gözyaşlarımızla uğurlamıştık.

Faik Hoca gösterişsiz, naif, çelimsiz, ufak tefek ve çelebi bir insandı. Dış görünüşüne aldananlar hakkında: “Bu ne sünepe adam.” diyebilir ve kolaylıkla yanlış bir hükme varabilirdi. Hoca yüreğindeki kuru belli etmezdi. Sonsuz tevazuu yüzünden onu eleştirenler de çıkıyordu. Evet, sınıflı toplumlardaki tevazuu ve aşırı diğerkâmlık bireycilik kadar kötüydü. Hele bu memlekette Hoca gibi tevazuu sahibi kişiler daima horlanır, kolayca sömürülür, kenara itilir ve değerleri bilinmezdi... Onun savunduğu sanıklardan biri olarak diyebilirim ki, Hoca'nın değerini ölçmek için eğer bir sarraf gibi davranmak gerekirse, o yirmi dört ayar bir altındı. Hele “avukat milleti” içinden çıkan kimi şarlatanları gördükçe, Hoca hakkındaki saygımız daha da artıyordu. Çünkü kimi avukatlar, ne yazık, sıkıyönetim davalarına faydacı biçimde yaklaşıyordu. Hoca'nın avukatlık anlayışı, devrimciliği magazinleştirerek piyasa ilişkilerine ya da esnaf ahlakına dönüştürenlerden farklıydı. O, böyleleriyle asla kıyaslanamazdı. Hoca, yüksek ahlaklı bir kimlik ve kişiliğe sahipti...

Hapis yatmayan, mücadelenin ateş çemberinden geçmeyen, faşizmin çirkinliği ile yüz yüze gelmeyenler, devrimci görev ve sorumluluklarını nasıl tartabilirdi? Böyleleri, hele ciddî ve donanımlı örgütsel güvencelerden de gelmiyorsa, ilerici bir avukatın rolünü hiç anlayamazdı. Görüşmesi, okuması, yazması, radyo dinlemesi, hava alması, serbestçe dolaşması, gazete okuması elinden alınmayanlar, Faik Hoca'nın değerini bilemezdi. Onu, ölümünü bekleyen bir idamlık, günün yirmi dört saatini yatağında prangaya vurulmuş olarak geçiren bir siyasî tutuklu, faşizmin işkence hanelerinde hayatını, onurunu ve düşüncelerini temiz tutmasını bilmiş devrimciler sevmesin de kimler sevsindi?

Faik Hoca'nın müvekkillerine yazdığı teksir edilmiş bir mektup dahi cezaevlerinin durumunu iyileştirmeye yetmişti.

Faik Hoca üstlendiği savunuculuk görevinde sanıklara düşüncelerine göre bir işlem yapmazdı. O da bir zamanlar TİP üyesiydi. Belki hukukçuluğundan olsa gerek, kısa bir dönem için Aybar'ı desteklemişti. Gerekçesi ise şöyleydi: “Bir dönem bu paşazade ile yürümek doğrudu...” Ama bu destek asla Boran, Aren ve Sargın'ın türünden bir desteğe benzemiyordu. Geçmişten gelen bir dostluğu vardı Aybar'la hepsi o

kadar. O kişiye tapmaz, bağımsızlığını ve inandığı ilkelerle onurunu korumasını bilirdi. İlerlemiş, çok çile çekmiş ve yıpranmış bir yaşta olmasına rağmen, aklına koyduğu işi gerçekleştirdi. İnatla sürdürdüğü kavgasını bir militan gibi yarıda bırakmamış ve yolundan dönmemişti. Oysa kimi meslektaşları, sıkıyönetim davalarındaki savunuculuklarında, askerî savcılarla garip ilişkiler kurmuş, onlarla birlikte kitap yayımlamıştı... Kimiler mi? Naylon komünistlerin cemettiği “İlerlemeci” takımı... Onlar bu hâkim ve savcılarla birlikte çok köprüler inşa etmiş, mangalda kül bırakmamış, bin bir hesap ve kombinezonlarla onlarla beraber kitap dahi “üreterek” ticarete dahi soyunmuştu. Kimi avukatlar ise, Baro’ya alınmalarını ilkesel olarak kararlaştırılmış bazı emekli askerî savcı ve hâkimleri, “İlericilik” adına, Baro’ya kaydetmiş ve devletle “derin” ilişkileri önceden yapılmış kişilerle kırıştırmayı gündemlerine alabilmişlerdi! Hatta daha da ileri giderek, Baro’nun da meslekî bir kurum olduğunu unutup birer mafya kafasıyla burasını da sendika, gençlik kuruluşları ve demokratik kuruluşlara benzetmeye koyulmuştu... Naylon komünistlerin örgütlenmesinde Baroyu da kullanabilmişti.

Sözün özü: Veba mikrobu “örgütlü oportünizm” girdiği her yeri kurutuyordu. Bir zamanların faşist yönetimlerine hizmet eden askeri hâkimlerin Baro dergisinde “İlericilik” adına makale yazmalarına dahi ses çıkarmamışlardı!

Sıkıyönetim sürecinde, Av. F. M. Amaç’ın başını çektiği bir hukukçu grubu oluşturulmuştu. Sıkıyönetim süresince hukuk yoluyla yapılacak mücadelede takınılacak tavırlar konusunda önemli projeler yapmıştı:

- Poliste, savcılıkta işkence konusu;
- Sanıkların Adli Tabibe, hastaneye şevki;
- İşkence olaylarının ilgililere duyurulması;
- Hâkimlerin reddi;
- Tutukluların demire vurulmaları;
- Serbest savunma hazırlanmasının sağlanması;
- Askerî Mahkemelerin Kuruluş ve Yargılama Usul Kanunu, Anayasa aykırılığı;
- Hâkimlerin bağımsızlığı üzerine;
- İnfaz Yasası ve antidemokratik uygulamalar;
- Tutukluların her zaman müdafilerle görüşüp, konuşması, haberleşmesi;
- Adli Müşavir ve komutanlıkça tehdit edilmemesi, uygunsuz işlem görmemeleri;

- Avukat-sanık görüşmelerinin sınırlandırılması ve dinlenmesi;
  - Sanıkların sorgulama biçim ve yöntemleri;
  - Memurların görevlerini kötüye kullanması;
  - Tarafsızlığından şüphe edilen hâkimin reddi;
  - Tutuklevlerinin durumu;
  - Duruşmalarda verilen dilekçelerin okutulmaması;
  - Aleniyetin çiğnenmesi;
  - Hâkim ve savcıların şikâyet edilmesi vbg. onlarca konu üzerinde mızrağı çuvala sokmak isteyenlerle eşitsiz koşullarda, kendi burjuva hukukunu dahi çiğneyenlerle dövülmüş durmuştu. Hele bir ret dilekçesinde:
  - Sanıklara yapılan işkenceler karşısında ilgisizlik;
  - Mahkeme kurulunun sanıklarca şikâyet edilmeleri;
  - Duruşma tutanaklarının güven verici olmaktan uzak olması;
  - Duruşmalarda çıkartılan olaylar; sanıkların boğazlanması; ellerinin bükülüp tartaklanmaları; mahkeme kararı olmadan Mahir'in demire vurulması vb. gibi gerekçelerin dile getirilmesi;
- hukuk alanındaki mücadelede bir zaferdi.

Av. F. M. Amaç'ın Erzurum ve Diyarbakır Lisesinden öğrencisi, duruşma hâkimi Alb. Akdemir Akmut hakkında duruşmaya sunduğu belgeler, Baba Akmut'un oğlu (Akmut'un ruh sağlığının bozuk olduğunu iddia eden, dolayısıyla oğlunu dahi ihbar edişini kanıtlayan kendi el yazısı belge) baba-oğul Akmut'ların "öyküsü" konusundaki yazılı müracaatlar hukuk savaşının eşsiz örnekleri arasındaydı.

Onun bu savaşı, en sonunda cezaevine düşmesini de sağlamıştı. Hukuk savaşını kişisel "hakaret" yerine koyanlar, Hoca'nın aleyhine dava açmış ve bu davayı kazanmıştı! İnandığı dava uğruna dövüşürken evine haciz konmuş; maddî, manevî varlığı zarar görmüştü. Hem de ilerlemiş yaşına ve hastalığına bakmadan, onunla birlikte savunucu arkadaşlarının bir kısmı, sonradan THKP-C'nin sanıkları yapılmıştı. Demek iç dinamik biraz daha ağır basmasaymış, çok sevimli burjuvazimiz onu da az kalsın "şehir gerillası" niyetine THKP-C sanıkları arasına sokmakta asla bir sakınca görmeyecekti!

Hâlbuki Faik Muzaffer Amaç, söz yerindeyse bir "fikir gerillasıydı!"

Duruşmalarda, burjuva hukuku ve onun genel ilkelerini anlama, yorumlama ve uygulama konularında iki taraf oluşmuştu. Biri: Av. F. M. Amaç'ın başını çektiği ilerici savunucuların, demokratik tavrı. Ötekisi: Biçimsel konularla uğraşan, hukukun özünü göz ardı eden ve onu hiçe sa-

yan ya da “hini hacette” çığnemekte bir sakınca görmeyen bir anlayışın taraftarı olan iddia makamıyla, iyi saatlerde olsunlarla ilişkili mahkeme heyetinin tutucu, baskıcı tavrı.

Gerek 15/16 Haziran 1970, gerekse 12 Mart 1971 dönemlerinde savunucular arasındaki bu iki tip hemen göze çarpardı. Avukatlık gibi uzmanlık ve özel bilgi isteyen bir dalda, yani teknik bir konuda, siyasî tutkular bu iki tip savunucuları kendi açılarından yargıladılar. Sanırım buna hakları da vardı. Bilinen sebeplerine rağmen, bu yargı her zaman aynıydı: Biri, bu yazıda ifadesini bulan ve Av. F. M. Amaç'ın kişiliğinde simgelenen olumlu tavrı, ikincisi: Ömür boyu, ün düşkünlüğü sansasyon ve magazinleşmeden hoşlanan ve koltuk kavgası için yanıp tutuşan fırsatçıların tavrıydı, böylelerinin gündemindeki konu, doğallıkla: “Avukatlık eşittir para!” idi.

Üretim, mülkiyet ve paylaşım ilişkileri ve sistemin bir kurumu olan Hukuk'un varlığı bir gerçeklikti. Bu kuruma ve onun işleyişine karşı, “Burjuvazinin yararlandığı bir aldatmaca aracı ve silahı” olarak bakan, bunu ileri süren görüşler yaygındır. Konuya tek yanlı ve çok yüzeysel olarak bakan bu görüş sahipleri sol sapma içindeydiler. Burjuva hukukunu, onun rolünü ve önemini abartanlara da rastlanıyordu. Devrimcilerin yürüttüğü bütün mücadeleleri böyle bir kurumun kanun maddeleri içinde dar bir açıdan görmeye yatkın olanlar da vardı. Hatta nokta ve virgülleri bile çeşitli yorumlarla değerlendiren ve böylelikle “hukuk yoluyla mücadele” yapılacağı yolunda ahkâm kesip, fetva verenler ise, hukukun kalıpları içinde sıkışıp kalmış, ölü, mekanik ve bilimselliğin ölçüsünü kaçırmış olan sağ teslimiyetçi sapma içindeydi.

DPP'nin oluşturulup geliştirilemediği dönemlerde ilerici avukatların da konuyu idealist bir yaklaşımla değerlendirmesi, kurumlaşamayışları, devrimci geçinen avukatların afur-tufurları, kimi mahkeme kararları karşısında sevinip-sinirlenmeleri doğal ve anlaşılır bir şeydir. Kimi avukatların bazı davalardaki sömürücü tavırlarının nedenleri vardı. Bu konudaki sapmaların çeşitli yakınmalara yol açtığı, kırgınlıklar yarattığı da bir gerçekliktir. Bu türden sapmaların giderilip, asgariye indirilebilmesi, doğru ve geçerli bir hukuk savaşı verilebilmesinin ilk ve değişmez şartı olan, DPP'nin oluşturulup geliştirilebilmesine bağlıydı. Böylesine anlamlı, merkezi kurumsal disiplinli **Kurum** ve **Araç**'larımız yaratılmadan devrimcilik adına avukatların kendi başlarına “birlikteliğini” beklemek ve yaptıkları “mücadeleden” hedefe varıcı sonuçlar ummak herhalde yanlıştı.

Böyle bir eksikliğe rağmen, hukukun diyalektiğini kavramak, hukuku devrimci mücadele içinde işçi sınıfı hareketi yararına kullanabilmek mümkün müdür?

Aleyhteki faktörlere rağmen, Av. F. M. Amaç, böyle bir mücadeleyi büyük bir yüreklilikle, inatla ve militanca kavramış ve sürdürmüştür. O, mesleğini hiçbir zaman ve hiçbir şarta bağlı olmadan bir sömürü aracı olarak kullanmamıştır. Oysa bu konuda çok çirkin olaylara tanık olmuşuzdur. Bir ikisini yazmadan geçemeyeceğim: Devrimcilik adına sanıklarından, burjuva avukatlardan fazla para talep edilmiştir. *12 Mart 1971'den Portreler -I-* Ömer Ayna bölümünde yazıldığı gibi... Tutuklulara kitap başışı adı altında yapılan faaliyetlerle kişisel kütüphaneler oluşturulmuştur. Bazı davalar kimilerinin reklam ve kariyer aracı olarak kullanılmıştır. Davalarla ilgili olaylar, özellikle işkence ve hukuk ihlalleriyle ilgili kitaplar yazıya-kitaba dökülerek kolay ün peşine düşülmüştür. Hâlbuki bu kitapların geliri işkence görenlerin ailelerine verilecekti... Davalarda yanlış strateji ve taktikler uygulanmış, kurtarılması gereken sanıkların zarar görmeleri sağlanmıştır...

Oysa Av. F. M. Amaç'ın bu konuda tavrı açık, yetkin, dürüst ve çok belirgin, ayrıca, seviyelidir. O bir gerçeklik olan Hukuk'a bir araç olarak bakmış ve onu gereği gibi kullanmıştır.

Ülkemizde burjuvazi, yüzyıldır, en gerici hatta faşist iktidarların giriştiği baskı ve teröre başvurulduğu dönemlerde dahi, yazılı bir hukukî kılıf arama ihtiyacını duymuştur. En azından bu kurumun biçimsel de olsa, varlığını gözetmek zorunda kalmıştır. İç ve dış gerici güçlerin böyle bir kuruma olan ihtiyacının bilimsel tanımını biliniyordu. Bu sebeple ilerici ve demokrat güçleri ezmek için kuvvete başvurulara karşı, onların bu silahını geri teptirmek gerekiyordu. Burjuvazinin hukuk kurumlarını kullanmak, böyle bir aracın önemini ve yerini değerlendirip kavrayarak, kuvvete, kaba güce, başvuran siyasî iktidarın kendi hukukunu çiğnemesi karşısında, oyunu kurallarına göre oynamak, faşizmin çirkin yüzünü açığa vurmak, onun otoritesini sınırlandırıp savuşturmaya çalışmak, devrimcilerin göz ardı edemeyeceği bir mücadele alanıydı. Bu mücadele hâkim sınıfların iktidarına ve faşizme karşı çok yönlü savaşın bir parçasıdır.

Değişim, gelişim ve dönüşüm yasasına inananların, burjuva hukukunun da sosyalist devrimle değişeceğine ve aşılabacağına, ayrıca yerine, insana ve emeğe değer veren çok ileri bir hukuk kurumunun konulacağını kavraması gerekiyordu.

Av. F. M. Amaç, bu ilkeselliği, mücadelesi ve kendi imkânları ölçüsünde akıllıca, özveriyle kullanmış bir hukuk savaşçısıdır. 12 Mart ile 16 Haziran dava dosyaları bunun kanıtlarıyla doludur. Bu konuda doğru bir yargıya varabilmek için dava dosyalarında verilen örnekleri incelemek gerekecektir.

Av. F. M. Amaç, 16 Haziran davalarında verilen hukuk savaşı karşısında bazen bir özeleştiriye de girişirdi: “Acaba biz, büyük bir hata mı işledik? Burjuvazinin çürük kurumlarının üzerine şiddetle yüklenerek onları zamanından önce uyarıp yol mu göstermiş olduk?” demekten kendini alamazdı. Oysa iç ve dış gerici güçlerin faşist yöntemleri devreye sokmasının temel nedeni yapısal, siyasal-ekonomik bunalımdı. Sınıf mücadelesinde, hâkim sınıfların zora başvurabilmesi, onun doğasından ileri geliyordu; ayrıca, burjuva diktatörlüğünün aşılmasına çalışan sınıf temeline dayalı Proleter Devrimci örgütler zayıftı...

Sistem bunalımı aşamıyordu, aşamazdı... Bunalımı aşması gereken radikal sosyalist hareketler ise, içinden ve dışından büyük zaafllara uğratılmıştı. Böyle bir kargaşa içinde “gençlik eylemleri”, burjuvazi tarafından “bahane” yerine konuluyordu. Böylece, askeri faşist darbelerle finans-kapitale rahat bir nefes alacak bir zaman kazandırılıyordu.

Bizim cenahımız hukuk yoluyla ileri bir savaş vermeyip, “Burjuvaziyi zamanından önce uyarmamış...” dahi olsaydılar, burjuva diktatörlüğünü aşmaya aday bir **Sınıf Partisi**’nden yoksun oldukları sürece, yine de, emperyalist-kapitalist sistem yapısal karakteri gereği, bunalımı aşmadığı için mutlaka kuvvete başvuracak, kendi kurumlarını çiğneyecek, anayasayı ve yasaları geriye doğru değiştirmeye koyulacaktı.

Burada asıl eleştirisi yapılacak sorun, ilerici hukukçuların mücadelesi değildir. Sorunun can alıcı noktası, sosyalist hareket ile işçi sınıfı hareketinin kendi iç zaafllarını aşıp adına layık bir **Sınıf Partisi**’ni oluşturamayışında yatıyordu. Karşı devrim bu koşullarda haliyle işlevini yerine getirecekti.

Av. F. M. Amaç yaptığı “özeleştiriyle”, temelde yatan eksikliğe değinmese de, hiç olmazsa, bir aydın olarak bu konular üzerindeki duyarlılığını dile getirmiş oluyordu. Bu bakımdan ona hiç kimse eleştiri yöneltilmiyordu. Oysa kimi avukatlar, burjuvazinin kendilerine sağladığı, cüppe ve kurumların çeşitli imkân ve koruması altında âdeta şarlatanlık yapıyordu. Hoca’nın şarlatanların dışında kalmış olması dahi az şey midir?

Nice avukatlar biliriz, yazıhaneleri sanki “kurtarılmış vatan toprağı” gibiydi ve insan korkusundan buralara adımını atmaya cesaret edemiyordu. Kasıntı ve kuruntularıyla sanırsınız onlar olmazsa ülke hepten batacaktır. Yanlarına yaklaşılmayan bu “ilerici” avukatlar ve onların Baro’su sistemin kendilerine sunduğı küçük bir imparatorluğun: Yasama-Yürütme-Yargı sacayaklarından biriydi.

Burjuva hukukunun karmaşık, dolambaçlı mevzuatı onlara bazı imtiyazlar sağlamıştı; bu yüzden poz keserlerdi. Sanki sıkıyönetimler baylarımızın imtiyazlarını daha da katlamak için ilan edilmişti. Hakkımızda ferman çıkaranların bir bölümü de “Avukat milleti” idi. İlerici geçinen kimi avukatlar, devrimcilere karşı ilan edilmiş bir savaşta âdeta çeşitli ganimetlere konmuş bir kesimdi. Kimi avukatlar leşe konmuş akbabalara benziyordu. Fakat akbabaların dahi bir işlevi vardı; onlar doğanın eşsiz dengesine yardım ediyorlardı. Peki ya bu “Avukat milleti” neye yarıyordu? Onlar da doğadaki doğal seleksiyona yardımcı mı oluyordu?

Onurlu bir hukukçu ile ilgili bazı anıları yazarken yine de bizleri çok yaralayan bir konuya dokunmadan edemedim...

12 Mart’ta kıyılan devrimci gençlerimizin davalarını bazı yetenekli avukatlar almamıştı. Gençlerin bu konudaki isteklerini, Kartal Maltepe Cezaevindeyken, Cezaevi müdürünün odasında karşılaştığım bazı avukatlara ilettiğimde, onlardan olumsuz bir cevap almıştım. TİP’ten tanıdığımız Alp Selek, Nebil Varuy, Enis Coşkun ve Müşür Kaya Canpolat gibi avukatlar, “parti disiplini” diyerek ve böyle bir “gerekenin” ardına saklanarak gençlerin vekâletini almayı reddetmişti. Oysa 12 Mart faşizmi gelip oturmuş, bütün ilerici kurumları kapatmış ve kişilerin üstünden silindir gibi geçmişti. Ortada TİP diye bir örgüt de kalmamıştı. Onları: “Ne disiplini, hangi disiplin?” diye sorgulamaya ve konuya duyarlı olmaya çalıştıksa da önerimiz yerini bulmamıştı.

Av. F. M. Amaç’ta TİP üyesiydi; devrimci gençlerin davasını sorumlulukla alarak disiplinsizlik mi yapmış oluyordu? Oysa TİP’in ideolojik, politik ve örgütsel zaafı ve “parti disiplini” diyerek asla savunulamazdı. Ayrıca, bir dönemin sosyalistlerinin çapsızlığından ötürü, bir daha yeri doldurulamayacak en yetenekli genç kadroların kırımı oldukça rahatlıkla gerçekleşebilmişti! İnsan sormadan edemiyordu: Hangi disiplin, ne disiplini? Hangi ilke, hangi teori, hangi parti normu? Keşke o disiplin denilen şey (Devrimci ve Komünist ilkeler) olsaydı da, bizde önümüzü ilikleseydik!

Teknik bir konuda, hukukî yardımlarını esirgeyen bu türden avukatlar öyle davalarda savunuculuk üstlenmişlerdir ki, insan yazmaya utanıyordu *12 Mart 1971'den Portreler -I-* (Ömer Ayna ile ilgili bölümde değinildiği üzere...). Bu baylar, kimi örgütlerin çok "hayırlı" doğumlarında "ebelik" dahi etmişti. (Av. Müşür Kaya Canpolat, naylon komünistlerin DİSK'in başına cunta misali gelip oturmalarına, "iyi niyetlerle" katkı yapmış, böylelerinin DİSK Geleneğine vereceği zararı görememişti...) Geçmişin devrimci bir kritiğini yapmaktan kaçan avukatlara cenaze törenlerinde trafik memurluğu, siyasî parselasyonda koltuk, sendikalarda uzmanlık veriliyordu... Kimi avukatlar oportünist sendika gangsterlerine, işçi simsarlarına yol ve erkân gösterip onların ayıplarını örtme rollerine soyunmuştu. Ülkemizin hiç de hakketmediği bir ortama sürüklenmesinde etkin roller üstlenip sağ ve "sol" teslimiyetçi oportünist örgütlerin ete kemiğe bürünmesine büyük katkılarda bulunanlar, "parti disiplini" gözettiklerini(!) söyleyen avukatlar değil miydi?

Kimi ilerici kılıklı avukatlar, artı-değerle beslenen burjuva hukukçularına taş çıkartan "eylemlere" girişmiş; çoğu emekçi halk çocuğu olan özverili ve militan gençlerin, bizim çocuklarımızın, yanlışa itilmiş çocuklarımızın kanlarıyla imparatorluklar kurmuştu. Kimileri de işçi parasıyla hovardalık ederek ürünlerimizi sömürerek, onların üzerine basa basa "İlerlemeci" olmuştu!

Av. F. M. Amaç'ın bazı zaafı ve çok saf yanları da vardı. Üstlendiği savunuculuğun strateji ve taktiklerini kimseden saklamazdı. İnsan kılığında yanına sokulanların gerçek kimliklerini ayrıntılı araştıramazdı. İdamları önlemek için, özellikle Ziya Yılmaz'ın idamını önlemek konusunda, hukuk yoluyla yapılacak bütün girişimlerin önü tıkanırsa: "Ben tek başına köprü üzerinde bildiri dağıtacağım..." fikrini bile kimi meçhul adamların yanında söylemekten çekinmezdi. O dönemde bürosuna, "Avukatlık stajı yapacağım..." türünden maskeli niyetlerle girip çıkanların amaçlarını denetleyemezdi. Bir namus abidesi gibi hile, dubara, üçkâğıt, yalan ve riya onun yanına uğramamıştı.

Kimi avukatlar, aydın gevezelikleriyle umutsuzca bütün siyasetlere küskün, entelektüalizme soyunadursun, Faik Hoca bu yollara sapmamıştı. Önüne devrimci bir iş koymuştu. Gündemine çözülmesi şart basit ve sade işleri yapmayı koyabilenler, emekçi titizliği ile çalışmak durumundaydı...

Faik Hoca üzerinde çalıştığı bazı kitapları üretmeden aramızdan ayrılmıştı. Onun kaybı en çok biz sanıkları sarsmıştı. Faik Hocaya karşı olan ödevlerimizi yeterince yapamamanın acısı yüreğimizi yakıyordu.

Cenazesine savunduğu sanıklarla birlikte katılmıştık. Ölümü de onun sadeliği ve efendiliği gibi gösterişsizdi. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, “Aziz ve sevgili meslektaşım...” diye başlayan, biçimsel, diplomatik inceliklerle süslü, birazda masonik hitap tarzıyla bir konuşma yapmıştı. DİSK’te “ahde vefa” göstermiş, daha doğrusu bir avukatın (Müşür Kaya Canpolat) uyarısıyla hazırlanan mesajın mezarı başında okunmasını sağlamıştı.

Bu konuşmalar bizleri tahrik etmişti. Önceden hazırlanmış bir konuşma metnimiz de yoktu. Sanık arkadaşların isteğine uyararak birkaç cümleyi de biz dile getirmiştik. Bizim söylediklerimiz, 12 Mart’ı yaşamamış, kavramamış konuşmacıların değinmediği, asla da değinemeyecekleri konuları kapsıyordu: *“Faik Hoca Devrimci ve Marksist bir mücadele insanımızdı. Yoldaşımızdı. Bir fikir gerillasıydı. Gerek 15/16 Haziran Direnişi dönemlerinde, gerek daha önceki dönemlerde Devrimcilere, sosyalistlere, komünistlere, “Hukuk yoluyla mücadelede” O da yerini almıştı. 12 Mart askeri faşist darbenin esir aldığı tüm siyasî tutsakları da düşünce-davranış çizgilerine bakmadan ve ayırmadan savunmuştu. Bu görevini yerine getirirken sınıflı toplumun öne çıkardığı, özel mülkiyet, para-pul, ün düşkünlüğü gibi şeyleri elinin tersiyle bir kenara itmişti. İnatçı, ısrarlı ve sürekli biçimde iddiasının arkasında dik ve onurlu durmuştu. Son derece basit, sade ve gösterişsiz tavrıyla faşist mahkemeleri yargılamayı başarmıştı. Anlayana “Hukuk Dersi” vermişti... Bunları dile getirmek gerekiyordu. Ayrıca, törene katılanları Hoca’nın devrimci anısına saygı duruşuna davet ederek, son görevi imama bırakmamış, Faik Hocayı kendi komünist selamlarımızla uğurlamış ve doğaya teslim etmiştik...*

Bir devrimcinin mezarı başında “ahde vefa” ya da formalite konuşmaları yapılamazdı. Faik Hocayla, onun savunduğu çeşitli sanıklarla aynı düşünceleri paylaşmıyorduk. Birlikte paylaştığımız tek şey, iç ve dış gerici güçlerin faşist uygulamalarına karşı tek mevzide bulunma bilinciydi. Faşizme karşı çok yönlü savaşta kişiler ve örgütler ayrı ayrı yollarda dövüşmüş, hata ve yanlışlar yapmıştı. Hepimiz de yapmıştık. Bu yolda hesapsızca ölen, kıyılan, katledilen, hapsilere giren militanlar vardı. Faik Hoca da bir militandı; hem de kendi uzmanlık dalında ve kendi stiline dövüşen yaman bir militan!

Bizim sanıklar adına yaptığımız konuşma, aslında bir yol arkadaşımıza karşı yapılması gerekli bir görevdi.

Av. F. M. Amaç gibi ne yaptığının bilincinde yiğit, dürüst ve onurlu bir hukuk savaşçısına derin saygı ve milyonlarca selam! “İlericilik” ve “savunuculuk” adına çeşitli olumsuzlukların esiri “hukuk” cücelerine de binlerce lanet!

Yayınlanmış Eserleri:

- *Laiklik İlkesi Sanık Sandalyesinde*, Barış Yayınları, Ocak 1966.
- *Komünist Öğretmen! Davası*, Kaya Yayınları, 1966.
- *Milli Emniyet Dosyası*, Habora Kitabevi Yayınları, 1969.
- *Çayan Davası*, Yücel Yayınları, Ekim 1971.
- *Dava Askeri Yargıtay'da*, Kendi Yayını, Haziran 1972.

* Bu yazı, *12 Mart 1971'den Portreler I*. Cilt, Eylül 2011 tarihli 7. Baskısından alındı. (S. Ö.)

* * *

Av. Faik Muzaffer Amaç'ı ve niteliklerini öğrenebilmek açısından Halide Özerden'in 12 Mart 2000 tarihli, 729 sayılı *Cumhuriyet Eki*'nde yayımlanan bir yazısını eklemeyi uygun bulduk:

“*Cumhuriyet* gazetesinde 1969 yılında yayımlanan bir yazısı onu tanımama vesile oldu. Faik Muzaffer Amaç bu yazısında 1968 kuşak sanıklarının, isterlerse sorgu hâkimlerine ifade vermeyebileceklerini, bunun onların yasal hakları olduğunu anlatarak pek çok insanı aydınlatıyordu.

Eşim Yalkın Özerden bu hakkını kullanınca, sorgu hâkimi kızmış “Öyleyse ben de seni tutuklarım” demiş, böylece Yalkın tutuklanmıştı.

İvedilikle Faik Muzaffer Amaç'ı bulmalıydım. Kısa bir araştırmadan sonra yazıhanesinin Taşlıtarla'da olduğunu öğrendim. Elimde tam bir adres yoktu; sora sora bir barakaya ulaştım. Barakanın üzerinde “Arzuhalci Faik Muzaffer Amaç” yazıyordu.

İçeri girdim, iki tarafı kitaplık olan dar bir koridoru geçtim. O, masanın başında çalışıyordu. Beni görünce ayağa kalktı “Buyurun” dedi. Kısa boyluydu, silik bir görünümü vardı. Kendimi tanıttım ve yazısında bahsettiği “hakkını” kullanan eşimin, şimdi tutuklu olduğunu anlattım. Birdenbire sanki yüzü aydınlandı, miyop gözlükleri altından gözleri güldü,

sevinmişti. Yerinden kalktı, etraf biraz tozlu dedi ve masanın üzerinde duran tuvalet ispiertosunu elime serpti. Daha sonra onu tanıyınca anlayacaktım ki o, doğanın nimetlerinden alabildiğince değil, kendisine yeteri kadar olanı sarf ediyordu. Kolonya şart değildi, tuvalet ispiertosu da aynı işi gördüğünden yeterliydi. Aradan yarım saat geçmemişti ki sanki kırk yıllık dosttук. Ertesi gün eşim Yalkın'ı arayacağını, vekâletname alıp gireğini yapacağını söyledi. Ayrılmadan kısa bir süre önce koridora çıktı, elinde ince bir kitapla döndü, imzaladı ve bana uzattı. Kitabın adı "Komünist Öğretmen! Davası" idi.

Eve dönünce bir solukta kitabı okudum. Faik Muzaffer Amaç, 1948 yılında Diyarbakır'da felsefe öğretmeni iken fişlendiğini, Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi'nde 141 -142'den yargılanmasını, iddianameyi, savunmasını ve kararı, katkısız belgeliyordu. Kitabın arkasında şunlar yazılıydı:

Bu kitapta, bir öğretmenin ne çeşit nedenlerle komünistlikle fişlenmiş olduğunu okuyunca hayret etmekten kendini alamayacak "Komünist tehlikesi var!" yaygarasını koparanların gerçek kimliklerini daha iyi öğrenmiş olacaksınız... Şu gerçeği hiçbir zaman unutmayalım! Gerici-tutucu çevreler ne kadar gürültü koparırlarsa koparsınlar, direnirlerse dirensinler, ne gibi oyunlar çevirirlerse çevirsinler, ne çeşit hukuk dışı yollara başvururlarsa vursunlar, Atatürk'ün dediği gibi: "Yarınki mutlu Türkiye, öğretmenlerin eseri olacaktır."

27.11.1950 tarihinde beraat edeceği bu davada Faik öğretmen ne-lerle suçlanmıştı:

Devrin Başbakanı Hasan Saka Büyük Millet Meclisi'nin 19.12.1947 günkü oturumunda, bir milletvekilinin devlet otomobillerinin kişisel işlerde kullanılması sorusuna "Hükümeti üzen ve utanç verici bir durum" saptamasını yapar. Bunu gazetede okuyan Faik Öğretmen, bir öğretmenler kurulu toplantısında, öğretmenlerin, öğrencilerinin okul dışı hayatlarının denetiminde, düşünce ve dilekleri sorulunca "Nasıl sigara içen öğrenciye ceza veriliyorsa devlet otomobiliyle okula gelen öğrencilere de, ceza vermek gerekir" diyerek okula resmî arabayla gelen korgeneralin* oğlunu kastetmiş ve biz devlet mallarını kişisel işlerde kullanmanın kötülüğünü öğrencilerimize kavratıp onları iyi birer yurttaş olarak yetiştirmeliyiz" demiş, ama Faik Öğretmen'in kuruldaki bu konuşması onun fişlenerek ölümüne dek sürülüp, uğraştırılmasına yetmiştir.

Başka suçları da sıralanmıştı Faik Öğretmen'in iddianamede: Toplum bilim dersinde Anayasa'nın 75. maddesini anlatırken "Komünist olmak suç değildir, propagandasını yapmak suçtur" demişti öğrencilerine; tebliğler dergisinde de yardımcı kitap olarak önerilmiş olan Eflatun'un "Devlet Görüşü" adlı kitabını derste okutmuştu. O, çocuklara "Hiçbir şeyden korkmayın, medeni cesaret sahibi olun, ben sizi ileri demokrasiye götüreceğim" diyerek suç işlemişti. Okul müdürüne göre ileri demokrasi fikri Moskova Radyosu'nun sloganıdır. Müdür böyle sözleri başka yerde duymamıştır. Oysaki Faik Öğretmen savunmasında, İsmet İnönü'nün Dolmabahçe toplantılarında, Celal Bayar'ın ise İzmir söylevinde, ileri demokrasi sözcüklerini kullandığını belgelemiştir. Faik Öğretmen suçludur okul müdürüne göre, derslerinde Söylev'i anlatırken "Asil kan deyimi bilimsel olarak kan veya ırk değil; iyi terbiye, sağlam karakter demektir, bir mecazı Mürsel'dir" diye açıklamıştır onun tarafından.

Davada öğrencilerin de ifadelerine başvurulmuş 5-A sınıfının birkaç öğrencisi dışında diğerleri gerçekleri dile getirmişler ve Faik Öğretmen 27.11.1950 tarihinde beraat etmiştir; ama bütün çabalarına karşın öğretmenliğe dönememiştir. Felsefe diplomasının işine yaramayacağını anlayınca yedekte bulundurduğu hukuk diplomasıyla 1951 yılında Mardin'de avukatlığa başlamıştır. Diyarbakır'da kazanmış olduğu fişin Mardin'e gelmekte gecikmediğini, Mardin Valiliği'nin 19.3.1952 gün ve 585 sayılı yazısından anlıyoruz: "Faik Muzaffer Amaç komünistlikten ötürü durum ve ilişkileri göz önünde bulundurulmuş kişilerdendir, bu yüzden aylık rapora bağlanmıştır."

Mardin'in sözde aydınları Faik Muzaffer Amaç'la görüşmezler, fakat cahil diye anılan halk onunla konuşmakta sakınca görmez, hatta bazıları, "Avukat Bey, sana komünist diyorlar. Bakıyoruz sen çok iyi adamsın, sen komünistsen, demek ki komünistlik dedikleri fena bir şey değil, galiba."

Amaç 1948 yılında açılan davadan beraat etmiştir, ama bu beraat kararı ömür boyu aleyhine kullanılmıştır. 1954 yılında büyük şehirde rahatsız edilmeyeceği umuduyla İstanbul'a yerleşir. Tam işlerini yoluna koyacağı sırada 1955/6-7 Eylül olayları patlak verir. Gece Beyoğlu'nda oturduğu bodrum dairesinden alınır. Tam dört ay sorgusuz sualsiz Harbiye'nin taş hücrelerinde yatırıldıktan sonra mahkeme huzuruna bile çıkarılmadan, tahliye edilir. 17.1.1956 tarihinde İstanbul Barosu Başkanlığı'na bir dilekçe verir... "Ben hukuk bilgisine sahip olduğum halde, hu-

kuk devleti rejimi kurulmamış olan ÷lkemde beni mağdur edenlerden hesap soramazken, avukat olarak başkalarının hakkını korumak iddiasını gülünç sayıyorum... ve Levha'dan kaydımın silinmesini istiyorum" der. Baro'dan "...Aramızdan ayrıldığınız için üzgünüz ama dileğiniz üzerine Levha'dan adınızı siliyoruz" şeklinde cevabını alır.

27 Mayıs gelir, sevinçlidir. Milli Birlik Komitesi üyelerine fişli vatandaşlar konusunda mektuplar yollar, onlardan cevaplar alır. 27 Mayıs Devrimi ile eski fişlerin etkisiz kaldığı kanısına kapılır. 1961 tarihinde Sındırgı Orman İşletmesi avukatlığına başvurur ve kabul edilir. Ama işler umduğu gibi gelişmez fişleri buraya da gelmiştir. Müdür ona düşmanca davranır, sık sık onu aşağılayarak, tahrik eder; nihayet kendisine hakaret ettiği iddiası ile müfettiş ister, hakkında soruşturma açılır. Müfettiş emniyetten gelen bilgide "Komünistlikten şüpheli bulunduğu, bu sebeple takip edilmekte olduğu, hakkında dosya bulunduğu..." bildirilmektedir. Orman işletmesinde daha fazla kalamaz, istifa eder, tekrar İstanbul'a döner.

Daha sonra kendi gibi fişlenen insanlara pasaport verilmeyişi konusunda hukuksal mücadeleye girer. Artık fazla üzülmez çünkü fişli olmakla yurtsever olmak eşdeğerdir onun için. Aziz Nesin, Mahmut Makal gibi yurtsever aydınların yurtdışına çıkmaları zorunludur, ama pasaport alamıyorlar. Oysaki Faik Muzaffer'in ne böyle bir zorunluluğu, ne de böyle bir özlemi var; fakat yıllarca sürdürüyor bu mücadelesini. 1969 yılında bu inanılmaz savaşın belgelerini "Milli Emniyet Dosyası" adlı kitabında topluyor.

"Laiklik İlkesi Sanık Sandalyesinde" adlı bir kitabı daha var, ama ben bu kitabı bulup okuyamadım.

O, artık kalp hastasıdır. Mücadeleci kişiliğine yüreği dayanmamıştır. Sağlığına özen gösterirdi Faik Muzaffer, özellikle yiyeceklerine çok dikkat ederdi. Bazı akşamlar yemeğe davet ederdik, her şeyden çok az fakat yoğurdu mutlaka yedi. Sigara kullanmazdı, nadiren içki içerdi, içti mi hızlı içerdi, arka arkaya birkaç kadeh. "Sarhoş olmak için içilir, değişmeyeceksem neden içeyim." derdi, ama yüzünün kızarmasından ve dimdik yürümeye özen göstermesinden başka bir değişiklik yapmazdı içki onda.

Sevgili Amaç, eşim Yalkın'ın da aralarında bulunduğu 15/16 Hazine sanıklarının müdafii olarak Selimiye Kışlası'ndaki Sıkıyönetim Mahkemeleri ile tanıştı.

Derken 12 Mart geldi çattı. O, Mahir Çayan ve arkadaşlarının savunmasını birçok avukat arkadaşıyla birlikte üslendi. Avukatlar arasındaki iş bölümüne göre Faik Muzaffer Amaç usule ait savunma yapacaktı. O, savunmalarında askeri mahkemelerin, "Komutanlık Mahkemesi" adıyla anılmalarını eleştirdi, yargıçlarının yürütme organı tarafından atanmalarının Anayasa'ya aykırılığı üzerinde durdu, mahkemelerin kışla içinde yapılarak, açıklık kuralının gerçekleşmediği ve yargılamadaki usulsüzlükleri saptadı, gece gündüz çalıştı.

Çok zor girilmesine rağmen, olaylı geçen duruşmaları ben de izliyorum. Çocukların hepsi işkence görmüş fakat bu durum mahkeme tarafından dikkate alınmıyor. Müdafiler de büyük baskı altındalar. Örneğin, müvekkilleriyle görüşmeye gittiklerinde, kendilerini adli müşavir veya hâkimlerin karşılarında buluyorlar, tehdit ve hakarete uğruyorlar. Bu kanun dışı baskılar zamanla artıyor, bazı avukatlar gözaltına alınıyor. Amaç'ın çabaları sonucunda "Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemeleri" adından "Komutanlık" sözcüğü kaldırılıyor. Ama baskılar sürüyor. Mahir Çayan zincire vuruluyor. Karar okunurken duruşma salonunda sanıklar ayağa kalkmayınca, kasıtlı bir davranış olmadığı halde Hâkim Akdemir Akmut'un emriyle, kolları kıvrılarak, boğazları sıkılarak, ayağa kaldırılmak isteniyor, diğer hâkim bırakın diye bağırmasa çok kötü şeyler olabilir. Hâkim Akdemir Akmut, sanıklara ve müdafilere diğer hâkimlerden daha kötü davranıyor. Özellikle de Amaç'a.

Kızımın arası çok iyi Faik Muzaffer'in. Bize geldiği zamanlarda öyle istediği için "Faik Dede" diye sesleniyor ona. Mine birinci sınıfta okumayı söküncü ilk işi Faik Dede'ye bir mektup yazmak oluyor. Zarfını da kendisi yazıyor, Suadiye'den Taşlıtarla'ya postalyoruz. Faik Dede çok geçmeden cevap yazıyor bu mektuba. Heceleyle heceleyle okuyor. Faik Dede'den diye bağırıyor. Faik Dede bunca işin arasında Mine'nin yazısını ve ifadesini öven mektubu da ihmal etmemiş.

Faik Muzaffer Amaç kamuoyuna duyurmak için işkenceler konusu ve hâkimleri ret dilediği kapsayan belge niteliğindeki "Çayan Davası" adlı kitabını yayımlıyor. Aynı gün yazıhanesi aranıp gözaltına alınıyor. Kısa bir süre sonra bırakılıyor.

Bir sabah duruşmaya gidiyorum. Faik Muzaffer Amaç hatırladığım kadarıyla, hâkimleri ret ile ilgili bir dilekçe okuyor. Hâkim Akdemir Akmut dilekçenin okunmasını istemiyor. Onu susturmak istiyor. Faik Muzaffer hiç istifini bozmadan okumasına devam ediyor. Hâkim sinirleniyor.

“Sus!” diye bağıyor o, okumasını sürdürüyor. Bir anda Akdemir Akmut yerinden fırlıyor, cüppesini çıkarıp fırlatıyor “İstifa ediyorum” diyerek salonu terk ediyor. Duruşmaya ara veriliyor, Selimiye koridorlarına çıkıyoruz. Usulca yanına yaklaşıyorum, yüzü kıpkırmızı, sağlığından endişe ediyorum. “Nasılınsınız” diyorum.” Hayatınım en mutlu gününü yaşıyorum” diye yanıt veriyor.

Yine bir duruşma bitiminde bize götürmek için bekliyorum onu. Selimiye’den durağa yürürken yolda bana “Akdemir Akmut 1481 numaralı Diyarbakır Lisesi 5-A sınıfından öğrencim, medeni cesaret ve ileri demokrasi sözcüklerinden evhama kapılarak beni müdüre jurnal etmişti” diyor. Yolun ortasında donup kalıyorum. Birkaç saniye sonra, “Dünya küçük, dağ dağa kavuşmaz insan insana kavuşur” gibi laflar ediyorum.

Eve geliyoruz, sofrada yemek yerken sıkıntılı. Yalkın’a “Yüzbaşı İlyas Aydın adında bir sanık var, henüz yakalanmamış; ben bu kişiden pek hoşlanmıyorum, ama Mahir ona güveniyor, Mahir’i ikna edemiyorum” diyerek sıkıntısını dile getiriyor. Nadir günlerinden biri art arda fazla bir şey yemeden içiyor. Birdenbire “Bu çocukları asarlarsa, ben yaşayamam” diyor ve gözlerinde biriken yaşlar yanaklarından süzülüyor. Karşıya evine bırakmak istiyoruz arabayla, “Hayır!” diyor. Sadece iskeleye kadar. İsrar mümkün değil Faik Muzaffer Amaç’a.

O, 1972 yılında “Dava Askeri Yargıtay’da” adlı kitabını yayımlıyor. Davanın Askeri Yargıtay safhası belgeleniyor bu kitabında da. Kim bilir ukusuz kaç gecenin ürünü bu belgeler.

Demokrasi idealinin korkusuz savaşçısı, ömrü boyunca hukuk ve bilimin üstünlüğünü savunmuş bu yiğit ve korkusuz insan, 09.03.1978 tarihinde, 63 yaşında, bir kalp krizi sonucu aramızdan ayrıldı.

Halide Özerden

*Yümnü Üresin, 1950’de DP milletvekili, 1952-54 arası Ulaştırma Bakanı.

Müşür Kaya Canpolat Muvaffak Şeref İçin...

-Mektup-

Sırrı Öztürk arkadaş,

SORUN Polemik Dergisi'nin 45. sayısında yayınlanan Halit Çelenk'in anısına yazdığın yazı sol cenahımızda "kadirbilirliğin" henüz sona ermediğini gösterdiği için sana teşekkür ediyorum.

Orhan İyiler'in kısa biyografisini yazan Aliye Munzur arkadaş da selâm olsun.

Sol'a emeği geçmiş, eylemlerden ve sınavlardan yüz akı ile geçmiş kimi yaşlanmış kimi de vefat etmiş dostlarımızın kadrini bilmek bize düşmüyor mu?

Hukukçu dostlarımız Muvaffak Şeref, Faik Muzaffer Amaç gibi devrimcileri bizler anımsamayacağız da kimler anımsayacak?

Sol'da kazandığı bilgi ve deney birikimini sömürücü sınıfa satan dönelerin nasıl el üstünde tutulduğunu görmüyor muyuz? Günümüzde "kerterizini" kaybetmiş bu nedenle yönünü şaşırılmış solculardan geçilmiyor.

KERTERİZ sözcüğünü cezaevinden dışarıdaki arkadaşına yazdığı bir mektupta Cihan Alptekin kullanmıştı. Karadenizli olduğu için yön tayininde kerterizin yerini belirleyerek, içeride de dışarıda da olsa devrimcilerin kerterizlerini kaybetmemeleri için dikkat çekiyordu. Yirmi beş yaşındaki genç devrimci 1970'li yıllarda dönekliğin temeline işaret ediyordu. Maalesef o yiğit 68 kuşağından da kerterizini kaybedenler çıkmıştır.

Bu kuşağın davalarında savunma görevini hakkı ile yapanlardan avukat Muvaffak Şeref'i sonraki kuşaklara anlatmak da **SORUN Polemik Dergisi**'ne düşüyor. Kaleme aldığı yazı bu konuda yazılmış ilkyazı olduğu için ve derli toplu değerlendirmeler içerdiği için seni kutluyorum,

Onunla birlikte olduğumuz TİP'li günlerden, davalardan, hastalık günlerinden bazı anıları bu vesile ile paylaşmak istedim. Muvaffak Şeref'in devrimci mücadelemizde çok özgün bir portre olarak incelenmesi gerekir diye düşünüyorum. İnatçı bir Marksist olarak yaşadı ve öyle öldü diyorum.

TİP'in seçimli bir toplantısında sanıyorum örgütsel bir kademe için adaylığını koymuştu. Ancak, o, kendisinin, işçi bir avukat olduğunu ve işçi kontenjanından adaylığında ısrar ediyordu. Bu nedenle partililer arasında büyük tartışma çıkmıştı.

İstanbul I. Ağır Ceza Mahkemesinde tutuklu Âşık İhsanî davasında, İhsanî, “kendisine komünist diye hakaret edildiği” yolunda bir savunma yapınca, Muvaffak Şeref, İhsanî'nin avukatlığından istifa etmişti. Komünist olmanın hakaret değil övünç kaynağı olduğunu mahkemede ifade ederek ayrılmıştı.

Çetin Altan'ın da avukatlığını yapmıştı. Bunu Çetin'in avukatlığını üstlenince kendisi bana açıklamıştı. O tarihte Sultanahmet'te bir bürosu vardı. O büronun kirasını ödeyemediğini, bu nedenle “başarısız bir avukat olduğu suçlaması” her halde benim için de bir uyarıydı.*

Muvaffak Şeref'in teorik bilgisi hepimizden fazlaydı.

Fransız Komünist Partisi'nden ünlü düşünür ve yazar Roger Garaudy'nin bir edebî eserindeki sapmayı ilk kez o tespit etmişti. Kendisi Sovyetlerin bu sapmayı ilk kez, Muvaffak Şeref'in tespit ettiğini yazdıklarını söylemişti. Arşiv araştırmacısına bunu bulmak düşer, diyorum.

Son beş yılını Marmaris'te yalnız olarak yaşadı. Çünkü İstanbul'u terk etmişti. Dönüşte, köylülerin tanıdıkları esnaf dükkânına bavul ve eşyalarını koydukları gibi bavulunu Cağaloğlu'ndaki yazıhaneme bıraktı. Kanser olduğu ve tedavi edilmesi gerektiği ortaya çıkmıştı...

Yatağa mahkûm oluncaya kadar yazıhaneme geldi. Sohbetlerimiz sonuna kadar devam etti. Şiir okumamı istiyordu. Sonradan bu şiirlerin ve genelde sanatın özellikle de müziğin ve Beethoven'ın 9. Senfoni-si'nin, ölüm öncesi ruha iyi geldiğini söylemişti.

Babasının 7 yaşından itibaren onu tekkeye götürdüğünü, ancak 11 yaşında dini inançlarının sona erdiğini, bu nedenle kendisine bir faydası kalmadığını açıklamıştı.

Kanser tedavisi sırasında kemoterapiye geçileceği sırada doktordan bu tedavinin tüm yan tesirlerini liste halinde istemiş ve bana da okumuştur.

Bunlardan en önemlisine, yüz biçimini değiştirecek olanlara takılmıştı. Yüz biçiminde Muvaffak Şeref'i tanınmayacak hale getirebilecek olanlara razı olamıyordu.

Bu konuda Marx'ın bir değerlendirmesini, savunmasına dayanak yapmıştı. Marx'ın eşi yaşlılık döneminde ısrar ile taşrasına dönmek istediğinde onu vazgeçirmek için: “Sen kasabadan ayrıldığı zaman güzel biçimli bir kızdın. Şimdi ise yaşlandın. Seni tanıyanların aklında güzel halinle kalmalısın. Onların hayallerini bozmamak lâzım.” dediğini söylemişti. “Biçim deyip de geçme Müşür.” Demişti.

* Muvaffak Şeref'in de, Müşür Kaya Canpolat'ın da avukatlık mesleğinden edindiği malı, mülkü ve bankada özel paraları yoktu. (S. Ö.)

Sırrı Öztürk

-Anı-

Muvaffak Şeref'in Anısına...

(1 Mart 1910 - 19 Ağustos 1986)

Bizden Önce Gidenlerin Anıları Kaybolmasın, Unutulmasınlar...

Gerek Devrimci tarih ve geleneklerimiz (özellikle de yakın tarihimiz), gerekse *Devrimci Hareketimizde* önemli rol ve sorumluluklar almış insanlarımız hakkında, yazılı basında ve de günümüzün moda “bilgi kaynağı” internette doğru dürüst bilgilere rastlanmıyor.

Nesnel gerçekliği yansıtarak tarihimize kaydını düşüren bilgilerin çoğu ya tartışmalı ya da yok denecek kadar az ve sınırlı. Bu amaçla kalem alınmış anı ve ansiklopedileri de güvenilir bulmuyoruz. Çünkü onlar da taraflı konumlarıyla, özel ve öznel yorumlarıyla Devrimci ve Komünist kimlik ve kişilikleri doğru yansıtmamaktadırlar.

Bilinçli çabalarıyla bu durumu yaratanların “vukuatından” asla yakınmıyoruz. İdeolojik-sınıfsal konumlarının gereğini yerine getiren bu türden yaklaşımları karşısında ise proletarya devrimcileri de asla boş durmamaktadır/durmuyoruz. Bizler de bir yandan devrimci tarih ve geleneklerimizi paşa gönüllerince çarpıtıp sulandıranları politik açığa vurma yöntemlerimizle ve anladığı dilde karşıya alıyoruz, diğer yandan bilimsel ve düzeyli bir tartışma geleneğinin yaratılmasının kavgasını vermeye çalışıyoruz. Aynı zamanda devrimci kuşaklar arasındaki bilgi ve deneyim kopukluğu eksikliğimize katkı sunmak istiyoruz.

Burjuva ve küçükburjuva “sol” cenahın üretmiş olduğu bu türden güvenilmez çalışmalar yerine ***İşçi Sınıfı Partisi*** disiplinine bağlı *Bilim Kurulu, Enstitü ve Akademi* gibi güvenilir kurum ve araçlara da bir türlü kavuşamadık.

Marksist Eleştiri geleneğimiz anılan kurum ve araçlarına sahip olmayınca bu yoldaki çabalarımız hem yetkinleşememekte hem de işlevsel olamamaktadır.

Bu yoldaki olumsuz örneklerle baktıkça bunun aksini de söyleyemiyoruz.

Sosyal pratikteki “politik açığa vurma” görevimizin nihai amacına ulaşacağına kimi işaretlerini aldıkça elbette seviniyor ve umutlanıyoruz.

Hâkim gerici sınıflar da sınıf mücadelesi tarih ve geleneklerimizin kimi eloğullarıncı tahrif edilmesinden son derece memnundur.

Nasıl memnun olmasınlar ki? Bilimsel Komünizm literatürü ile Marksizm-Leninizm'in temel ilkeleri yerine devrimci geleneğimizi çarpıtıp sulandıran bilcümle sınıf mücadelesi dışındaki solcu akımlar son tahlilde burjuvazinin işini kolaylaştırıcı bir görevi yerine getiriyordu... Sağ ve "sol" teslimiyetçi oportünist akımların *Devrimci Harekete* verdiği zararları izole ederek aza indirecek **İşçi Sınıfı Partisi** henüz işbaşı yapamamışsa, burjuvazi bu akımları gücünce kullanacaktır/kullanmaktadır.

Sözün özü; her siyasî "sol" akım kendi ideolojik, politik ve örgütsel konumuna göre bu süreçte kimi rol ve sorumluluklar almış insanlarımızdan keyfe-keder biçimlerde söz etmektedir.

Bu kişiliklerin varsa, kaybolmamışsa telif ya da tercüme eserleri, anıları, röportajları ve fotoğraflarıyla bu insanlarımızı hatırlamak mümkün. Yoksa yakın tarihimizin kimi niyet ve amaçlarla çarpıtılması ve tahrihi işi kolaylaşmaktadır.

Mevcut "Sol Cenah" örgütleri tarihimizdeki önemli kimlik ve kişiliklerden işine geldiği biçimlerde söz etmekten, hatırlamaktan ve bahsetmekten yanadır. Birilerinin tarihsel, sosyal, sınıfsal, ideolojik, politik, örgütsel "vukuatına" biat ediyorsan/etmişsen, ne âlâ, onların katında senden iyisi yoktur. O zaman seni sansasyon ve magazinleştirme yöntemleriyle yüceltir hatta bir mit yaratırlar.

Yok, eğer süreklilik içinde kopuş diyalektiğine göre tarihsel, sosyal olay, olgu, süreç ve verileri sorguluyorsan, *Marksist Eleştiri* geleneğimizi koruyorsan, böylelerinin katında senden kötüsü yoktur. Düşmanın bile cüret edemeyeceği provokasyonlar, "suskunluk kumkuması", spekülasyon, sansür, oto sansür ve yok saymanın artık bini bir paradır. Böylelerinin seçtiği son derece kirli ve bayağılık ortamında haklı gerekçelerimizle bizler de şu uyarımızı tekrar etmek ihtiyacını duyuyoruz: "Çok şükür MİT-CIA-MOSSAD sizin gibi düşünmüyor!.."

Mevcut "sol" örgütsel düşünce-davranış çizgileri dışında tartışmaya değer tez ve tahlillerin de olabileceği olgusu giderek güç kazanmaktadır.

Kolektifimiz Çalışanları yüzde yüz bağımsız ve yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal/enternasyonal kurtuluşundan yana olan taraflı konumuyla; "Sol Cenah" örgütlerine ve de bu örgütlerde rol ve sorumluluk alan şef ve şef taslaklarına karşı *Marksist Eleştiri* geleneğimizi koruduğu için düşmanca kuşatılmak istenmiştir.

Hâkim gerici sınıfların açtığı kanallarda ve koruyuculuğunda gerçekleştirilen bu türden kuşatmaların artık kavalı çıkmıştır ve hiçbir işe yararamamaktadırlar.

Devrimci Marksist Kadroların eleştirel katkısına sunduğumuz; *İşçi Sınıfının Siyasal Ve Sendikal Birliği, Komünistlerin Birliği, Parti, Partileş-*

me Sorunu, Devlet, Devrim, Devlet Tekelci Kapitalizmi ve benzeri konu ve sorunları içeren tez ve tahlillerimiz Marksizmi hazmetmiş kadrolarca bir biçimde de olsa artık tartışılmaktadır.

Kullanageldiğimiz, dil, terim, kavram ve sosyalist literatürümüz artık birilerince de kullanılmaya başlanmıştır. Kitlelere açık etkinliklerimize kütleli katılımlar olmakta ve gündeme taşıdığımız konu ve sorunlarımız üzerine açık tartışmalar yapılmaktadır. Elbette kitlelere iletilen görüşlerimiz sınıf mücadelesi tarih ve devrimci geleneklerimizde bizlerden önce kimi rol ve sorumluluk alan mücadele insanlarımızın -Yoldaşlarımızın- katkılarıyla üretilmiştir. Üretiminde rol ve sorumluluk aldığımız konu ve sorunlar, çözüm yöntemleri onlardan öğrendiklerimizin bir uzantısıdır.

Kolektifimiz Çalışanlarını üreten bir tarih, bir kültür ve bir coğrafya vardır. 100 yıllık sınıf mücadelesi tarihimizin, bu türden anlamlı bir sürecin ısrarlı ve sürekli takipçileri olan günümüzdeki Devrimci ve Komünist Kadrolar ve onların anıları unutturulmamalıdır. Belli disiplin anlayışlarıyla biyografileri kaleme alınmalıdır. Genç nesiller bizlerden önce gidenleri tüm nitelikleriyle tanımalıdır.

Muvaffak Şeref Kimdir?

(İstanbul - 1 Mart 1910 - 19 Ağustos 1986)

Muvaffak Şeref (M. Ş.) en yalın tanımıyla söylenecekse; komünisttir. Günümüzdeki bütün Devrimci ve Komünist Kadroların gelişim ve üretimini hazırlayan Tarihî TKP'mize saygılı biridir. Yaşayan ve TKP üyesi olduğunu sorup öğrenecek-doğrulayacak kişilere ve dolayısı ile bilgilere sahip de değiliz. Fakat M. Ş.'nin mücadele dönemindeki bütün arkadaşları TKP'nin legal kadroları olduğuna göre kendisinin de TKP üyesi olduğu anlaşılmalıdır.

13 Şubat 1962 tarihinde kurulan ve en uzun süre (1962-1972) açık faaliyet alanını kullanmayı deneyen TKP'nin legal kadrolarının da içinde yer aldığı I. TİP'in üyesidir. Teorik, ideolojik birikimiyle TİP'teki "Marksizm'den Haberli" ve yüreği siyasal-sosyal devrim inancıyla atan bir proletarya devrimcisidir. O, Marksizmi Fransız kaynaklı literatürden izleyen ve bu tarihi çok iyi bilen kadrolardan biriydi.¹ Adı dönemin en donanımlı hukukçuları arasında ve özellikle de ceza hukukunda en önde gelmekte idi. M. Ş., Niyazi Ağırnaslı ve Faik Muzaffer Amaç daima komünist kimlik ve kişilikleriyle ön sıralarda anılıyorlardı. Onlar "Hukuk yoluyla mücadelede" büyük emekleri ve özverileriyle tanınırlardı. M. Ş. "*Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi*" konusunda suyu kaynağından içen-

lerdendi. Marksizm-Leninizm'in temel klasikleri, *Komünist Enternasyonal*, *Komünist Manifesto*, *Kapital*, vb. eserler M. Ş.'nin belli başlı esin kaynağıydı.

FKP'nin sosyal meşruiyetini ve devrimci yasallığını kaybetme sürecine girip henüz sağ kavisler çizmeye başlamasından önceki dönemde, FKP Polit Büro Üyesi, filozof Roger Garaudy'nin ideolojik sapmalarını Fransız Marksistlerinden önce ilk gören M. Ş. idi. Dönemin Marksist düşünürlerinden ve arkadaşları olan Şerif Hulusi ile Selahattin Hilav daha sonra M. Ş.'nin bu devrimci yorumunu kabul etmiştir. M. Ş.'nin düşünce arkadaşlarının tamamı TKP'nin legal kadrosunda yer alanlardan oluşuyordu: Pertev Naili Boratav, Niyazi Ağırnaslı, Mustafa Şeref Başoğlu, Halil AYTEKİN, Hüseyin Avni Şanda, Suat Taşer, Mediha ve Niyazi Berkes, Behice Boran, Adnan Cemgil ve Sabahattin Ali...

O, TKP'nin diğer legal kadrosu arkadaşları gibi açık mücadele alanlarında "taktik" gerekçelerle kıvırmaktansa susmayı yeğleyenlerden biriydi.

M. Ş., TİP'teki siyasî kavgalarda Aybar-Boran-Aren-Sargın hizipleminin yanında değil, tam karşısındaki yerini alan bir Komünistti. M. Ali Aybar'ın Marksizm dışı teorik ve ideolojik sağ sapmalarını partide anladığı dilde eleştirmeye aday insanlarımızdan biriydi. Aybar da bunun farkındaydı ve M. Ş.'nin *Marksist Eleştiriler*inden ürküyordu. M. Ş.'nin TİP'de Aybar'a karşı genel başkan adayı olacağına ilişkin duyumlar da alırdık.

TİP'in İstanbul-Cağaloğlu'ndaki ilk Genel Merkez binasındaki bir toplantıda M. Ş.'nin Aybar'ın anılan görüşlerini eleştirisi karşısında Aybar son derece öfkeli biçimde: "Atın bu adamı dışarı!.." diye komut vermişti. En başta TİP kurucularından sendikacı Şaban Yıldız olmak üzere M. Ş.'yi salondan fiilî-kaba güçle dışarı atmaya yeltenenleri bizler, proletarya devrimcileri önlemiştik.

09-10 Şubat 1964 tarihinde, İzmir'de, TİP'in I. Büyük Kongresi yapıldı. M. Ş. bu kongrede, "Yerli Ferdinand Lassalle'mız" olarak nitelediği Aybar ve arkadaşlarını Marksist açıdan eleştirmek üzere bir hazırlık yapmıştı. Sendikacılarla ittifak halindeki Aybar M. Ş.'nin bu tavrını önlemek amacıyla sendikacıların ABD'li meslektaşlarından öğrendiği kongre hileleri ve seçim turları oyunlarına başvurarak onu kongreyi yönetmek üzere divan başkanlığına önermişti. Kongreyi yönetenlerin delegelik hakkına dayalı eleştiri silahını kullanmaları böylece elinden alınmış oluyordu. M. Ş. bu durumda önce divan başkanlığından istifa ederek delegelik hakkını kullanmayı düşündü, fakat onu "ikna" ettiler ve yapmayı planladığı eleştiriyi engellediler.

Şimdi denilebilir ki: "*İnsan yapmak istediğini her koşulda ve her şeye rağmen yapmalıdır.*" Bu bir genel doğrudur, ancak yaşanan durum-

da; örgütsel aidiyet, disiplin anlayışı, yoldaşlarının onu seçerek verdikleri görevin önemi, sorumluluk duygusu gibi hususlar M. Ş.nin böyle davranmasına neden olmuştur.

M. Ş. Aybar ve sendikacılar gibi hile, entrika, kulis ve kumpas bilmezdi. Dürüst, samimi ve harbi biriydi. Sözünü sakınmazdı. İdeolojik süzgecinden geçirmedığı bir meseleyi asla kabul etmezdi. Bilim, politika, sanat, kültür, estetik ve etik bütünselliğinde entelektüel düzeyi yüksek tartışmaları çok severdi. Marksist Metodoloji konusuna son derece duyarlıydı. Felsefe konularını tartışmaya bayılırdı. Kendi yerli sentezimizin üretilmesi türünden konulara kafa yormaktaydı. Kavgayı seven, iddialarının arkasında durmasını bilen çetin bir insandı. Sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünizm ile asla uzlaşmayan biriydi.

Partideki burjuva ve küçükburjuva ayak oyunlarına karşıydı. Üniversite okumuş yarım-aydınların “Marksizm adına(!)” yaptığı tahrifatları görüyor, açıkça ve şiddetle eleştiriyordu. Proletarya devrimcileri onu bu yoldaki çabalarından dolayı destekliyordu, ancak M. Ş.nin ise modern proletarya ile kayda değer bir ilişkisi yoktu.

TİP’in İzmir’deki I. Büyük Kongresinde gençlik hakkında alınan kararlara o da karşıydı. Nitekim TİP merkez kliğinin bu sektör tavrı ilerici-devrimci gençliğin parti dışına itilmesiyle sonuçlandı. 15/16 Haziran Direnişinin kadroları olarak bizler de devrimci gençliğin dinamizmini “**Gençliğin Yolu İşçi Sınıfının Yoludur**” şiarımızın uzantısında proletaryanın koruyuculuğuna çekememiştik. Dönemin gençliğinin devrimci militanlığını, coşku ve heyecanını bir potada eritememiştik. “Devrimci Durum”ların gereğini yerine getirememiştik. Parti dışına bilinçle atılan gençlik ise, dünya devrimci pratiğinden büyük oranlarda etkilenecek, “Devrim aşkıyla” ve süreklilik içinde kopuş diyalektiğine uygun biçimde hayatı ve mücadeleyi kucaklamaya aday çeşitli örgüt arayış ve yönelişlerine girmişti.

Komünist Enternasyonal’in bir üyesi olarak yerini alan, Lenin’in Bolşevik Partisi’nin arkasında durduğu Tarihî TKP’miz Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Kemalist rejim tarafından katledilmesiyle; ideolojik, politik ve örgütsel sürekliliğini günümüze kadar taşıyamamıştı. TKP sonradan Dr. Şefik Hüsnü Değmer ve arkadaşları tarafından burjuva resmî tarih anlayışı ile burjuva resmî ideolojisine -kemalizme- eklenmiş, Marksist-Leninist çizgisini sürdürmemişti. Devrimci tarih ve geleneklerimizle yeterince tanışamayan ilerici-devrimci gençlik kadroları sınıf mücadelesinin dışındaki arayış ve yönelişlere kaymıştı. THKO, THKP-C ve TKP/ML türünden örgütler işte böyle bir sürecin uzantısında kurulmuşlardır.

Dönemin örgütlerinden ve çeşitli illerdeki **İşçi Birliği** örgütlerinin kadrolarıyla devrimci gençliğin etle tırnak misali bir ilişkisi ve diyalogu

vardı. M. Ş.nin de ilerici-devrimci gençlikle iyi bir diyalogu vardı. O, hem bizlerin hem de Deniz Gezmişlerin avukatlığını yapmıştı. M. Ş. THKO'lu tutsakların TCK'nın 146/1. maddesine göre yargılanması karşısında davayı kendisinin takip etmesinden yanaydı. Denizlerin örgütsel siyasî savunmalarına karışmamakla birlikte, "kemalizmi ve mevcut anayasayı savunma taktiği" yerine "*Sosyalizmi savunun!?*" önerisini yapanların başında geliyordu. Bu konuda Denizleri ikna edemedi ve onlar da M. Ş.yi avukatlıktan azlettiklerini bir cezaevi ziyaretinde kendisine iletiler: "*Muvafak Abi, artık bundan sonra bizim davayı Av. Halit Abi takip edecek. Senin vekâletini azlettik...*"

M. Ş.nin Denizleri Mamak Askerî Cezaevinde ziyaretinden 15 dakika önce Av. Halit Çelenk onları ziyaret etmişti. M. Ş. Denizlerin bu kararı karşısında âdeta şok geçirmişti. Gerek siyasî açıdan, gerekse hukuksal açıdan Denizlerin duruşmalarda MDD çizgisi uzantısında bir savunma stratejisi izlenmesi kararı karşısında "*Çok büyük hukukî bir darbeyle karşılaşacaksınız...*" demekten de geri durmadı. Yakinen de tanışıyoruz; bu görüşünü devrimci, sosyalist, komünist herkesle de paylaşıyordu. O tarihlerde bizler İstanbul-Kartal Maltepe Askerî Cezaevinde bulunuyorduk; hem siyasî hem de hukukî açıdan M. Ş.nin THKO davasındaki bu devrimci tavrını doğru buluyorduk.

Av. Halit Çelenk hukukî birikim ve yetenekleriyle aldığı davayı takip etti. Hukukî başarısını burjuvaziye de kabul ettirdi, ama yetmedi...

THKO sanıklarının mevcut anayasayı ve kemalizmi savunmaları (ki, bu onların suçu ya da kusuru değildi. Sosyalist harekete Mihri Belli ve arkadaşları tarafından sokulan MDD formülasyonunun bir sonucuydu.) kendilerini yargılayan Kemalist yargıçların geri adım atmasını getirmede ve Denizler TCK'nın 146/1. maddesinin özel bir yorumuyla idama mahkûm edildiler.

Davanın sonuçları M. Ş. gibi Marksist Kadroların "*Sosyalizmi savunun!*" savunma strateji ve taktiklerinin önemi böylece ortaya çıkmıştı. M. Ş.nin Denizlere Dimitrov'un tarihi Reichs Yangını Mahkemesindeki tavrının doğru bir savunma taktiği olduğunu kabul ettiremeyeşine çok üzüldüğünü biliyorduk. Denizler de çok geçmeden mahkemelerdeki savunmalarından sonra yaptıkları hatalarını anlamıştı.

Deniz'in idam edilirken söylediği o anlamlı sözler duruşmalarda izledikleri yanlış taktiklerin ve tavırlarının hem bir özeleştirisidir hem de burjuva resmî tarih anlayışı ile burjuva resmî ideolojisinden kopuşun net bir ifadesidir. Bu sözler aynı zamanda ve anlayana devrimci bir vasiyettir: "*Yaşasın Marksizm'in, Leninizm'in Yüce İlkeleri, Yaşasın Türk ve*

Kürt Halklarının Bağımsızlık Mücadelesi. Kahrolsun Emperyalizm! Kahrolsun Faşizm!”

M. Ş. nin çok büyük özlemlerle ortaya koyduğu önerilerinin gerçekleşmeyişi karşısında zaman zaman çocukça denilecek kertede küskünlüklere kaydığı da olurdu. Bu belki de onun tek kusuru idi. Güzel kadınlara büyük bir ilgi duyardı. “Karşılık görmeyen aşk” tutkularında da bu türden durumlara düştüğü zamanlar olmuştur. M. Ş. ile hayat arkadaşlığı yapmak öyle kolay değildi. Eşi, Yargıtay’da hâkim olan Rabia Şeref (Karaoğlan)’ten de politik görüşleri yüzünden ayrılmıştı. Almanya’da yaşayan kızı da babasının ideolojik, politik dünyasının çok uzağındaydı. Rabia Şeref ve dönemin önemli hukukçularından “Koyulhisar Savcısı” olarak tanınan Şiar Yalçın da Devrimcilerle Komünistlerin davalarına çok büyük katkı sunmuşlardı.

Kansere yakalandığında içki ve sigara konusundaki bağımlılıklarına hayıflanıyordu. Sabah bir, öğleden sonra bir olmak üzere arkadaşlarımız onu kanserle boğuşurken evinde yalnız bırakmaz, evlerinden sıcak çorba getirirlerdi. Son demlerinde ve bu haliyle de Marksizm tartışmalarından geri durmazdı. *Kolektifimizin* hazırladığı ve Cevdet Alsan müstear adıyla üretim yayımladığımız “*Leninist Parti Öğretisi*” ile “*Lenin ve Komünist Enternasyonal*” isimli telif eserlerimizi okuduktan sonra son derece takdir etmiş ve “ilginç” bulmuştu. Bu iki kitabımız daha matbaada iken toplatılmış, yargılanmış ve mahkûm edilmişti.

Anılan kitaplarımız: Marksizm-Leninizm ilkeselliği ile uzak yakın bir ilişkisi olmayan; bu memleketteki sınıf mücadelesiyle bağı-bağlantısı bulunmayan; Modern Proletaryayı temsil etmeyen; Komünist Enternasyonal ilkelerine sıkıca bağlı Mustafa Suphilerin 10 Eylül 1920 tarihinde **Kongre Yöntemiyle** oluşturulan Tarihî TKM’imiz ile asla mukayese edilmeyen; SSCB’ye siyasî sığınık İ. Bilen ve ona eklenenlerin Harici Büro’yu “TKP” olarak lanse etmesine karşı eylemlerimizden biriydi. Aynı zamanda kendiliğinden kurulan, sosyal meşruiyeti ve devrimci yasalığı bulunmayan bu türden sahte parti girişimlerini politik açığa vurmaya amaçlamaktaydı. Sözlü ve yazılı olarak çeşitli ve çok yönlü araçlarımızla da SBKP yetkililerini bu yolda eleştirip uyardığımız (Bu konu ayrıntılı biçimde çeşitli telif çalışmalarımızda belgelidir.).

Anılan kitaplarımız aynı zamanda M. A. Aybar’ın “*Marksizm’de Örgüt Sorunu: Leninist Parti Burjuva Modelinde Bir Örgüttür*” isimli kitabını da karşıya alan bir içeriğe sahiptir.

M. Ş. hasta olmasaydı, davalarımızı takip edecek ve bu kitaplarımızı Sıkıyönetim Mahkemelerinde savunacaktı.

Diyordu ki: “Eğer, Türkiye’de bu türden telif kitaplar yazılabiliyorsa, Marksizm-Leninizm’e bu düzeyde sahipleniliyor ve yeniden üretim faaliyetine cüret ediliyorsa, ben bütün yazdıklarımı kaldırıp çöpe atar, özleştirir yaparım!..”

Son yıllarda “Sol Cenahımızdaki” gerek “çürük insan malzemesi” gerekse ideolojik+teorik+politik+örgütsel perişanlığı karşısında umutsuzluğa kapılmıştı. Bir dönem yalnızlığa ve inzivaya çekildi ve okuma, inceleme ve yazma işinde bir düzen kuramadı.

M. Ş. elindeki arşivini *Kolektifimize* armağan edecekti. Vasiyeti böyledi. Fakat onun kavgasının çok uzağındaki yakınları arşivini hiç de hak etmeyen bir kuruluşa vermişlerdi.

Vasiyetine uygun biçimde M. Ş.yi Topkapı-Kazlıçeşme mezarlığında, ölen oğlunun yanına defnetmiştik.

Onu doğaya teslim ederken ne hazin bir ömür boyu karşı kutuplarda durmuş oldukları M. Ali Aybar da cenazesine katılmış ve bir konuşma yapmıştı!?

Dipnot Açıklamaları:

- 1 Hukukçu kimliğinin yanı sıra çeşitli makaleler ve Fransızcadan çeşitli tercüme yapımıştır, ayrıca bir de telif eseri bulunmaktadır:
  - Muvaffak Şeref, *Türkiye ve Sosyalizm*, Acar Basımevi, 1968.
  - Oscar Lange, *Ekonomi Politik*, çeviren Muvaffak Şeref, Ataç Kitabevi 1965-66 (üç cilt) Bu eser 1975’de May Yayınları tarafından tek cilt olarak tekrar yayınlanmıştır.
  - Max Beer, *Karl Marx*, çeviren Şerif Hulusi ve Muvaffak Şeref, Öncü Kitabevi Yayınları, 1968.
  - M. Ş. bunların yanı sıra 1940’lı yıllarda yayınlanan “YURT ve DÜNYA” ile 1 Aralık 1945’de tek sayı olarak yayınlanabilen “GÖRÜŞLER” dergisinde de yazılar yazmıştır.
  - 1968 yılında TÖS’ün (Türkiye Öğretmenler Sendikası) düzenlediği *DEV-RİMCİ EĞİTİM ŞURASI*’nın 10. Komisyonu’nda görev aldı, *Türk Eğitiminin Planlaması* konu başlığında çalışan komisyon *Eğitim Devriminde Planlama Yöntemi* isimli raporunu sundu.

Politika ve Ötesi*

Bir Yalnız Solcu

Bir dönemin Yurt ve Dünya, Adımlar, Sendika, Tan, İnsan, Yağmur ve Toprak dergilerini açanlar Muvaffak Şeref'in yazılarına rastlardı. Kaç yıllarıydı bunlar? Bakıyorum da 1941 yıllarına doğru uzanıyorum. İkinci Dünya Savaşı yıllarıydı. O yıllarda tartışmalar, faşizmle demokrasi arasında düğümlenirdi. Muvaffak Şeref, yaşamını faşizmle boğuşmaya adadı. Öğretici, eğitici, çoğu kez de kıyıcı kalemiyle durmadan savaştı.

Tanıdığım da Ticaret Bakanlığı'nda memurdu. Kısa boyu, şık giyimi, aydın yapısıyla dikkati çekerdi. O yıllarda Ticaret Bakanlığı'nda kimler yoktu ki! Samet Ağaoğlu, Süreyya Anamur, Hıfzı Oğuz Bekata, Cahit Zamançıl, besteci Osman Nihat Akın... Bütün bu saydığım adların arasında tek solda görünen, sol dergilere yazan oydu. Niye elleşmezlerdi? Belki de bir denge sağlanırdı. Her biri Avrupa görmüş, yabancı dil bilen birer memurken, sonraları dairelerinin başına geçecek kadar yükseldiler. Belki tek parti yönetiminin insanları kazanmak için içtenlikti bir politikası vardı.

Dairelerde her biri bir yerde çalışır, çıkan dergilerde de tartışırlardı. Sağda da Çığır, Anadolu, Millet... şimdi adını çıkaramayacağım dergiler vardı. Samet Ağaoğlu, Hıfzı Oğuz Bekata, Remzi Oğuz Arık, Raşit Şevket Hatipoğlu gibi adlar önde gelirdi. CHP'ye yakın olanları partiye girmişler, bakanlık koltuğuna oturmuşlardı. Hatipoğlu bunlardandı. Bir bölümü de, 'Anadolcular' diye anılırdı. Parti onları bir kullanır, bir ellerini boşlardı. Bunların arasında İrkçılar-Turancılar diye anılanlar, başbakan Şükrü Saraçoğlu döneminde palazlanmışlardı. Saraçoğlu bir gün, "İrkçilik bizim için bir kültür sorunu olduğu kadar bir kan sorunudur da" de-yivermişti. Hadi Turancıları o zaman tutabilirsen tut, Dil-Tarih'i basmışlar, rektörün yüzüne tükürmüşler, alanlarda kitaplar yakmışlardı.

Dil-Tarih'teki hocalar bu yıllarda 'bakanlık emrine' alınmış, mahkemeye verilmiş, dergilerde kıyasıya tartışmalar bu yıllarda olmuştu. Mu-

vaffak Şeref, sonradan *Türkiye ve Sosyalizm* adıyla kitap haline getireceği yazıları işte bu yıllarda yazmıştır. Bu yazılarda ülkenin somut ve soyut sorunlarına bilimsel sosyalizm açısından bakıyordu. Her deyim, her kavram, her terim yeniden anlam kazanıyordu. O günkü yazılara bakıldığında görülür ki, her konu yeniden ve öğretici biçimde ele alınmıştır. Millet, hukuk, kültür, fikir vb. konular durmaksızın işlenmiştir.

Savaş sonrası ve demokrasi sancıları ile gelen fırtına her şeyi önüne katarak ülkeyi bir kargaşaya soktuğunda sol için bir suskunluk dönemi gelmiştir. Bakalım, solsuz demokrasi nereye değin uzanacak? Çünkü 1946-50 dönemi gibi, 1950-60 dönemi de sol için karanlıktır. Söyletmemişler, susturmuşlardır. Bir dönemin savaştan kalemi Muvaffak Şeref, yazdıklarını ancak 1968 yılında bir kitapta toplayabilmiştir. Topladıkları da yeni değildir, eskiden yazdıklarıdır. Susmuş mu, susturulmuş mu, belki de biraz tembelle, söyleyeceklerini hep erteleyen bir aydın görünümüdür.

Konuştüğümüzda, "Daha yazacak çok şeyler var, yazıyorum." derdi. Acaba yazdı mı? Yoksa kendi gibi bizi de oyaladı mı? Yazsa da yazmasa da, kimden ve neden yana olduğu belliydi.

Biraz da özel yaşamına bakmak gerekir. Dışarıda okumuştı, büyük bir yargıcın kızıyla evlenmişti. Ticaret Bakanlığı, Hariciye gibi biraz yukarıda görünür, orada görevlenmişti. Kentin en iyi semtinde otururdu. Bir kızı olmuştu. Çevresindekilerin hepsinden çok, her şeyi var gibiydi. Ama nedense bir süre sonra yalnızlığı yeğlemişti. Hepsini bırakıp sonuna değin tek başına kalmayı seçmişti. Neden? Belki de içinde eritemediği bir tortu vardı.

Bir ara başını alıp kıyı kentlerinden birinde 'inziva'ya bile çekilmişti. Duramadı, yeniden büyük kente döndü. Son zamanlarda dost evlerinde görünürdü. Çevre yetiyordu. Ölümünü, kızının anası Rebia Karaoğlan'ın verdiği ilandan öğrendiğimde cenazesine yetişemedim, işçi sınıfı öğretisinden yana olan bir aydın devrimciyi daha yitirmiştik. Acısı hepimizindir.

Mehmed Kemal

İsmet Öztürk İle Dayanışma Etkinliğinden Notlar

İsmet Öztürk'ü (Çörtük İsmet'i) Nasıl Bilirsiniz?

Komünist Biliriz!

18 Haziran 2011 tarihinde SODİD (Sosyal Dayanışma Ve İletişim Derneği), İstanbul Petrol-İş Sendikası Toplantı Salonu'nda, 17.00-19.00 saatlerinde 'İsmet Öztürk (İ. Ö.) (Çörtük İsmet) İle Mücadelesinin 45. Yılında Dayanışma Etkinliği' düzenlemişti. Bu etkinliğe KSD (Kurtuluş Sosyalist Dergi) çevresinden ayrışan bütün Kurtuluşçu örgüt bileşenleri çağrılmıştı. KSD geleneği dışından etkinliğe çağrılan yalnızca *Sorun Yayınları Kolektifi* yönetmeni Sırrı Öztürk (S. Ö.) idi. O da, *Kolektifimiz Çalışanlarından* 5 arkadaşıyla birlikte etkinliğe katılmıştı. S. Ö.'nün çağrılışının nedeni; İsmet Öztürk ile geçmişlere dayanan ve halen de sürdürülen devrimci mücadele arkadaşlığı olsa gerekir. Toplantı Salonu 'Emek, Özgürlük ve Demokrasi Bloku'nun propaganda afişleriyle süslenmişti. Böylece KSD geleneğinden gelip te farklı örgütsel forumlarda durmayı tercih edenlerden SDP bu etkinliğe damgasını vuruyor imajı verilmekteydi. İ. Ö. ile S. Ö. Tarihî TKP geleneğine bağlılıklarıyla tanınmaktaydı.

- 1962'lerden başlayarak I. TİP'in örgütlenişindeki çalışmaları;
- SADA'nın oluşturulması;
- DİSK'in kuruluşu;
- ***'İşçi Sınıfının Siyasal ve Sendikal Birliği'*** mücadelesindeki birlikte mücadele edişleri;
- TİP'in merkez kliğinin politikasızlığı, sosyal muhalefet dinamiklerini bünyesinde toparlayamayışı, onları sevk ve idare edemeyişi, kitlesel çıkışlara kurmaylık yapamayışı, parlamentarizme ve ekonomizme kayışı;
- MDD iksirinden kopuş mücadelesinde;
- TİP'in ilerici-devrimci gençliği bünyesinden dışlayışı, partideki TKP'den veraset yoluyla gelen hizayı bozucu hizipleşmelerin yaygınlaşması, vb. nedenlerle hem mücadele etmişlerdi hem de bu sürecin yaşayan tanıklarıydılar.

Onlar ayrıca hayat ve mücadelenin içinden, üretim faaliyetinden gelmekteydiler. İ. Ö. ile S. Ö. TİP'in içinden ve dışından kuşatılarak işsiz bir konuma gelmesi karşısında mücadelenin bütün biçimlerini kullanmaya aday bir **Sınıf Partisi**'nin oluşturulmasının yakıcı bir ihtiyaç ve sorun olduğunu gören kadrolardı.

Sosyal pratiğin de kanıtlandığı gibi, artık TİP ile yürünecek bir yol kalmamıştı. İsim fetişizmine asla düşmeden ifade edilecekse; ismi **İster Devrimci Proletarya Partisi, İşçi Sınıfı Partisi** veya **Komünist Partisi** olsun *Parti Sorunu* ve *Partileşme Sorunu* yakıcı bir sorun olarak bütün Devrimcileri ve Komünistleri yakından ilgilendiriyordu.

Sınıf mücadelesi giderek de keskinleşiyordu. Hakları kabaca gasp edilen bütün kesimler kitlesel hareketlere başvuruyor ve hızla örgütleniyordu. Sınıfsal ve yerel talepleriyle öne çıkan bu türden örgütlenmeler çok önemliydi. Burjuvazi sınıfsal ve tarihsel deneyimleriyle "Sol Cenah" örgütlerinden önce bu durumu görmüş ve "Bugün Türkiye'de sayısı 600'ü aşkın yerel dernek adıyla kurulan örgütler Proletarya Devrimi'nin örgütleridir..." diye bir değerlendirmede bulunuyordu. Evet, bu tespit bir yanıyla doğruydu. Fakat kitleleri seferber etmeye aday donanımlı bir **Sınıf Partisi** yoktu.

Bir yanda işçi sınıfı hareketi, sosyalist hareket farklı şeritlerde 'demiryolu misali ebediyete kadar paralel biçimde' gidemezdi. Bu iki hareketin buluşup bütünleşmesiyle ancak oluşabilecek olan **Komünist Hareket** bir türlü politika sahnesindeki yerini alamıyordu. İ. Ö. ile S. Ö., TİP gibi tek başına legal bir parti yerine legalite ile illegaliteyi koordineli götürmeye aday olan bir **Sınıf Partisi**'nin oluşturulmasının devrimci ütopyasını kuruyorlardı. Aynı zamanda siyasal-sosyal devrim proje ve programına sahip birleşik, ciddi, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **Sınıf Partisi**'nin nasıl oluşturulabileceğinin yol ve yöntemlerini arıyorlardı. Onların bu bilinen ve de belgelenmiş olan bağımsız sınıf tavırları, bu temel arayış ve yönelişlerin dışındaki parti arayışlarını da harekete geçirmişti.

"Sol Cenahta" anlamsız ve bilimsel içerikten yoksun SD, MDD, DHD türünden devrim strateji ve taktikleri tartışmaları bütün kadroları etkiliyordu. Dünya devrimci pratiğinden eklektik ve pragmatik yöntemlerle bu memlekete disiplinsizce taşınan devrim strateji ve taktikleri kadrolar arasındaki tartışmaların diğer yanını oluşturmaktaydı. Kemalist rejimin işçi sınıfı ve emekçi halklar üzerinde uyguladığı terör, artı-değer sömürüsü, inkâr, imha ve asimilasyon politikaları yüzünden sosyalizme-komünizme ilgi duyan genç kadroların eğitimi de bir türlü gerçekleşemiyordu.

“Sol Cenah” örgütleri bir yandan burjuva resmî tarih anlayışı ve resmî ideolojisi Kemalizm’den ayrışamamış, diğer yandan hazmedebildiği kadarıyla Marx-Engels-Lenin sürecini yerli yerine koyamamış ve kendi yerli sentezini oluşturamamıştı. O dönemlerde ve söz yerindeyse faşist ve faşizan yönetimlerin cezaî, hukukî, keyfî, fiilî baskı ve terörü altında değil Marksizm-Leninizm, sosyalizm-komünizm telaffuz edilmesi bir yana “sos” demek bile yasaktı.

Bilimsel Sosyalizme-Komünizme ilgi duyan birey, grup, çevre ve örgütler büyük bir susuzlukla Marksizm’i öğrenmek istiyordu. Marksist Klasiklerin tercümesi işi *Bilim Kurulu*, *Enstitü* ve *Akademi* disiplinleri dışında ve tecimsel kaygılarla yapıyordu. İçeriği çok tartışmalı tercümelemler Marksizm’in kavranıp hazmedilmesi işini büyük oranda geciktiriyordu. “Tercüman civanlar” daha Marksizm’in ABC’sini öğrenmeden ithal ettikleri düşüncelerle ilerici-devrimci gençliği kışkırtıcı ve sol düşüncüyü sulandıran yayınlara gecikmeden memlekete taşımaktaydı. Aynı zamanda Dünya Devrimci pratiğindeki siyasal-sosyal devrimler de memlekete disiplinsizce taşınmıştı. Sovyet, Çin, Küba, Latin Amerika, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) ve diğer ulusal kurtuluş mücadeleleri herkesi, özellikle de ilerici-devrimci üniversite gençliğini etkiliyordu.

I. TİP’in sağ teslimiyetçi oportünist merkez kliği partide rol ve sorumluluk alan devrimcileri, komünistleri çeşitli yöntemlerle, özellikle de Merkez Haysiyet Divanı aracılığıyla hızla parti dışına itiyordu. TİP dışına itilen devrimciler de hâkim gerici sınıfların boy hedefi oluyordu... Üretim faaliyetinden gelen İ. Ö. Doğu Karadeniz’deki bütün İşçi-Kitle, Köylü-Kitle ve Gençlik-Kitle çalışmaları; S. Ö. ise Kocaeli ve Marmara bölgesindeki İşçi-Kitle, Köylü-Kitle ve Gençlik-Kitle çalışmalarından geliyorlardı. TİP’in bu bölgelerde örgütlenmesi için öncelikle bilinç, yürek ve yanısıra petka sağlamlığı da gerekiyordu. TİP’in milletvekili seçimlerine katılabilmesi için 15 ilde bütün ilçeleriyle kurulmuş olması gerekiyordu. Anılan kadrolar militan gelenekleri ve kitlesel destekleriyle TİP’in her bölgede örgütlenmesini sağlamıştı.

TİP’in en gerici, tepkici ve tutucu bölgelerde örgütlenmesi; Aybar, Aren, Boran ve Sargın türünden oluşan merkez kliğinin marifetiyle gerçekleştirilmemişti. Sendika bürokratları ile işçi aristokratlarının da TİP’in örgütlenmesinde kayda değer bir katkısı olmamıştı.

Kitlesel çıkışlar her alanda gelişmeler gösteriyordu. Başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçiler, yoksul köylülük ve küçük üreticiler talepleriyle

alanlardaydı. Devlet eliyle burjuva yetiştiren Kemalist rejim bütün sosyal muhalefet dinamiklerini kaba güce ve zora başvurarak susturmuştu. Düşünmek yasak. Örgütlenmek yasak. Parti kurmak yasak. Grev yasak, sendika kurmak yasaktı...

Bu türden burjuva yasakları faşist ve faşizan yöntemlerle gerçekleştirilmeye çalışılırken, kapitalist anarşi diğer yandan kendi zıttını da üretiyordu. İşçilerin, emekçi halkların, yoksul köylülüğün, kır ve kent küçük üreticilerinin, üniversite gençliğinin, aydınların bu avantajlar ve yağmalar cumhuriyetinden çok büyük bir miktarda alacağı vardı. Hâkim gerici sınıfların gasp ettiği haklardan işçi ve emekçilerin alacakları hanesi giderek kabarmıştı.

Giderek artan ve de yaygınlık gösteren sosyal muhalefet dinamiklerinin sokağı deneyen eylemlerini bastırmak öyle kolay değildi. Dönemin sokağı deneyen kadroları son derece militan, özverili, devrimci coşku ve heyecanı olan korkusuz kadrolardan oluşuyordu. İşçi ve emekçilerin taleplerinin karşılanması da kapitalistlerin işine gelmiyordu. Onlar bu konuda bir taviz vermekten yana değildi. Çünkü hâkim gerici sınıfları geri adım atmaya yöneltecek ve de aşacak örgütlü güç, yani **Sınıf Partisi** yoktu. Mevcut örgütlülük ise, bağrında devrimci nüveleri taşımasına rağmen, bu görevi yerine getirecek durumda değildi. Kitleli çıkışların giderek boyutlanması karşısında sistemin zora ve kaba güce başvurmak dışında bir seçeneği yoktu. Cumhuriyet kurulduğundan beri de hiç olmamıştı. İ. Ö. ile S. Ö. türünden kadrolar, işte bu sosyo-ekonomik şartların, somut ve maddî durumların ürettiği bir sürecin kadrolarıydı. Her türden örgüt arayış ve yönelişleri içinde rahatlıkla bulunan devrimci nüveleri bir program yörüngesinde nasıl buluşturulup bütünleştiririz diye bir kaygı taşımaktaydılar. Yerel ve bölgesel etkinlikleriyle öne çıkan kadroları hayat ve mücadele Anadolu'nun bütün yörelerinde gecikmeden üretip yetiştiriyordu. Tutarlı bir tarih ve sınıf bilinci kuşanmış bütün Devrimci ve Komünist Kadrolar TİP'in üstesinden gelemediği ve asla gelemeyeceği bir görevi üstlenecek **Sınıf Partisi**'nin gecikmeden oluşturulması arayışı içindeydiler. Doğu Karadenizli ve Gürcü kökenli İsmet'i ve Dersim kökenli Sırrı'yı ve ailelerini de Kemalist rejim 1936 yılında çıkardığı Soyadı Kanunu ile hemencecik "Öztürk" yapıvermişti! Onların iradeleri dışında verilmiş olan bu "Öztürk" soyadı ortak çarpanlarını oluşturuyordu ve her dile getirişlerinde mizahla karışık şakalaşmaları eksik olmuyordu.

Dönemin MDD, SD, DHD anlayışlarının karşısına işçi sınıfı da 15/16 Haziran Direniş'i'ni gerçekleştirerek devrimci politikada tutulacak **Ana Halka'**ı işaretlemişti. Bu çıkışıyla işçi sınıfı "*Politikada ben de varım.*" demiş, bir yandan hâkim gerici sınıflara, diğer yandan burjuva ve küçük-burjuva solculuğunun karşısına ağırlığını koymuştu.

Gerek kitlesel çıkışların boyutlanması, "Devrimci Durum"ların bazı şartlarının oluşması, gerekse **Sınıf Partisi** arayış ve yönelişlerinin öne çıkışıyla siyasal-sosyal devrimi gerçekleştirmeye aday bir **Sınıf Partisi'**nin oluşturulması düşüncesi hızla gündeme gelmişti.

Kitle bağı bulunan kadrolardan 10 kişilik bir **Geçici Komite** oluşturuldu. İ. Ö. ile S. Ö.'de bu görevlerinin gereğini yerine getirmişlerdi. Örgütlenme çalışmaları yürütülürken Mahirler **Geçici Komite'**nin toplantısına S. Ö.'yü çağırmamış ve bu yönelişi alelacele THKP-C örgütünün kuruluşuna dönüştürmüşlerdi! İ. Ö. ise eleştirel tavrına rağmen, bu örgütlenmenin içindeki yerini almıştı.

1970 öncesinin İşçi-Kitle, Köylü-Kitle, Gençlik-Kitle ve hatta Asker-Kitle çalışmaları yürütülürken Ankara SBF'de Dev-Genç'in düzenlediği *Faşizme Karşı Savaş Haftası* etkinliklerinde İ. Ö. yoksul köylülüğün, S. Ö. de proletaryanın sözcüleri olarak birer hafta arayla bu etkinliğe katılmış ve gençliği etkileyen önemli konuşmalar yapmışlardı. 12 Mart 1971 faşist askeri darbenin Askeri Cezaevlerinde ve de haklarında açılan davalarda; İ. Ö. THKP-C, S. Ö. de KDİKB davası tutsaklarıydılar.

* * *

SODİD'in İ. Ö. ile dayanışma adına düzenlediği etkinliği daha özlü anlatabilmek için bu türden tarihî önemi olan bir özet anlatımın elbette nedenleri vardır. İ. Ö. THKO ve THKP-C türünden örgütler yerine oluşturulması gereken örgütün ilke ve amaçlarının tartışıldığı bir süreçte KSD'nin oluşumu içindeki yerine almıştı. KSD, THKO ve THKP-C'nin örgütsel ilke ve amaçları dışında bir arayış ve yöneliş içindeydi. Bizimkiler göre de sosyalizme ve giderek komünizme varmaya aday bir siyasî çizgiyi temsil ediyordu. Birazcık geçmiş tarihlere bakacak olursak: KSD militanları Yayın Kurulu Üyemiz İşçi Orhan Kaplan'ın 18 Temmuz 1979 tarihinde katledilmesiyle düzenlediğimiz cenaze törenine de kitlesel biçimde katılan örgütlerin başında geliyordu. *Kolektifimiz Çalışanlarının* KSD'nin İ. Ö. gibi ilk kadrolarının arayış ve yönelişlerine verdiği değer buradan da kaynaklanmaktadır.

İ. Ö. ve KSD'nin ilk kadroları Kuruçeşme Toplantılarına *Kolektifimiz* gibi katılmadı. Konuk olarak bu toplantıya çağrılan S. Ö. *Kolektifimizi*

temsilen ilk sözü aldı ve anlamlı bir konuşma yaptı. Bu türden aydın aydına yapılan toplantılardan sosyalist solun birliği değil, tasfiyeci, liberal, reformist ve revizyonist eğilimler çıkar dedi ve devrimci görevini yerine getirdi. Hayat ve mücadelenin ihtiyaç duyduğu örgütlenme, yani **Sınıf Partisi** bu bileşimlerden çıkmayacaktır, dedi. Toplantıya katılanlar arasında eğer devrimciler varsa, onlara karşı uyarı görevini böylelikle yerine getirdi. Ana akım KSD geleneğinden gelen ve farklı forumlarda durmayı tercih eden Kurtuluşçuların bir bölümü cezaevlerinde tutsaktı. Bir bölümü de siyasi mülteci olarak yurtdışına çıkmıştı. 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 faşist askeri darbe sonunda aralarında çok tartıştılar. Bu türden aydın-aydına tartışmalarda, kapitalist Batının kullandığı burjuva feminist akımlar başta olmak üzere, sosyalizmin sorunları, SSCB deneyiminin geçici çözülmesi, “Sosyalist Demokrasi, Özgürlükçü Sosyalizm, Stalinizm, Monolitiklik, Çoğulculuk, Sınıf İndirgemeciliği,” Troçkizm, anarşizm, Tony Clifcilik, Rosa Lüksemburgçuluk vb. konularda çok uçuk tartışmalara savruldu. Zaten küçükburjuva solculuğunun içini boşalttığı kaygan bir zeminde Kurtuluşçular da diğerleri gibi, yani “Gelin tartışalım” diyerek dipsiz kuyu boş ambar türünden tartışmalarla birbirlerini hırpalayıp durdular. “Un öğütmeyen değirmen taşları misali birbirini yediler...”

Kurtuluşçular da anılan “tartışma modasına” uyararak birbirlerini çeşitli nedenlerle yiyip bitirme yoluna girdiler. Kuruçeşme Toplantıları sonunda devrimci özden yoksun biçimsel “gösterişli” toplantılar düzenlediler. Konuşmaya meraklı olan üniversite okumuş yarım-aydınlar sansasyon ve magazinleşmede oldukça yol kat ettiler ve başarı kazandılar! Fakat bir türlü tatmin olmadılar. Cem oldukları ödp partisinde de bu rahatsızlıklarını gideremediler ve ayrılmaya başladılar. Savruldukça savruldu... Bu örgütlenmeden onlarca grup/örgüt doğdu...

Kurtuluşçulardan “Sosyalist Demokrasi” diye söze başlayanların Modern Proletarya ile bağı veya bağlantısı yoktu. Proletaryadan oksijen almayanların devrimciliği, sosyalistliği ve komünistliği de doğallıkla havalarda kalmaya mahkûmdu. Aralarındaki ayrışmalar ayrı ayrı örgüt/parti kurma, kişisel ve insani zaafı öne çıkarma, platform oluşturma, gazete ve dergi çıkarma, internet sitesi kurma, burjuva basın-yayın organlarında yazı yazma vb. etkinlikleriyle parçalandıkça parçalandılar.

Pek çok eksikliğine ve tartışılacak yönlerinin bulunmasına rağmen, İ. Ö. ve KSD ana akımı ise ilk geleneğini korumasını bildi. Azınlıkta olma-

larına rağmen, gücünce iddiasının arkasında durdu. Fakat diğer Kurtuluşçular üzerinde bir basınç uygulayamadı. KSD ana akımının Marksist-Leninist temel çıkış çizgisini yer yer koruduğu anlaşılmaktadır. Zaten KSD'nin kitlesel çıkışlarda kullandığı pankartlarında da (Özellikle de 1 Mayıs 1977'deki bozgun ve paniğe kapılmayan militanlar KSD'den de de çıkmıştı. Onlar Bizimkilerle birlikte Kürsüye sahip çıkmış, kitlesel bozgun ve paniği önlemeye çalışmıştı.) Marx-Engels-Lenin simgeleri, Komünist Enternasyonal'in renkleri ve sloganları bulunuyordu. Evet, TİP'in kurulduğu 1962 yılını bir "milat" olarak ele alırsak, yarım asır sonra KSD geleneğinin evrimini nesnel gerçekliği içinde serinkanlı biçimde inceleyebiliriz. Bu türden inceleme ve değerlendirmeler yalnızca KSD için değil, aynı zamanda üniversite gençliğinin başını çektiği örgütlerden, kuruluş sırasına göre: TİİKP, THKO, THKP-C ve TKP/ML, vb. bu süreçten ayrışan onlarca hatta yüzlerce diğer örgütlenmeler için de geçerlidir. Bu süreçte "Sol Cenah" örgütleri ne genel bir hesaplaşmaya girdi ne kendi iç değerlendirmelerini yapabildi ne de ayrışıp buluşma yöntemleri geliştirebildi. Hele **Sınıf Partisi**'nin oluşturulması konusunda sınıfta kaldı. "Dar grup kültürü" ne özgü hazin yeni bir "altın çağ" sürecini yaşamaya yöneldi. **Sınıf Partisi**'nin oluşturulması konusunda "Sol Cenah" örgütleri kayda değer bir özeleştirici de yapmadı. *Kolektifimiz Çalışanları* da dâhil, yüzde yüz bağımsız ve yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal/enternasyonal kurtuluşu çizgisini savunan; Marksizm-Leninizm telaffuz eden; sosyal pratikte kitle çalışması yapan grup, çevre ve örgütlerimiz burjuva ve küçükburjuva solculuğu üzerinde, bu yolda anlamlı bir basınç uygulayamadı/uygulayamadık...

* * *

İ. Ö. için düzenlenen etkinlik sinevizyon gösterisiyle açıldı. Kurtuluşçuların eylemlerde kullandığı Marx-Engels-Lenin'in pankartları Enternasyonal Marşı eşliğinde sunuldu. Bu görüntüler olumluydu. İ. Ö. ile yapılan röportajın soruları ise iyi seçilememişti. Ona yöneltilcek sorular böyle olmamalıydı. Röportajı hazırlayan kimse böyle bir göreve getirilirken dersine iyi çalışmalı ve bu tarihsel kimlik ve kişiliklerin nasıl konuşturulacağını ve günümüze ilişkin nasıl bir mesajı öne çıkarılacağını doğru hesaplamalıydı.

Özetlersek: İ. Ö. en azından kitabındaki düşünceleriyle genç kuşaklara aktarılmalıydı. İ. Ö. çeşitli anı ve söylemlerle tanıtılırken *Devrimci Hareketin* ve kendisinin hata ve yanlışları, zaafı ve yanılırları, zamanı

iyi kullanamayışı ve “Gelin tartışalım...” yolunda çok büyük zaman kaybetmiş olduğu olguları da dile getirilmeliydi. Devrimci genç kadroların neden proletaryanın koruyuculuk ve güvencesine çekilemediği tartışılmalıydı. İ. Ö.'de bu türden bir değerlendirmeden gücenmez, hatta hoşlanırdı. Çünkü kendisi de bu türden bir hayatı yaşadıkten sonra gerekli bir değerlendirme yapılmasından yanaydı. Son yıllarda öne çıkan “Kendi yerli sentezimizi üretme...” konusuna kafa yormaktaydı; bu yolda Kolektifimiz'in üretmiş olduğu telif kitap, gazete ve dergilerimizi özenle okumaktaydı...

Etkinlikte, İ. Ö.'nün Doğu Karadeniz bölgesindeki kitle çalışmalarından esinlenen ve onu tanıyan arkadaşları anılarını anlattı. Tiyatrocu, şair, yazar ve iş adamı olan kimi Kurtuluşçular İ. Ö.'ye olan görevlerini oldukça başarılı biçimlerde yerine getirdiler. İ. Ö. ağır hastaydı. 15 yıldır kötü huylu bir tümörle boğuşup duruyordu. Çok mecalsiz kalmasına rağmen, hasta yatağından kaldırılıp etkinliğe getirildi ve kısa bir konuşma yapması sağlandı.

İ. Ö. bir yanıyla duygusal ve bir gönül adamıydı. Etkinliğe gelenlerin tamamını başına bastığını ve kucakladığını sesi titreyerek söyledi. Zaten kendisinde kibir, gurur gibi küçükburjuva özellikler yoktu. Yalın, sade ve basit cümlelerle sevenlerine hitap etti. Çok ağır hastalığına rağmen, kendisine hemen ölecekmiş gibi bir muamelenin yapılmasından duyduğu rahatsızlığı da dile getirdi. Gerçekten de etkinlikte bu türden bir “vedalaşma havası” teneffüs ediliyordu. Kimi konuşmacılar imamın cenaze namazında sarf ettiğine benzer şekilde bazı ifadelerle konuşmasını sürdürüyordu: “Çörtük İsmet'i nasıl bilirdiniz?” sorusu yöneltildiğinde S. Ö. oturduğu yerden dayanamamış ve “Komünist bilirdik!” demek zorunda kalmıştı. Etkinlikte İ. Ö.'nün Komünist olduğu başat bir sorun olarak öne çıkarılmıyordu. Konuşmacılarla sunucular daha çok bu konuyu işlemeliydi. Bu görev yerine getirilmedi.12 Haziran 2011 milletvekili seçimlerinde BDP ile kurulan “Seçim Blok'u” çalışmalarını fazlaca idealize eden Mustafa Kemal Kaçaroğlu, yaptığı konuşmasında ölçüyü de kaçırmıştı. Ertuğrul Kürkçü'nün Mersin ilinden milletvekili seçilmesini, “Kızıldere'den TBMM'ye gidiyoruz!” sloganıyla ifade etmişti!

M. K. Kaçaroğlu, Mahir Sayın ve İlhami Aras gibi Dev-Genç'in militanları 1969-1970'li yıllarda SBF'ye I. Şube polis müdürlerinin de başını çektiği bir baskında, bu baskını püskürtmüş, polis şeflerinin silahlarını belinden almış kimseler arasındaydı. Bu insanların herbiri şimdilerde ise

çok farklı yerlerde duruyor ve burjuva demokrat BDP ile Kürt ulusal hareketine endeksli bir politik çizgi izliyorlardı! O dönemdeki devrimci cüretleri günümüzde başka bir şeye dönüşmüştü...

En son konuşmacı olan bir kişi dışında "İ. Ö. Etkinliği böyle mi olmalıydı?" diye sorgulayan kimse de çıkmamıştı.

Etkinliği düzenleyenler S. Ö.'yü ve *Kolektifimiz Çalışanlarını* son derece güler yüzle ve saygılı biçimde karşıladı. SDİD'in oluşumu KSD ana kanaldan savrulan herkesi bu etkinlik vesilesiyle bir araya getirmeyi başarmıştı. Kurtuluşçular dışında etkinliğe davet edilen yalnızca bizlerdik. Bizler de çağrılan yere elbette gidecektik. Gittik ve etkinliği izledik. Geçmişte tanıdığımız kimselerin hatırını sorduk. Onlara "Niçin görüşmüyoruz?" dedik. Götürdüğümüz kitap, gazete, dergilerimizi kendilerine birer "Okuma cezası vererek" böyle bir espriyle iletmiştik.

Kolektifimiz Çalışanları her gittiği yere, özellikle de grev ve direniş eylemlerine, çıkınıyla gidilmesini bir gelenek haline getirmişti. Kitap, dergi ve gazetelerimizle tanışan işçiler "*Bunlar örgüt flamaları ile gelenlerden değil...*" diyerek ne yapmak istediğimizi fark ediyordu. Burada da geleneğimizi bozmadık.

S. Ö.'nün kimi Dev-Genç geleneğinden tanıdığı 20'li yaşlardaki gençler, günümüzde 55-60'lı yaşlarına varmıştı. Onlara şu sözleriyle takılmayı da ihmal etmemişti: "20'li yaşlarda iken 50-60 kilolu, sıırım gibi ve atak devrimci gençlerdiniz. O tarihlerde çok sevimliydimiz. Hepinizi ayırmadan seviyorduk. Sizlerle anılan ve anılmayan ilişkilerimiz vardı. İşçi-Gençlik gibi tüm kitle çalışmalarında etle tırnak gibiydik. Hapis yattınız, işkence gördünüz, kötü günler yaşadınız. Çeşitli kırım ve kıyımlardan geçtiniz. Bunları ve süreci hep beraber yaşadık. Her biriniz bir örgüt/partinin birinci elemanları oldunuz. Hapisten çıktığınızda, Aksaray'daki dergi büronuzda sizleri ziyarete dahi gelmiştik. Bir iadeyi ziyarette dahi bulunmadınız. Devrimci politikayı hâlâ bildiğiniz gibi, yani; hayat ve mücadelenin doğrulamadığı, reddettiği gibi götürmekten yanasınız. Çok değiştiniz. Günümüz ise başka bir gün. Kimilerinizin hayat kaygıları, felsefesi ve kilogramları değişti. Bu türden değişikliklerden sonra Dev-Genç döneminin sevimliliği yerini başka şeylere bıraktı. Fakat hepinizin yüreğinde yine de bazı korların mevcut olduğunu görüyoruz. Bunu hissediyoruz. O günlerdeki ilişkilerden bugünlere geldik. *Devrimci Hareketimizin* yeni nitelikler kazanması için neleri yaptığınıza bakıyorum. Fakat **Komünistlerin Birliği** davası yerine hayat ve mücadelenin asla doğrula-

mayıp onaylamadığı başka işlerle uğraştığınızı görüyoruz. ‘Dar grup kültürü’nü hâlâ bırakmadığınızı görüyorum. Geldik 80 yaşına. Düşüncelerimizi soranlara ben de Kıvılcımlı vari bir cevapla: ‘Eskiye rağbet olsaydı, bitpazarına nur yağardı...’ demekten kendimi alamıyorum... Karşılaştığım genç arkadaşlar, hepiniz benim geçirdiğim hastalığı öne çıkararak sağlığını soruyorsunuz. Eyvallah. Sağ olun. Davet ettiniz geldik. Aranızdan en yaşlı biri olarak İ. Ö.’nün mücadele arkadaşı olarak bana mikrofonunuzu dahi uzatmadınız. Bana, etkinliği sunan arkadaşınızdan parmak kaldırıp söz almamı önerdiniz! Hayat ve mücadelenin ne getirip götürdüğünün farkındayım. Düşünce ve davranışlarınıza bakıyorum, özel yaşamınıza, sigara ve alkol alışkanlıklarınıza, ideolojik ve ruhsal varlıklarınızı koruyup koruyamadığınıza bakıyorum... Eli kalem tutan arkadaşlarınızın yazılarını okuyorum. Yani örgütsel “vukuatınızdan” da haberiylim. Bir yandan kötü huylu tümörle boğuşuyorum, diğer yandan durumunuza bakınca hepinizden daha sağlıklı olduğumu görüyorum...” demişti... İ. Ö.’nün eleştirel katkılarını temel alan KSD’nin Bilimsel-Komünizm temelindeki bir yönelişle, deneyimini gözden geçireceğine, eleştiri ve özeleştiri yaparak *Devrimci Hareketimize* katkı getireceğine inaniyor ve bunu diliyoruz...

Kitap Fuarlarından İnsan Manzaraları Gözlem ve İzlenimler

Kitap Fuarları Hangi Amaçlarla Düzenleniyor?

Ve Kitap Fuarlarına Niçin Katılıyoruz?

Çeşitli kuruluşların düzenlemiş olduğu ulusal ve uluslararası kitap fuarlarına olan ilgi giderek artıyor. Davet edilmemize rağmen henüz uluslararası kitap fuarlarına katılmamaktayız. Şu aşamada bu fuarların maddî ceremesini karşılayabilecek durumda değiliz. Fakat ulusal düzeyde, özellikle de TÜYAP'ın düzenlediği ve başta İstanbul olmak üzere, İzmir, Bursa, Adana ve Diyarbakır kitap fuarlarına düzenli olarak katılmaktayız. Arada bir çeşitli diğer festivallere-kitap fuarlarına da katılmaktayız. Dersim'de düzenlenen Munzur Festivalleri vesilesiyle de çeşitli kuruluş, dergi çevreleri ve yayınevlerine ayrılan stantlarda kitap-dergi-gazete-broşür ve benzeri ürünlerimizin tanıtımını yapıyor, kitlelerle diyalog kuruyor, okurlarımızın nabzını tutuyoruz.

Devlet tekelci kapitalizminin hâkim olduğu bir ülkede sistem-rejim bu türden fuarlara önem veriyor. Neden mi? İşçi sınıfı ve emekçi halkların sosyal/enternasyonal kurtuluşunu saptırıp geciktirmeyi amaçlayan ideolojik, politik ve örgütsel hegemonyasını daha da pekiştirmek için; olmayan gerici "kültür" politikasını yaygınlaştırmak ve kitleleri efsunlayıp uyutmak için; kitlelerin bilimsel bilgi ile tanışıp bilinçlenmesini ve kendi özörgütlerini oluşturmalarını geciktirmek için; kapitalist anarşiye karşı sistemi sorgulayıp ayağa kalkmamaları için; sarı ve kirli solları devreye sokarak iktidar talepleriyle ***Komünistlerin Birliğini*** gerçekleştirmemeleri için...

İlerici, demokrat, devrimci, sosyalist, yurtsever ve Marksist yayınevleriyle dergi çevrelerinin üzerindeki çok yönlü devlet baskısına rağmen bu alanları sistemin-rejimin sömürüsüne daha fazla terk edip boş bırakmamalıyız.

Anılan kitap fuarlarında burjuvazinin ideolojik, sınıfsal mantığına uygun biçimlerde ve en başta banka sermayesi, tekelci basın-yayın kuruluşları, burjuva ideolojisinin bütün biçimlerini yaymakla görevli boy boy

yayın temsilcileri, tarihsel İslâm bilginleriyle, Müslümanlıkla uzak yakın bir ilişkisi olmayan furya misali dinî yayınlar, idealizmin, metafiziğin propagandasını yapan gerici yayınlar, faşizmin tezlerini gündeme taşıyan ırkçı, milliyetçi yayınlar, MİT, CIA, MOSSAD destekli, kapitalist batı kaynaklı çeşitli psikolojik savaş ile komplo teorilerini yaymakla görevli yayınlar, Kızılbaş-Alevi geleneğini özünden saptırmakla görevli yayın kuruluşları, çeşitli amaçlı misyoner yayınevleri, işçi sınıfının siyasal ve sendikal birliği davası dışında ve de kendisine açılan kanallara girmiş tasfiyeci, liberal, merkezci, reformist, sosyalreformist, şoven, sosyalşoven, özgürlükçü, postmodern, anarşist, troçkist kirması “sol” yayınevleri, sahte komünistler, nasyonal solcular vb. bu fuarların en renkli kuruluşları arasındadır.

Sınıf mücadelesinin farkında olan hâkim gerici sınıflar, kapitalist üretim, mülkiyet ve paylaşım ilişkilerini korumak ve artı-değer sömürsünü ebedî kılmak için; din, mezhep, cemaat, inanç, ırk, milliyet temelinde insanlarımızı saflaştırıp kin, nefret ve öfkeyle birbirine karşı kıskırtmaktadır. Daha sonra da Acem'in özdeyişindeki gibi: “*Ossurur özü, gumbuzlar bizi.*” diyerek birilerini “İç savaş çıkarmakla!..”, “Bölücülük yapmakla!..” suçlamaya yeltenmektedir!?

Bu fuarların en büyük paradoksu burjuvazinin boy boy yayın kuruluşları karşısındaki yerini alan *Sorun Yayınları Kolektifi*'nin aynı mekânlarda bulunması olayıdır. Bu olguyu dost-düşman herkes farketmekte gecikmemiştir. Ürettiğimiz kitap, dergi, gazete, broşürlerimizle, kitap ve yayın organlarımızın afişleriyle, yayın kataloglarımızla, fuarlarda düzenlediğimiz çok yönlü etkinliklerimizle *Kolektifimiz Çalışanları* çok büyük bedeller ödeyerek kitap fuarlarına katılmaktadır. Donanımlı okurlarımız bu durumu anlamakta gecikmemektedir.

Kitap fuarlarında özetle andığımız yayın kuruluşları varsa, bu alanları onların paşa gönlüne -sömürsüne- bırakmayacağız. Devrimci ve Marksist yayın kuruluşları ve *Kolektifimiz* de tecimsel amaçlarla değil, siyasî kararlarımızla bu fuarlara katılmaktadır. Katılmaya da devam edecektir.

Bilindiği gibi burjuvazi genellikle okumayan, araştırmayan, sorgulamayan, bilimsel bilgi edinmeyen, bilimsel öğretille yeterince tanışmayan ve özcesi bilinçlenmeyen, böylelikle de kendi sömürücü düzenine karşı çıkmayan sürü benzeri, güdümlenmiş bir toplum yetiştirmek amacındadır. Ulusal ve uluslararası düzlemde de emperyalist-kapitalizmin

amacı aynıdır. Onlar çok yönlü yabancılaştırma yöntemleriyle insanı diz çöktürmeye zorlamaktadır.

İnsanın ve insanlığın kapitalizmi sorgulayıp karşıya alarak yeniden ayağa kalkmaması ve yeni Ekim Devrimlerinin gerçekleşmemesi için emperyalist-kapitalist hegemonlar basın ve yayın alanında çok büyük bir çaba harcamaktadır.

Onlar; çok “yüksek” bir tarih ve sınıf bilinciyle bir yandan sistemlerine asla zarar vermeyecek olan tatlısı solcularına trenin makasını açmakta, diğer yandan ve de tarihsel-sosyal haklılıklarıyla kapitalizmin kökünü kazıyacak olan Devrimcilerin, Komünistlerin birliğini baltalamak için çalışmaktadır.

Angajmanı çok öncelerden yapılmış olan uluslararası kapitalizmin yoz ve kozmopolit “kültür” politikasını taşımakla görevli kuruluşlarla onların “baş temsilcileri” insanlarımızın bilincini bulandıran gerici yayın furyasını bu memlekete de boşuna sistemli biçimlerde taşımamaktadır.

Hâkim gerici sınıfların yayın faaliyetlerindeki asıl amacı, sosyal sınıf ve sosyolojik emekçi halk gerçekliği temeline dayalı ve olması gereken asıl gündemi, bir süreliğine de olsa, sahte gündemleriyle geriletmek ve çarpıtmaya çalışmaktır.

Evet, hâkim gerici sınıflar sınıfsal çıkarları ellerinden alınacak diye korkuyorlar. Korkacaklar. Korksunlar!.. Onların bu haklı korkuları karşısında “Sol Cenah” ne yapıyor? Tutarlı-somut-amaçlı bir “Karşı Kültür” politikası üretebiliyor mu? Bu türden haklı soruların cevapları da tartışmalıdır.

Yanı sıra; bilim, politika, sanat-kültür, estetik, etik bütünselliğini içermeyen burjuva ve küçükburjuva “sol” akımların da burjuvazinin ideolojik ve sınıfsal mantığına paralel bir çaba içinde olduğu görülmektedir.

İnsanlık ailesi din, mezhep, cemaat, ırk, milliyet, cins, inanç vb. sahte gündemlerle oyalanmak istenirken Devrimcilerin, Komünistlerin görevleri de bu oyunu tersyüz etmek üzere artmaktadır.

“Sol Cenah” bir türlü hesaplaşarak ayrışıp-buluşamamış ve de бүtүнleşememiştir. Politikasızdır. Hâkim gerici sınıfların işçi sınıfını politika dışında tutan, politikasızlaştıran niyeti-gündemi henüz kırlamamıştır. Daha tam olarak ifade edilecekse; adına layık, birleşik, güçlü, güvenilir ve donanımlı bir **Devrimci Proletarya Partisi, İşçi Sınıfı Partisi** ya da **Komünist Partisi** henüz siyaset sahnesinde rol ve sorumluluk alamamıştır. Bu eksikliğimiz yüzünden de burjuvazinin sömürücü “kültür” po-

litikasına karşı tutarlı bir “Karşı Kültür” politikası da ne üretilebilmiş ne de oluşturulabilmiştir. Bu yöndeki ideolojik, teorik ve politik yönelişlerimiz-çabalarımız ise henüz örgütsel güvencesiyle buluşmamıştır.

Böylelikle kimi iyi niyetli insanlarımızın, Devrimci ve Komünist nüvelerin bu yoldaki çabaları da çok yönlü gerici kültür politikalarını cephe- den karşıya almaya yetmemektedir. Hegemonların bu oyunlarını ulusal ve uluslararası düzlemde bozacak, emperyalist-kapitalizmi tepeleyecek, “Marksizmin yorumu ve pratikte yeniden üretimi” sorunsalını nihai ama- cına taşıyacak olan ne Komünist Parti, ne Bilim Kurulu, ne Akademi, ne Enstitü ve ne de Kızıl Ordu gelenekleri var. Fakat bunların lafzını zikre- den taklitleri bolca mevcuttur!..

Bu türden anlamlı güvencelerimizin eksikliğinde ve koruyuculuğun- dan yoksun biçimde de olsa, anılan kitap fuarlarına meşrebimizce katıl- mayı doğru bulmaktayız.

Kitap Fuarlarındaki Gözlem ve İzlenimlerden Örnekler

Kolektifimizin özetlenen bu düşüncelerin uzantısında katıldığı kitap fuarlarındaki izlenim ve gözlemlerimizi okurlarımızla da paylaşmak du- rumundayız. Fuarlarda diyaloga girdiğimiz insanlarımızın büyük bir su- zulukla Marksizmi öğrenmeye aday olduğunu görüyoruz.

Marksizmi öğrenme konusundaki özlem ve niyetleri Diyarbakır Ki- tap Fuarında daha sıcak bir biçimde hissettik. Marx-Engels-Lenin Biyog- rafilileriyle posterleri, Marksist eserlerimiz büyük bir ilgi görmektedir. Sı- nırlı sayıda gönderdiğimiz *Marksist-Leninist Parti'nin Temel Eğitim Ders- leri*¹ kitabımız fuarın ilk günlerinde tükendi. Bu kitabımızdan 20 adet da- ha getirseydik onlar da okuyucusu ile tanışmış olacaktı. Aynı sahneyi modern proletaryanın yatakları Adana, Bursa ve Kocaeli illerinde göre- medik. Bu iller dinci, mezhepçi, cemaatçı, ırkçı, milliyetçi düşünce-dav- ranış çizgisine sahip gerici örgütlerce alabildiğince kuşatılmıştı. İşçi sını- fının bir kısmının bir ayağı bu illerde hâlâ köye bağımlı bulunmaktaydı. Bu illerdeki “Sol Cenah” örgütlerinin siyasetlerine arena yapıldığı sendi- kalarla mesleki kuruluş temsilcilerinin de Marksist kitaplarla bir ilgisi yoktu fuarlarda. Diyarbakır işçi, emekçi, aydın ve gençlerinin Marksizm ile ilgisini tahrik eden sebeplerden biri yıllarca süren “İç Savaş” ve bu- nun yarattığı çok yönlü sorunlar ile bu sorunları gündemde sıcak tutarak bir türlü yerli yerine oturtulamayan politikasızlık durumuydu. Burjuva ve küçükburjuva “sol” unsurlarının ve de örgütlerinin Kürt insanının talep ve

ihtiyaçlarına cevap veremeyişiydi. PKK, KCK, BDP'nin izlediği politikalara terini akıtıp canını verenlerin Bilimsel Komünizme ilgisi doğal bir sonuçtur. Ulusallık-Sınıfsallık diyalektik birliğinin buradan geçtiğini kavrayan genç insanlarımızın sağlı "sol"lu burjuva partilerinin izlediği politikalarından bir beklentisi yoktur; gerici AKP'nin "Kürt Açılımı" yarenlikleri ile bu oyuna bel bağlayanların "vukuatı" karşısında burjuva demokrat BDP'nin izlediği politikalara belli disiplinlerle destek sunsalar da "Kürt Sorunu"nun burjuva çözümlerine asla inanmamaktadırlar. Diyarbakırlı işçilere, emekçilere, aydın ve ilerici gençlere Devrimci ve Marksist ilkelere göre oluşturulmuş donanımlı bir **Sınıf Partisi** politika üretmelidir. Onların bu türden bir kurmaylığa şiddetle ihtiyacı olduğu görölmektedir. Ancak bu takdirde yerel, ulusal, sosyal, sınıfsal ve enternasyonal kurtuluşun yolu döşenmiş olacaktır.

Millî Mesele ile Milliyetler Meselesinin tekelci militarist polis devletinin -burjuva diktatörlüğü- şartlarında çözümü asla mümkün değildir. Hele "*Ulusların kendi kaderini tayin, tespit ve ayrılma hakkı*" denildiğinde hem burjuvazinin hem de "solcu" politikacıların kaşları çatılıyordu, yaşadığımız gericiilik ortamında...

Marksist-Leninist çözümlerini burjuva diktatörlüğü altında ne tartışılabiliyordu ne de gerçekleşmesi söz konusuydu. Bu önemli sorun devlet tekelci kapitalizminin hegemonyasındaki hiçbir ölkede, tarihsel ve sosyal olarak da asla gerçekleşmemiştir. Yaşadığımız coğrafyada "Bağımsız Kürdistan" özlereyle isyan edenlerinde emperyalist hegemonların binbir çıkarlarının kol gezdii Yakın Doğudaki kuşatılmışlık ortamında, sisteme ve rejime büyük zararlar vermesine rağmen, hiçbir taviz alamamış olması kitleleri ciddi ciddi düşünmeye sevk etmiş ve kaygılandırmıştır.

Sıcak mücadele ortamında ve yaşanan siyasal, sosyal, kültürel travmaların tedavisi nasıl gerçekleşecektir? Gerçekleşebilecek midir?

Kürt insanımızın yaşadığı dram ve trajedilerden en başta devlet tekelci kapitalizminin çıkarlarını koruyup kollayan hâkim gerici sınıflar sorumludur ve suçludur. Ardından burjuva ve küçükburjuva "sol" örgütler ve de onların "yüksek yetenekli" kadroları da bu sonucun alınmasından derece derece sorumludur / suçludur.

Bu türden bir sonucun alınmasından; devrimci, sosyalist, komünist hatta Bolşevik geçinenler de dâhil, Kürt ulusal hareketine "katkı" ya da "dayanışma" uvertüleriyle bu sürece ilkesiz ve faydacı niyetlerle eklem-

lenen tüm “solcu” takımı da suçludur. Bağımsız sınıf tavrı gözeten, işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın sosyal/enternasyonal kurtuluşu yolunda **Komünistlerin Birliği** davasına çeşitli niyet ve amaçla darbe vurmaya yeltenenler suçludur.

Ulusallık/Sınıfsallık dinamiğini politikasının eksenine koyması gereken **Komünistlerin Birliği**’ni bir türlü gerçekleştiremeyenler (Hepimiz) de sorumluyuz. Kürt ulusal hareketinin politikasızlığının ve taleplerinin karşılanamayışının günümüzde ve gelecekteki suçu da Öcalan’a değil Komünistlere fatura edilecektir.

Kürt insanını Avrupaî yönelişleriyle “demokratik cumhuriyet”, “barış, demokrasi, halkların kardeşliği” türünden çeşitli burjuva illüzyonlarıyla yanıltıp oyalayan Kürt ve Türk kökenli grup, çevre ve örgütlerin tamamı tarih önünde suçludurlar; bu politik suçlarından dolayı günümüzde ve yarın da sorgulanmaktan kurtulamayacaklardır.

Hâkim gerici sınıflar; Kürt insanının haklı taleplerini bir yandan sağlı “sol”lu burjuva partileri, diğer yandan burjuva ve küçükburjuva “solcu” akımlar vasıtası ile saptırmaya çalışmaktadır.

Devrimci ve Marksist Sol Kadrolarla onların yayın kolektifleri Diyarbakır ilinde düzenlenen kitap fuarları türünden etkinliklere daha hazırlıklı gitmek zorundadır. Panel-Söyleşilere Marksizmin devrimci özünün yeminli düşmanları sağ teslimiyetçi oportünist akım temsilcileri değil, Komünist Kadrolar katılmalıdır. Marksizmi öğrenmek aşkıyla yanıp tutuşan insanlarımıza Komünistler çözüm yöntemlerini öğretmelidir. Bu alanları hem gerici burjuvazinin hem de finansmanı ve ilerencilik adına içerik ve niteliği çok tartışmalı “sol” görünümlü yayın kuruluşlarının tasallutundan ve sömürsünden kurtarmalıyız.

Yahu “Marksizm-Leninizm Öldü!” Siz Deli misiniz? Diyenler...

Kitap fuarlarında gerek standımızda gerekse düzenlediğimiz etkinliklerde *Kolektifimize* yöneltilen çok “sevimli” diyalogları da bu vesileyle aktarmak istiyoruz:

Birinci örnek: Kocaeli Kitap Fuarında emekli subay olduğunu söyleyen biriyle karşılaştık. Marksizm-Leninizm’e kıskançlıkla sahiplendiğimizi öne çıkaran kitap, poster, dergi ve gazetelerimizin branda afişlerini görünce irkilmiş olarak stanttaki emektar arkadaşımız Sırrı Öztürk’e: “Yahu ‘Marksizm-Leninizm öldü.’ Siz deli misiniz? Dünya değişti. Siz rü-

ya mı görüyorsunuz? Komünizm Rusya'da ve Çin'de çöktü. Ne Marksizm'i, ne Leninizm'i? 80 yaşınıza gelmişsiniz, hâlâ bu işlerle neden uğraşıyorsunuz? Saygı duyuyorum uğraşınıza, fakat para kazanmak, dünya nimetlerinden yararlanmak dururken neden bu işlerle uğraşıyorsunuz? Bakın ben militarist bir örgütlenmeden, ordudan geliyorum. Ben de bir zamanlar devrimciydim. 68'liyim. Hayatımızı devrime adadık. Biz de dövdük. Sonunda ne oldu? Başkaldıran herkesin başını kopardılar. Benim de evimde bu türden kitaplar var. Onları çuvallara koydum. Bu kitapların hiçbir işe yaramadığını gördüm. Şimdi ne yapayım bu kitapları, götürüp denize mi atayım?"

Adamcağızın, uluslarötesi tekeli kapitalizmin psikolojik savaşın gerici propagandasından çok büyük oranda etkilendiği gözlemleniyordu. Adını koyamadığı kimi sorunlarının karşılığını bulamamıştı. Ayrıca örgütsüz ve yalnız kalmıştı. Tarihsel, sosyal olay, olgu ve süreçleri değerlendiremiyordu. İdeolojik, ruhsal kimyası da bir hayli bozulmuştu.

Standımızı kendisini zehirleyen ve nehrin karşı yakasına düşüren bu türden saçmalıklarla hem meşgul ediyor hem de bizi "dipsiz kuyu boş ambar" türünden döne ve Marksizm dışı akımların tartışma alanına çekmek istiyordu. Ona yalnızca; "O kitapları çuvallardan çıkar ve yeniden okumaya başla! Oku ve Marksizm'i öğren! Bir kütüphane yaptır ve kitaplarını sakla! Kitaplarını çocuklarına en anlamlı bir miras olarak bırak! Neden burjuvazinin yalanlarına inanıyorsun? Elinden alınacak fabrika mı, yoksa toprağın mı var? Marksizm-Leninizm asla ölmedi! Sosyalizme yabancı kimi uygulamalar geçici olarak çözüldü! Gezegenimiz yeni Ekimlere gebe!.. İnsanın ve insanlığın sosyal / enternasyonal kurtuluş mücadelesi yeniden başlıyor! Görmeye çalış!.." diyebilmiştik bu "garip" adama.

İkinci örnek: Adam Kocaeli Üniversitesi Atatürkçü bilmem ne bilim dalının başkanı bir öğretim üyesi. **İŞÇİ BİRLİĞİ** Gazetemizin branda afişini görünce, nasırına basılmışların can havli ile hemencecik geldiği standımızdan uzaklaşmaya başlamıştı; bizimle uyarca konuşmaya burjuva sınıf bilinci, mantığı ve kemalist bağlantıları elvermiyordu; giderken de: "Hangi işçi sınıfı? Hangi birlik? Ne birliği? Önce işçi sınıfını camiden çıkarmak lâzım!?" diye sataşp burjuva zehirlerini akıtmaktan kendini alamamıştı. O da birileri gibi "Laikçi-Şeriatçı" sahte gündemine şartlanmıştı. İdeolojik ve sınıfsal konumuna uygun biçimde sosyal sınıf ve sosyolo-

jik emekçi halk gerçekliğini reddediyordu. Üniversitede kürsüsü olan bu öğretim üyesine, bu yarım-aydına, bu işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın düşmanına kendisinin de dahil olan bu suçunu anladığı dilde anlatamamış, uyarıp öğretememiştik. İşçi sınıfını ve emekçileri bilim ve akıldışı yol ve yöntemlerle camilere dolduran, sınıfsal kurtuluşlarının önünde gözbağlı olan, kabaca sömüren işte bu türden kafalardan oluşan mekanizma idi.

Üçüncü örnek: Adam üniversitede doktora tezi hazırlamaktaymış. **Kırmancıya BELEKÊ** *Dergimizin* çıkan tüm sayılarına ilgi duydu ve satın aldı. Kendisi de Dersimliymiş. *Dergimizin* izlediği çizgiyi büyük oranda olumlu bulduğunu ifade ediyordu. Harry K. Wells'in "*Emperyalizmin Felsefesi Pragmatizm*" isimli kitabımızdan söz açıldığında bize: "*Neden pragmatizmi eleştiriyorsunuz? Pragmatizm çok yararlı ve önemlidir. Ben de çok yararlanıyorum pragmatizmden... Frankfurt Okulu'nu da şiddetle karşıya alıyorsunuz. Neden? Ben bu okulun tezlerini doğru buluyor ve çok yararlanıyorum. Kolektifinizin sürdürdüğü 'ortodoks Marksist' çizgisine saygı duyuyorum... Fakat küreselleşme çok şeyi değiştirdi... vb. vb.*" diyordu.

Dersimli hemşerimiz ince ruhlu ve düzgün biriydi. Okuyup araştırıyordu. Fakat henüz Marksizm-Leninizm ile yeterince tanışamamıştı. Burjuva ideolojisi ile revizyonizmin ideolojik-teorik cephaneliğinden atılan 'salvo atışlarını' yerli yerine koyamamıştı. Zaman ayırıp bizlerle ilişkisini sürdürebilseydi onun girdiği fikir bataklığından çıkmasına yardımcı olabilirdik. Fakat yine de bilinç ve yüreğimizin nasıl attığını fark etmişti.

Dördüncü örnek: 1970 - 15/16 Haziran Direnişi sürecinde emeği geçen bir mücadele arkadaşımızdı. I. TİP'in örgütlenmesinde, DİSK'in öngününde oluşan SADA'nın kuruluşunda ve Kocaeli'ndeki tüm grev, yürüyüş, direniş ve fabrika işgallerinde onun da emeği geçmişti. "Sol Cenah" örgütlerimizin politikasızlığı, daha tam olarak söylenecekse; "Örgütler Anarşisi" hastalığımızın had safhalara girişi karşısında umutsuzluğa kapılmış ve CHP'ye katılmayı uygun bulmuştu. Bu kez de CHP'deki burjuva oyunlarından tiksinişmiş ve oradan da ayrılmış, söz yerindeyse "kabuğuna çekilmişti." Fakat standımıza gelmeyi, eski arkadaşlıkları yâd etmeyi de ihmal etmemişti. Ayrıca kitaplarımızı da satın alarak katkıda bulunmak ve süreci takip etmek inceliğini de göstermişti. Eski mücade-

le arkadaşımız çoğunlukla şu özelemlerini dillendiriyorlardı: “Her şey bir yana, grev çadırlarında birlikte yediğimiz zeytin, peynir, ekmek, üzüm ve domatesin tadı bir başkaydı!..”

Sıcak mücadele dönemlerinin insanlarıyla her karşılaştığımızda ne-dense yediğimiz polis, jandarma copu-süngüsü vb. vb. yerine grev çadırlarındaki yemek yiyişimiz daha çok konu ediliyordu.

Bir dönemin proleter devrimci kadrolarının ve ideolojik hegemonyasının hâkim olduğu bu kent günümüzde 1970’lerin Kocaeli’si değildi. Artık bu kentte de, sınıf mücadelesi temelinde değil, din, cemaat, mezhep, inanç, ırk, milliyet temelinde politika yapılıyordu. İnsanlarımız böylesine sahte bir gündemle saflaştırılmıştı. İşçi sınıfından, sendikalardan ve meslek odası temsilcilerinden de Kitap Fuarına bilinçle katılanlara rastlanmıyordu. “Sol Cenah” politikalarından soğuyan eski mücadele arkadaşımızın göğsünde şimdi irice bir Atatürk portresi vardı. Kendisine ta-kılmadan edemedik, fakat incitmemeye de özen gösterdik.

15/16 Haziran Direnişi yüzünden İstanbul-Kocaeli-Sakarya-Zongul-dak hinterlandında boşuna Sıkıyönetim ilan edilmemişti. Proletaryanın yoğun olduğu bu kentlerde o dönem ekilen tohumların yeşereceği günler de gecikmeden gelecekti. Bunun işaretlerini de almakta gecikmiyorduk.

Dönemin devrimci kadrolarının büyük bir çoğunluğunu doğaya teslim etmiş olsak ta, onların eş ve çocukları, torun-torbaları dedelerinin mücadele arkadaşlarını yalnız bırakmadı, kitaplarına sahiplendi ve gele-neklerini sürdürdüklerini kanıtladı...

Beşinci örnek: Henüz 13-14’ünde birkaç kız lise öğrencisi, büyük bir coşku ve heyecanla standımıza koşup gelmişlerdi. Kitap posterlerini, dergi ve gazetelerimizin branda afişlerini uzaktan görmüşlerdi. Soluk soluğa standımıza geldiklerinde: “*Burası bizim. Tam aradığımız yer bu-rası. Biz de komünistiz. Benim babam da komünist. Babam da 15/16 Haziran Direnişi’ne katılmış. Kocaeli’ne (...)’den gelmişiz. **İŞÇİ BİRLİĞİ** Gazetesinin 1 Mayıs Bildirisini Taksim’de okumuştuk. Kaç gün daha bu-radasınız? Sizlerle bir söyleşi yapabilir miyiz? Bu akşam bize gidelim. Sizi konuk etmek istiyoruz. Sabaha kadar da konuşuruz. Babamla da tanışmış olursunuz...*” demiş ve kendilerini tanıtmışlardı proletarya sı-caklığıyla... Bu genç arkadaşlar yaşlarından çok çok ilerideki sınıf bilinç-leriyle Sırrı Öztürk’ün “15/16 Haziran Direnişi” ve “Dersim... Dersim...” isimli kitaplarını da almışlardı. Yazarının kitaplarını imzalamayışının ne-

denlerini de hemen kavramış, kimileri gibi tartışmamış ve “Yeni bir şey daha öğrendik böylece...” diyerek gereksiz tartışmalara girmemişlerdi...

Altıncı örnek: Başta *Kolektifimizin* standı olmak üzere asker, polis, bürokrat, çeşitli istihbarat birimlerinin eski-yeni elemanları da fuarların müdavimlerindendi. Adam bir dönem iyi saatlerde olsunların bilinçli bir elemanıydı. Eşi ve kızlarıyla Kitap Fuarına gelmişti. Hepsi de ailece sağlıklı ve bakımlıydı. Sınıf mücadelesinde poliste-sorguda sık sık karşılaştığı 80’lik delikanlıyı karşısında görmüştü. Kızları da Marksist kitapları elleriyle okşamaktaydı. Anlaşılan onların bu sıcak ilgisini ellerinden almak istemiyordu. Eşi ise nötr bir durumdaydı. Çocuklarına döndü ve şunları söylemeden edemedi: “*Bu adama iyi bakın ve ona saygı gösterin. O, mücadelesinin arkasında daima dik ve onurlu durdu. Kimileri gibi dönmedi. Bedel ödedi...*” dedi ve giderken de; “*Üstadım kutlarım sizi...*” diyerek galiba geçmişini unutturmaya ya da vicdanını rahatlatmaya çalışıyordu!

Yedinci örnek: Siyasî seçimini sip partisi örgütünde, te-ka-pe-cilik oynayanların örgütünde yapan bir öğrenci genç standımıza son derece kendinden emin, havalı ve ukala bir biçimde yaklaşmıştı. Kitap, dergi, gazetelerimizi ayrıntılı inceledi. Yayın organlarımızın branda afişlerine tek tek baktı. Bazı notlar aldı. Her okurumuza yaptığımız gibi bu genç insana da Yayın Katalogumuzu verdik. Burun kıvrarak inceledi. Yapmış olduğu siyasî seçimine göre biricik parti vardı. O da “TKP” idi. Kitap ve yayın organlarımızı incelemeye anlaşıyordu. İncelemiş olsaydı. 10 Eylül 1920’de Kongre yöntemiyle oluşturulan -kurulmayan- Tarihî TKP’mizin ne demek olduğunun kimi işaretlerini alırdı. Tarihî TKP’nin arkasında Komünist Enternasyonal’in ve de başında Lenin’in bulunduğu Bolşevik Partisi’nin bulunduğunu öğrenirdi. Elbette bilimsel bilgiden nasibini almışsa, bilinçlenmişse... Fakat genç insan yapmış olduğu siyasî seçiminden ötürü oldukça da işkillydi. O da örgütünün kendisine sunduklarıyla yetinenler gibi Hakikî Komünist Kadrolarla karşılaştığında ne yapacağını şaşırıyordu. *Kolektifimizin* ideolojik-politik-örgütsel duruşunu merak edenler ya kendiliğinden ya bilinçsizliğinden veya sahte te-ka-pe-nin entrikacı yöntemleriyle yönlendirilerek kitap fuarlarındaki stantlarımıza ve düzenlediğimiz panel-söyleşilerimize geliyordu. Yalnızca sip partisi değil, “işçi” adını destursuz kullanan nasyonal solcu örgüt mensupları,

hkp'liler, chp'liler de etkinliklerimizin müdavimleriydi. Sataşmayı deniyorlar, fakat çok "üstün yetenekleriyle" provokasyon bile yapamıyorlardı. *Kolektifimizin* etkinlerine âdeta abone olmuşçasına geliyorlardı. Genç öğrenci stand sorumlusu emektar arkadaşımıza: "**İŞÇİ BİRLİĞİ** Gazetenezin 1 Mayıs Bildirisi ile Seçimlerle ilgili önerisini okuduk. "İlginç" şeyler söylüyorsunuz. Sorun Yayınları Kolektifi'nin ve bu gazetenin arkasında hangi illegal örgüt var? Örgüt kurmak için bir hazırlık çalışması mı yapıyorsunuz? Politik açıdan nerede durduğunuzu merak ediyoruz. Ben teka-pe-liyim. Korkmayın, çekinmeyin, söyleyin, sır saklayabilirim..." diyor ve "merakını" gidermek istiyordu!

Artık alışmıştık, ama bu türden "sevimli" soruları yöneltenleri bizler de tanımak ve bilinçlerinin hangi düzeyde olduğunu ölçmek istiyorduk. Onlara: "*Burada gördüğünüz kitap, dergi, gazetelerimizi üretmenin adı neyse biz işte oyuz. Okur, inceler, araştırır ve merakınızı giderirsiniz. Öyle 'sen anlat, ben de dinleyeyim' türünden bir diyalog seni de bizi de sıkır. Öğretici ve anlamlı da değildir. Bu türden tartışmalara da girmeyiz. Kolektifimizin konumunu dost-düşman herkes biliyor. İşçi sınıfının siyasal ve sendikal birliğini bilince çıkarmak; Komünistlerin Birliğini savunmak; yaşanan 'örgütler anarşisi' hastalığına bir son vermek; bu amaçla burjuva ve küçükburjuva "sol" cenah üzerinde basınç uygulamak; Devrimci Hareketimizin yeni nitelikler kazanarak bir basamak ileri sıçramasına çalışmak; uzun erimli, son derece çetin, fakat sonuç alıcı bu yolda tutarlı-somut-amaçlı bir iktidar projesi için dövüşmenin, teori pratik içinde olmanın adı neyse biz oyuz. Düşmanlarımız bile bizlere bu türden soruları yöneltmiyor. Politikayla uğraştığınıza göre sizin de anlamamız gerekir. Bilimsel Komünizm ile tanışan, bilinçlenen herkes herhalde kolektif çabalarla devrimci bir maya çaldığımızı, devrimci bir tohum ektiğimizi ve de Karagöz oynatmadığımızı bilmektedir. Genç bir insansınız, üniversitede okuyorsunuz. Hayat ve mücadelenin program ve projelerini doğrulamadığı, reddettiği örgütlere neden moda misali ve incelemeden bel bağlıyorsunuz? Sip partisi, kendiliğinden, alan kapatma yöntemiyle, kendisine açılan kanallarda, meşruiyetinin burjuva yasallığı ile tescilini yaptırmış diğer "sol"larınkı gibi bir örgüttür. Parti değildir. Bu örgütlerin Tarihî TKP'miz ile ideolojik, teorik, politik, örgütsel ve organik bir ilişkisi yoktur. Mevcut "Sol Cenah" örgütlerine bakarak Kolektifimizi ve yayın organlarımızı bir yere koyamazsınız. Biz bu düzeneği altüst ederek değiştirmenin mücadelesini veriyoruz..." genç insanlara, bu türden açıkla-*

malar yapmış olsak da, şartlandırılmış kafalarıyla duruşumuzu bir türlü algılayamıyorlardı.

Sekizinci örnek: Güzel sanatlardan, resim sanatına ilgi duydukları her halinden belli iki bayan standımızda Avni Memedoğlu'nun röprodüksiyonlarını inceliyordu. Yaşları 50-60 arasındaydı. Bizlerle kurduğu diyaloglarında kendilerini "68 Kuşağı" olarak tanıtıyorlardı. O dönemin öğrenci gençliğinin başını çektiği olay ve olguları bizler bu türden bir literatürle değil, özündeki sınıfsal nitelikleriyle anmayı daha doğru buluyorduk. Ama bu literatür artık herkesin diline pelesenk olmuştu. *Kolektifimiz*'in sosyalist terminoloji ve literatür konusunda ısrarla tuttuğu ilkesel hattımız böylelerini etkileyememişti. Ne biz böylelerine ulaşabilmiştik ne de onlar bilimsel bakış kazanarak bizlerle buluşmayı düşünmüştü. Resim sanatına, estetiğe ilişkin görüşlerini öğrenmek üzere kendileriyle konuşmaya başlamıştık. O sıralar Latin Amerika'dan Meksikalı komünist ressam Frida Kahlo'nun eserleri İstanbul'da sergileniyordu. Bu sergiye öğrencileriyle bir otobüs tutarak topluca gittiklerini anlatıyorlardı. Kahlo hakkında "Komünist Ressam" diyerek sitayişle söz ediyorlardı. Onu düşünce ve davranışlarından ötürü çok yüceltiyor ve övüyorlardı. Hakkında yazılan her şeyi ayrıntılı okumuş ve ezberlemişlerdi. Filmlere konu olan hayatını da biliyorlardı. Onlara: " 'Komünist Ressam' denilince başka ülkelerdeki ilerici insanlarımız aklınıza geliyor. Onları yakinen izliyorsunuz. Bu tavrınız elbette olumlu ve takdire değerdir. Bilim-Politika-Sanat-Kültür-Estetik-Etik bütünselliğini savunan Yenidal Grubu-Sosyal Realizm Sanat Akımı'nın kurucularından bir ressam da bu memlekette yaşadı. 'Emeğin Ressamı Avni Memedoğlu' ile niye tanışmıyorsunuz? Tabloları yasaklanan, sergilerine izin verilmeyen, 'Komünist Ressam' olduğu için işkence gören, tutuklanan, hapis yatan, yoksulluk çeken ve büyük bedeller ödeyen Memedoğlu'nu tanımamış oluşunuza üzüldük. İşte röprodüksiyonları, işte onun hayatını, mücadelesini, yargılandığı davalarını, yazılarını, polemiklerini, anılarını ve resimlerini içeren kitabı... Ressam hanımlar bizlerin bu açıklamaları karşısında geri adım attı ve: "Memedoğlu'nun *Kolektifiniz*'in Sanat Kültür Etkinlikleri Salonunuzda sürekli sergilenen eserlerini görmeye topluca geleceğiz. Bilmiyorduk. O'nu tanımıyorduk. Hocalarımız da bahsetmemiştik Memedoğlu'dan ve Yenidal Grubu'ndan... Bizim öğrencilerimizle birlikte geleceğiz... Bizi çok utandırdınız." dediler. Ressam hanımlar daha sonra sözü "Sol Ce-

nah” örgütlerinin politikasızlığına getirdiler. Onlar da bu türden örgütlerin kendilerine güven vermediğini, bu yüzden de gerici akp yerine gerici chp’ye oy vereceklerini söylüyorlardı. Çocuklarını da bu türden bir “sol” örgütlülükten uzak tutup kurtarmaya çalıştıklarını ısrarla belirtmekten geri durmuyorlardı. SSCB deneyimi hakkında da uluslararası tekelci sermayenin zehirli propagandasını yaymakla görevli dönem Marksistlerin tezlerinin çok büyük etkisi altındaydılar.

Dokuzuncu örnek: KSD geleneğinden Fehmi Albayrak (KSD’nin ilk yazı işleri müdürüydü) arkadaş da ilerlemiş, oldukça kilo almış ve çok büyük sağlık sorunları çekmiş haliyle ziyaretimize gelmişti standımıza. Onunla da geçmişi yâd etmiştik. KSD geleneği; Dev-Genç kesiminden gelen, sosyalizme yakın duruşuyla önemli bir örgütsel deneyimdi. Çok savruldu, çok tartışıldı. Kuruçeşme Toplantılarına katıldılar, ödepe türünden ‘garip’ örgütler kurdular, sonradan tasfiyecilerle bölük pörçük bir duruma düştüler. Kimileri troçkizme, anarşizme, tony clifciliği, rosacılığa, SSCB ve Stalin düşmanlığına, liberalizme, yeni ve post-modern solculuğa kaymıştı. KSD’nin Marksist-Leninist asıl kadroları ise “Siyasî Birlik” için bir arayış ve yöneliş içindeydi.

Kitap fuarlarında geleneğimize uygun olarak bütün ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist akımların stantlarını “merhaba” diyerek ziyaret ediyoruz. Tanışmak, ilişki kurmak isteyenlerin taleplerine de zaman ayırıyoruz. Onlara değer veriyoruz. Yayınlarıyla yakından ilgileniyor ve hatırlarını soruyoruz.

Fakat ne hazin Evrensel Yayınları çalışanları dışında, bağımsız sınıf tavrı gözetken *Kolektifimizin* standını “rakip” veya “düşman” gören küçük-burjuva “sol” kafalar iadeyi ziyaret yapmak inceliğinden bile yoksundu. Kitap fuarlarında dahi her siyasî sol akım Kolektif çabalara “Dar grup” çıkarları veya “Tapınımı” açısından bakıyordu. “Herkes kendine Müslüman’dı ve herkes kendi amentüsünü okuyordu...”

SORUN Polemik

Sorun Yayınları Kolektifimiz'den Devrimci ve Marksist Kamuoyuna

*Sorun Yayınları Kolektifimiz'in üretiminde rol ve sorumluluk aldığı telif kitaplarımız ile kolektif çabalarla yayımladığımız, **SORUN Polemik Marksist İnceleme-Araştırma-Eleştiri Dergisi**, **İŞÇİ BİRLİĞİ** - İşçi-Kitle Gazetesi-, **Sanat Cephesi** - Sosyalist Gerçekçi Sanat Dergisi-, **Kırmançiya BELEKÊ** Kültür-Tarih-Halkbilim Dergisi gibi araçlarımıza olan ilgi giderek artmaktadır.*

Bu doğal ilginin yanı sıra dostça olmayan satışlarla da karşılaşmaktayız. Bu türden satışlar karşısında ilgililerine ilettiğimiz iki belgeyi okurlarımızla paylaşmak istiyoruz:

İnternet elektronik posta gruplarında devrimcilik adına yapılan saçmalıkların teşhir ve tecridine örnek olması açısından aşağıdaki iki belgeyi yayımlamayı uygun buluyoruz.

Belge: 1

Merhaba,

Sayın yönetici, sahibi ve sorumlusu olduğunuz internet elektronik posta grubunuzda *Sorun Yayınları Kolektifi* Yönetmeni, emektar arkadaşımız Sırrı Öztürk'ün kaleme aldığı ve **SORUN Polemik Dergimizin** Mayıs 2011 tarihli ve 45. Sayısında, 95-105. sayfalarda yayımlanan “*Oya Baydar Ve Oğuzhan Müftüoğlu'nun Kitapları - Politikada-Edebiyatta Sansasyon Ve Magazinleşme*” başlıklı yazımız hakkında, internet elektronik posta grubunuzda Ali Haydar -El Comandante Marcos- imzalı bir yazı yayımlandı.

Söz konusu yazımıza pek çok internet sitesi yer verdi ve düzeyli bir tartışma ortamının yaratılmasına çalışıldı.

Devrimci ve Marksist Eleştirel katkı nitelikli yazılara büyük bir ihtiyaç duyulduğu bir süreçte *Kolektifimizi* “yeşil sermayeden para almakla” suçlamaya cüret eden bu türden sorumsuz yazılara sitenizde yer ver-

mekle hem ilan edilen ilkelerinizi çiğnemiş oluyorsunuz, hem de Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar arasına kama sokmaya cüret eden ve ki-me hizmet ettiği meçhul imzalarla düzeyli tartışma ortamını zora sokmuş oluyorsunuz.

Çok şükür ki, ideolojik, politik ve örgütsel düşmanlarımız başta olmak üzere, MİT-CIA-MOSSAD gerek *Kolektifimiz* ve gerekse yönetmen arkadaşımız Sırrı Öztürk hakkında Ali Haydar imzalı kimseler gibi düşünmemekte ve *Kolektifimizin* üretmiş olduğu kitap, dergi, gazete ve benzeri araçlarımıza daha donanımlı ve boy hedefi yaparak saldırmaktadır.

Bu türden yazılara cevap vermeyi ve internet elektronik posta grubunuzu böylesine bayağılıklarla meşgul etmeyi asla düşünmüyoruz.

Uyarımızı dikkate alacağınızı ve bu türden yazılara internet elektronik posta grubunuzda yer vermeyeceğinizi umuyor ve bunu sizden bekliyoruz.

Devrimci Selamlarımızla...

31 Mayıs 2011.

Sorun Yayınları Kolektifi
Çalışanları Adına
Ali Özdoğu

Belge: 2

yolculardevrimyolunda-owner@yahoogroups.de
elektronik posta grubu yetkililerine,

Dünya devrimci pratiğinde olduğu gibi memleketimizde de “sosyalizm-devrim-komünizm” lafazanlıklarıyla idare-i maslahatçılık yapanlar arasından pek çok maskeli “meçhul adam” veya provokatör çıktığını biliyoruz.

Böylelerinin yaşadığımız coğrafyada, ve *Devrimci Hareketimiz* adına lafzen giriştiği tüm keskin söylemler sosyal pratiğin şaşmaz mihenginde defalarca sınanmış, denenmiş ve açığa vurulmuştur.

Dünyada ve bu memlekette, Devrimci tarih ve geleneklerimizin uzantısında faaliyet gösteren *Sorun Yayınları Kolektifi* mizi dost-düşman herkes bilmekte ve tanımaktadır.

Kolektifimiz'in belgeli olan konumu, özel-öznel yorumlarla değil, ideolojik+teorik+politik+örgütsel açılardan değerlendirilmelidir. Bu türden değerlendirmeleri bizler de dikkate alırız ve muhataplarımızı da böyle değerlendiririz.

Kolektifimiz Çalışanları; Tutarlı-somut-amaçlı bir siyasal/sosyal devrim projesini hayata uygulayabilmek için **Komünistlerin Birliği** hattını bilinçle tutmaktadır.

Kolektifimiz ayrıca, devrimci olan hiçbir birime asla zarar vermeyen konumuyla tanınmakta ve anılmaktadır.

Sınıf mücadelesi temelindeki tutarlı devrim anlayışlarıyla, hayat ve mücadelenin asla doğrulamadığı çeşitli, iğreti ve moda devrim tezlerini birbirine kasıtlı biçimlerde karıştıran maskeli “meçhul adamlar”, devrim simyacıları ve çeşitli niyetlerle “eloğulları” diye anılanlar, sınıf mücadelesinin mihenginde gecikmeden kendilerini açığa vurmuşlardır.

Böylelerinin teşhisi, mümkünse tedavisi, değilse anladıkları dilde tecrit ve teşhir edilmesi Devrimci ve Marksist Sol Kadroların görevidir.

Tartışmaya sunulan ve söz konusu olan yazı: “*Politikada-Edebiyat-ta Sansasyon Ve Magazinleşme*” konuludur. Oya Baydar ile Oğuzhan Müftüoğlu'nun kitaplarının Marksist Eleştirisidir.

Elektronik posta grubunuzda çeşitli demagojilere başvurarak *Kolektifimize* ceffelkalem sataşmalarınızla ne yaptığının farkında mısınız?

Bu yöntemlerle sizler de kendinizi açığa vurmuş bulunuyorsunuz.

Devrimci bir kaygı, kimlik ve kişilik taşımış olsaydınız, diyalogumuzu veçhesi değişirdi.

Proleter devrimcilere yakışan üslup ve sosyal nezaket kurallarını gözeterek bundan önce yaptığımız uyarı ve eleştirinin hangi manaya geldiğini çabuk kavrar ve nasıl bir hata yapmış olduğunuzu görürdünüz. Böylelikle kimlere destursuz sataşmış bulunduğunuzu idrak eder, suçunuzu -mümkünse- düzeltme cihetine girer ve okurlarınızdan özür dilerdiniz.

Bunu yapmayarak konuyu saptırdığınızı ve de sataşmalarınızı sürdürdüğünüzü görmekteyiz.

Grubunuzun kullandığı isim ve sıfatların iddialarınızla hiçbir ilişkisi olmadığını böylelikle hem kanıtlamış, hem de kendinizi ve niyetinizi açığa vurmuş oluyorsunuz.

Bundan böyle de ciddî, güvenilir, kararlı, donanımlı tüm Devrimci ve Marksist birimlere bu durumu aktarmak boynumuzun borcu olmuştur.

Daha önce olduğu gibi bu yolda devrimcilik adına maskaralık yapanları nasıl zevkle 'Politik Açığa Vurma' yoluyla karşıya almışsak site-nizi de aynı yöntemle açığa vurmaya devam edeceğimiz tabiidir.

10 Mayıs 2011.

Sorun Yayınları Kolektifi
Çalışanları Adına
Ali Özdoğu

Sorun Yayınları Kolektifi Yayın Kurulu

Üyemiz İşçi Önderi

Orhan Kaplan Yoldaşımızın

Katledilişinin 32. Yıldönümünde

Yayımlanan Mesajımız

Orhan Kaplan Yoldaşımızın katledilişinin 32. Yıldönümünde GOP Kartaltepe Mezarlığında, yerel inisiyatiflerini kullanan işçi ve emekçilerce bir anma töreni düzenlenmiştir.

Sorun Yayınları Kolektifi Yayın Kurulu Üyesi olan İşçi Önderi Orhan Kaplan Yoldaşımızı *Kolektifimiz Çalışanları* 32 yıldır asla sektirmeden O'nu GOP Kartaltepe Mezarlığındaki mezarı başında anmaktadır. Aynı zamanda eşi Fatma Kaplan ve oğlu Yusuf Kaplan'ı da evlerinde ailecek ziyaret etmektedir.

Bölge halkı bu türden sınıfsal bir dayanışma ile devrimci yoldaşlığın hangi manaya geldiğinin bilincinde ve farkındadır.

Orhan Kaplan Yoldaşımızın katledilmesiyle onun yetiştirdiği kadroların bir bölümü, sistemin baskı ve terörü karşısında geri adım atmış, O'nun açtığı çığırdan geleneğinin sürdürülmesine katkıda bulunamamıştır. Devlet tekelci kapitalizminin açık ve örtülü faşist uygulamalarının doğurmuş olduğu bu durumu ve olguyu doğal karşılamaktayız.

Bu yüzden de bölgedeki sempatizan işçi ve emekçilere *Kolektifimiz* tarafından asla bir eleştiri yöneltilmemiştir. Askeri faşist darbeler döneminde de Orhan Kaplan'ın aile fertleri ve mücadele arkadaşları daima korunmuş, onların maddî, manevî açıdan olduğu gibi hukuki ve cezai darbe almamalarına büyük bir özen gösterilmiştir.

12 Eylül askerî faşist darbe döneminde *Büro*'muz çifte kilit altında tutulmuş, tam altı yıl süreyle mevcut hukuki mevzuatın özel yorumuyla kapalı tutulmuştur. Kitaplarımız Selimiye Kışlasında yakılmıştır. *Kolektifimiz Çalışanları* Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerince tutuklanmış ve yargılanmıştır. GOP'taki işçi ve gençlikten oluşan insanlarımıza hukuki, cezai açıdan hiçbir zarar verilmemiş, *Kolektifimizin* tüm eylem ve etkinliklerini Emektar Yönetmen Arkadaşımız Sırrı Öztürk üstlenmiştir.

Kolektifimiz Çalışanı, Arkadaşımız Sırrı Öztürk geçirmiş olduğu ağır bir kolon ameliyatı nedeniyle bu türden anma törenlerimizde bir iki defa aksama olmuş, bu durumdan ailesine ve bölgedeki işçi arkadaşlara da bilgi verilmiştir.

Bu yılki anma törenine de yine kötü huylu bir tümörle boğuşan ve de sıcak havalara dayanamayan Sırrı Öztürk gelememiş, bu durum yine ailesine ve arkadaşlarına iletilmiştir.

Orhan Kaplan *Kolektifimizin* vazgeçilmez bir bileşeni ve İşçi-Kitle çalışmalarının önderi olduğu için, *Kolektifimizin* kitle bağımızın kesilmesi amacıyla katledilmiştir.

Orhan Kaplan Yoldaşımız *Devrimci Hareketimizin* yerel, ulusal, sosyal, sınıfsal ve enternasyonal birlikteliği için Tutarlı-Somut-Amaçlı İşçi-Kitle çalışmaları yapıyordu. GOP'taki Harici Büro "TKP" ise Orhan'ın bu çalışmalarını kendi örgütsel çalışmalarının en büyük engeli ve rakibi olarak görüyordu. Bu durumda ve henüz siyasî rüştünü ispat edememiş olan İGD ve İKD'li gençleri Orhan'a karşı kışkırtıyordu. Orhan böylece hem burjuvazinin hem de Harici Büro "TKP"nin, yani "Örgütlü Oportünizmin" canlı ve boy hedefi olmuştu.

O'nun yaşamını ve mücadelesini *Kolektifimiz Çalışanı* ve Yönetmeni Emektar Arkadaşımız Sırrı Öztürk "***Oportünizm Yargılanıyor***" isimli kitabıyla belgelemiş ve kitap 1980 yılında 5. 500 adet basılıp asıl sahibiyle buluşturulmuştur.

Orhan'ın devrimci yaşamı böylelikle hem belgelenmiş, hem anıtlaştırılarak yaşatılmış, hem de gelecek nesillerin bu türden bir yaşamdan çok yönlü derslerle sonuçlar çıkarmalarına katkı sunulmuştur.

Bununla da yetinilmemiş O'nun katledilişinin 32. yıldönümü münasebetiyle "***Oportünizm Yargılanıyor***" kitabımız yeniden gözden geçirilmiş, ek bilgilerle yeniden yayıma hazırlanmıştır. Kitap Eylül 2011 başında yayımlanmış olacaktır. Bu kitabımızın yeni bir baskı yapmış oluşunun diğer bir sebebi; sağ teslimiyetçi oportünizmin veba mikrobu misali siyasî hayatımızı etkilemeye yönelmesi olayı olmuştur. 23 Temmuz 2011

Sorun Yayınları Kolektifi
Çalışanları Adına
Ali Özdoğru

Bizden Haberler

• **Kocaeli Kitap Fuarı Etkinliğimiz**

14-22 Mayıs 2011 tarihlerinde düzenlenen 3. Kocaeli Kitap Fuarına *Kolektifimiz* de: Kitap, Gazete, Dergi ve benzeri araçlarımızla katıldık. Kitap Fuarı başarılı geçti.

• **Diyarbakır Kitap Fuarı Etkinliğimiz**

17-22 Mayıs 2011 tarihlerinde düzenlenen 2. Diyarbakır Kitap Fuarına *Kolektifimiz* de: Kitap, Gazete, Dergi ve benzeri araçlarımızla katıldık. Kitap Fuarı başarılı geçti.

• **Orhan İyiler'i Anma Etkinliği**

25 Şubat 2011 tarihinde doğaya teslim ettiğimiz “Bağımsız Marksist Aydın” Orhan İyiler’in değerli hayat arkadaşı Zeynep İyiler ile *Önsöz, Tavır* dergilerinin birlikte düzenlediği anma toplantısına davet edilen *Kolektifimiz Çalışanları* da katıldı. Sırrı Öztürk’te bu anma toplantısında 45. Sayımızda yayımladığımız; “*Orhan İyilerin Anısına...*” başlıklı yazısının içeriğine uygun bir konuşma yaptı.

• **11. Munzur Doğa ve Kültür Festivali Etkinliği**

Bu yıl 28-31 Temmuz 2011 tarihlerinde 11. Düzenlenen Munzur Kültür Ve Doğa Festivali’ne *Sorun Yayınları Kolektifi* olarak katıldık. **SO-RUN Polemik Dergisi**, **İŞÇİ BİRLİĞİ Gazetesi** bir stantta, **Kırmanciya BELEKÊ Dergimiz** de ayrı bir stantta yerini almıştır. Festivalde Kitap, Gazete, Dergi, Broşür ve Yayın Kataloğumuz tanıtılmış ve büyük ilgi görmüştür.

• **Ahmet Özkan Melavişvili Katledilişinin**

31. Yıldönümünde Anıldı

Gürcü Kültür Merkezi 3 Temmuz 2011 tarihinde İnegöl İlçesi Hayriye Köyü Anıt Mezarında Ahmet Özkan'ı anma etkinliği düzenledi.

Gürcü Halkının dil, tarih, kültür ve ilerici geleneklerinin yaşatılması mücadelesinde öncülük yapan Ahmet Özkan Melavişvili (10. 06. 1922 - 5. 07. 1980), katledilişinin 31. yıldönümünde İnegöl-Hayriye Köyü'ndeki mezarı başında anıldı. Ahmet Özkan aynı zamanda Sırrı Öztürk'ün de mücadele arkadaşıydı.

Aynı günlerde Ahmet Özkan gibi Gürcü Halkının mücadelesini yürüten Hayri Hayrioğlu'nun da mezarı başında bir anma toplantısı düzenlendi. Aşağıdaki mesajımız anma etkinliğinde okundu.

“Ahmet Özkan Yoldaşımızı 1962 yılından bu yana tanıyorum.

O'nun ilerici, demokrat, devrimci ve sosyalist kimliği çerçevesinde anılmasından yanayız.

Ahmet Özkan; yaşadığımız topraklardaki emekçi halklarımızın dil, tarih, kültür ve ilerici geleneklerinin inkâr-imha-asimilasyon politikalarıyla hâkim gerici sınıflar tarafından sömürülmesine karşı çıkan biridir.

Gürcü halkının bu topraklara göçe zorlanmasıyla onların kimliklerini kaybetmemeleri için en büyük uğraşı verenlerin başında Ahmet Özkan gelmektedir.

Ezilen ve sömürülen emekçi halklarımızın ulusal-sosyal-sınıfsal ve enternasyonal kurtuluşunun yolu ve yöntemi bellidir.

Ahmet Özkan bu bilincin gereğini yerine getirmiştir.

Yaşamı boyunca iddiasının arkasında dik ve onurlu durmasını bilmiştir.

Bu memleketteki en ileri ideolojik, politik ve örgütsel mücadeleleri daima desteklemiştir.

Gücünce de bu türden çabaların içinde olmuştur.

Anılan-Anılmayan etkinlikleriyle Gürcü halkının kimlik ve kültürel taleplerine sahip çıkmıştır. Bu yolda eser vermiştir.

Hâkim gerici sınıflar bu yolda mücadele edenleri boy hedefi yaparak bedel ödettirmiştir.

Ahmet Özkan'ın faşist milislerce katledilmesinin manasını iyi anlamak durumundayız.

O'nun katledilişinin yıldönümünde başta Gürcü halkı olmak üzere sistemin baskı ve terörü altındaki tüm emekçi halkların birlikte mücadele etmesi öne çıkmıştır.

Dünyanın, Bölgemizin ve Ülkemizin tüm emekçi halklarının sosyal kurtuluşu, işçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluş mücadelesiyle aynı yerdedir. Ahmet Özkan Yoldaşımızın devrimci mücadelesine ebedi saygı, O'nu katledenlere ve bu mücadeleyi anlamak istemeyenlere de binlerce lânet..."

Sorun Yayınları Kolektifi
Çalışanları Adına
Sırrı Öztürk

• ***Orhan Kaplan Katledilişinin***

32. Yıldönümünde Anıldı

Sorun Yayınları Kolektifimiz'in Yayın Kurulu Üyesi İşçi Önderi Orhan Kaplan Yoldaşımız, katledilişinin 32.Yıldönümünde yerel inisiyatiflerini kullanan GOP işçi ve emekçileriyle sevenleri tarafından 18 Temmuz 2011 tarihinde Kartaltepe Mezarlığındaki mezarında yapılan bir törenle anıldı.

Bilindiği gibi her yıl ara vermeden Orhan Kaplan'ın mezarı başında anma etkinlikleri düzenlenmekte ve Ailesi ziyaret edilmektedir.

GOP halkı, sınıf mücadelesinin yetiştirdiği Orhan Kaplan'ı anma törenlerinin hangi manaya geldiğini yakından bilmektedir.

Kolektifimiz Orhan Kaplan gibi Devrimcilerin, komünistlerin anısını yaşatmakta, mücadelesini sürdürmektedir. Bu cümleden hareketle Sırrı Öztürk'ün kaleme alıp hazırladığı ve Orhan Kaplan Yoldaşımızın mücadelesini anlatan "*Oportünizm Yargılanıyor*" isimli kitabımızı yayımlayarak böylesine yaşanmış bir hayatı belgelemiş ve abideleştirmiştir.

"*Oportünizm Yargılanıyor*" isimli kitabımızın yeni bir baskısı yeniden gözden geçirerek, günümüzle irtibatlandırıp önemli eklerle hazırlamıştır.

Devrimci mücadelede katledilen bütün yoldaşlarımızın anısını temiz tutmak, genç kuşaklara hatırlatmak, unutmamak ve unutturmamak görevimizdir.

Kitabın bu yayın sezonunda yayımlanması planlanmıştır.

• Sivas Katliamı'nın 18. Yıldönümü Etkinliğine Mesajımız

Merhaba,

Emperyalist-kapitalist sistem, eşitsiz, adaletsiz, sömürücü ve ah-laksız bir sistemdir.

Emperyalist-Kapitalizme kölece bağlı olan AKP iktidarı tezgâhlaya-bildiği sahte gündemleriyle sömürücü düzenini "rahatlıkla" sürdürüyor.

Bu sahte gündemi asıl gündemle bozmamız gerekiyor.

Kızılbaş-Alevi Cenahımız bağrında taşıdığı devrimci nüveleriyle sis-temin baskı, terör, inkâr-imha-asimilasyon politikalarının devrimci yol ve yöntemlerle aşılmasına katkı sunacak değerlerle doludur.

Birleşik, ciddi-güçlü-güvenilir-donanımlı bir sosyal muhalefetin hız-la derlenip toparlanarak gerekli **Kurum** ve **Araç**'larını/mızı/ üretmemiz gerekiyor.

Burjuvazinin sağlı "sol"lu mevcut düzen partilerine parsellenmiş bi-zim insanlarımızın ideolojik-teorik-politik-örgütsel tercihlerini yapabilmeleri için anılan **Kurum** ve **Araç**'larımıza büyük bir ihtiyaç olduğunu her olay ve olguda görüyoruz.

Dersim, K. Maraş, Çorum, Sivas, Gazi katliamlarından çok yönlü derslerle sonuçlar çıkarmak zorundayız.

Hâkim gerici sınıfların tüm oyunlarını bozacak birikimler yaşadığımız coğrafyada mevcuttur.

Bu düşüncelerimizin ışığında;

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'taki Madımak Oteli katliamının 18. Yılında gerçekleştirilecek protesto eyleminin alabildiğince demokratik ve alabildiğince yığinsal katılımlarla anılması mücadelesini destekliyoruz.

1 Temmuz 2011

Devrimci Selamlarımızla...

Ve de Aşkile...

SORUN Çalışanları Adına

Ali Özdoğu